

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**OKUL MÜDÜRLERİNİN DERS DENETİM YETKİNLİK DÜZEYLERİ KONUSUNDA
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

SONGÜL ALAGÖZ

**KAPATILAN FATİH ÜNİVERSİTESİNDEN AKTARILAN
YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ**

**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ**

YRD. DOÇ. DR. CELAL GÜLŞEN

TEZ DANIŞMAN

İSTANBUL-2016

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**OKUL MÜDÜRLERİNİN DERS DENETİM YETKİNLİK DÜZEYLERİ KONUSUNDA
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

SONGÜL ALAGÖZ

**KAPATILAN FATİH ÜNİVERSİTESİNDEN AKTARILAN
YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ**

**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ**

YRD. DOÇ. DR. CELAL GÜLŞEN

TEZ DANIŞMANI

İSTANBUL-2016

3110160073 Öğrenci numaralı Songül ALAGÖZ tarafından hazırlanan bu çalışma 14/06/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Eğitim Yönetimi Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Jürisi

Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN (Danışman)
Fatih Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yrd. Doç. Dr. Mustafa BAHAR
Fatih Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakan KARATAŞ
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi

ÖNSÖZ

Eğitim , insanı değiştiren geliştiren ve toplumsallaştıran önemli faktördür. Dünyada artan rekabet ortamı eğitimin önemini gündeme getirmiş ve insanların hayatlarının merkezinde yer almıştır. Eğitimin bu derece önemsenmesi okullara olan önemi de arttırmıştır. Topluma faydalı bireyler yetiştirme sürecinde okul yöneticileri ve öğretmenlere önemli görev ve sorumluluklar yüklenmektedir . Süreçte öğretmenler öğrenciler faydalı olmak için mesleki yeterlilik yanında zaman zaman objektif bir gözlemlerle sürecin iyileştirilmesinde ya da var olan sürecin devamı için öneri, düzeltme ve değerlendirme, takdir ve ödüllendirilmeye ihtiyaç duyabilmektedir. Eğitim sürecinde öğretmenlerin görevlerini yerine getirirken rehberlik, gözlem, durum değerlendirmesi yapmaları adına okul müdürlerine bir takım sorumluluk verilmiştir.

Bu çalışmada okul yöneticilerine verilen bu görevlerden, öğretmenlerin ders içi denetim görevini nasıl ve ne kadar yerine getirdikleri ile ilgili okul yöneticisi ve öğretmen görüşleri araştırılmıştır.

Araştırmanın bütün boyutlarında katkı sağlayan, bilimsel çalışmalar yapmam konusunda yol gösteren, ışık tutan Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN hocam başta olmak üzere okul müdürüm Sayın Salih NİYAZİBEYOĞLU'na, Sayın Muammer ERDOĞAN'a ve kuzenim Sayın Nazmiye GÜREK SAMAST'a içten saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Songül ALAGÖZ

ÖZET

OKUL MÜDÜRLERİNİN DERS DENETİM YETKİNLİK DÜZEYLERİ KONUSUNDA YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Bu araştırmanın en genel amacı, okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini öğrenmektir.” Araştırmayla, yönetici ve öğretmen görüşleri dikkate alınarak okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma, genel tarama modeliyle yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı İstanbul ili Arnavutköy, Beylikdüzü, Bayrampaşa, Bağcılar, Gaziosmanpaşa, Esenler ve Esenyurt ilçelerinde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma için gerekli verilerin toplanması amacıyla Göktaş (2008) tarafından kullanılan, bu araştırma için Gülşen ve Alagöz (2016) tarafından güncellenen ve yeniden uyarlanan, alfa katsayısı 0.976 olarak hesaplanan, 36 madde olarak beşli likert tipiyle geliştirilen “Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeyleri Anketi” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde iki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi ve “t” testi, ikiden fazla bağımsız gruplar arasındaki analizlerde ise, Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, okul müdürleri, kendilerini ders denetimi konusunda yetkin görürken; öğretmenler, müdürleri ders denetimi konusunda tam olarak yetkin görmemişlerdir. Ders denetim alanında okul müdürlerinin yetkinlik düzeylerini artırmak için denetim konusunda da eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürü, ders denetimi, klinik denetim, öğretimsel denetim, müfettiş, teftiş.

ABSTRACT

VIEWS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS ABOUT CLASS SUPERVISION COMPETENCY LEVELS OF SCHOOL PRINCIPALS

The objective of this study, in its most general sense, is to collect and analyse the views of administrators and teachers about the class supervision competency level of school principals. At the heart of this study is an effort to specify the competency levels of school administrators in terms of class supervision from the perspective of administrators and teachers. The study was realized in the general screening method. The population of the study was composed of administrators and teachers who served in the schools run by the Ministry of Education in the districts of Arnavutköy, Beylikdüzü, Bayrampaşa, Bağcılar, Gaziosmanpaşa, Esenler and Esenyurt in the province of İstanbul in the academic year 2015-2016. In order to collect the required data for the study, "The Questionnaire on the Competency Levels of School Principals in Class Supervision" used by Göktaş (2008), which has been updated and readapted by Gülşen and Alagöz (2016) for this study, with alpha coefficient calculated as 0.976, developed in five point likert scale. The data attained in the study was analyzed by using SPSS package program. In the analysis of data, Mann-Whitney U test and 't' test were used to compare the quantitative continuous data between two independent groups, Kruskal Wallis-H test was used in analyses between more than two independent groups. The results of the study has revealed that while the school principals consider themselves as competent in class supervision, the teachers do not agree that the principals have competency in class supervision. It is recommended that training should be given in the field of class supervision to increase the competency level of school principals.

Key Words: School Principal, class supervision, clinical supervision, educational supervision, inspector, inspection.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLolar LİSTESİ	VIII
ŞEKİLLER LİSTESİ	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	X
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Amaç/ Hipotezler / Problemler ve Alt Problemler	3
1.3 Önem	4
1.4 Sayıtlar (varsayımlar).....	4
1.5 Sınırlılıklar	5
1.6 Tanımlar	5
BÖLÜM II :KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1 Okul Yöneticisi	7
2.1.1 Okul Yöneticisinin Nitelikleri.....	8
2.1.2 Okul Yöneticisi Yeterlilikleri.....	9
2.2. Okul Yöneticisinin Görev Alanları	11
2.2.1 Personel Hizmetleri	11
2.2.2 Okul İşletme Hizmetleri	12
2.2.3 Öğrenci İşleri.....	12
2.2.4 Eğitim Öğretim İşleri	13
2.3 Eğitimde Denetim	14
2.3.1 Eğitim Denetiminin Tanımı	14
2.3.2 Eğitim Denetiminin Önemi ve Amacı.....	15
2.4 Ders Denetimi	16
2.4.1 Ders Denetiminin Amaçları	16
2.4.2 Ders Denetiminin İlkeleri.....	18
2.4.3 Ders Denetim Yapılması	18
2.4.4 Ders Denetim Türleri	19
2.4.4.1 Öğretimsel Denetim	20
2.4.4.2 Klinik Denetim.....	21
2.5 Denetimde Etik ve Motivasyon.....	25
2.6 Denetçi Roller ve Yeterlilikleri.....	28
2.6.1 Denetçi Roller	29
2.6.1.1 Liderlik.....	29
2.6.1.2 Yöneticilik.....	29
2.6.1.3 Öğreticilik	30
2.6.1.4 Rehberlik	30
2.6.1.5 Araştırma.....	30
2.6.1.6 Soruşturma	31

2.6.2 Denetçi Yeterlilikleri.....	32
2.6.2.1 Teknik Yeterlilikleri.....	32
2.6.2.2 Karar Yeterlilikleri.....	32
2.6.2.3 İnsancıl Yeterlilikleri.....	33
2.7 Karşılaştırmalı Eğitim Denetim Sistemi.....	33
2.7.1 Çin Eğitim Denetim Sistemi.....	33
2.7.2 Finlandiya Eğitim Denetim Sistemi.....	33
2.7.3 Japonya Eğitim Denetim Sistemi.....	34
2.7.4 İngiltere Eğitim Denetim Sistemi.....	34
2.8 İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	35
2.8.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	35
2.8.2 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	37
BÖLÜM III: YÖNTEM.....	39
3.1 Araştırmanın Modeli.....	39
3.2 Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu.....	39
3.3 Veri Toplama Araçları.....	39
3.4 Verilerin Çözümlemesi.....	42
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	43
4.1 Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	43
4.2 Maddelere İlişkin Temel İstatistikler.....	44
4.3 Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Karşılaştırılması.....	72
4.4 Alt Boyutlara Göre Madde Bulguları.....	76
4.4.1 Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark.....	76
4.4.2 Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark.....	78
4.4.3 Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark.....	81
BÖLÜM V: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	84
4.1 Tartışma.....	84
4.2 Sonuçlar.....	85
4.3 Öneriler.....	87
KAYNAKLAR.....	88
EKLER.....	93
ÖZGEÇMİŞ.....	99

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1	Önermelere Katılım Derecelerine Verilen Ağırlıklar ve Bu Ağırlıkların Sınırları.....	40
Tablo 4. 1	Öğretmen ve Okul Müdürlerinin Tanımlayıcı Özellikleri.....	43
Tablo 4.2	Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik İle İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları.....	44
Tablo 4.3	Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik İle İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları.....	53
Tablo 4.4	Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik İle İlgili Yanıtların Öğretmen Ve Okul Müdürlerine Göre Fark.....	62
Tablo 4.5	Ders Denetimine İlişkin Ölçeğın Alt Boyutlarının Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Fark.....	73
Tablo 4.6	Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark.....	75
Tablo 4.7	Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark.....	75
Tablo 4.8	Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark.....	76
Tablo 4.9	Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark.....	77
Tablo 4.10	Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark.....	79
Tablo 4.11	Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark.....	80
Tablo 4.12	Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Fark.....	81
Tablo 4.13	Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Fark.....	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Öğretimsel Denetim ve İlgili Süreçler.....	21
Şekil 4.1. Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerine Ait Diyagram.....	74

KISALTMALAR LİSTESİ

f	: Frekans:
%	: Yüzde
Geçerli % ...	: Geçerli yüzde
Yığılmalı %	: Yığılma yüzdesi
N	: Toplam
\bar{X}	: Aritmetik ortalama
ss	: Standart sapma
p	: Anlamlılık düzeyi
KW	: Kruskal Wallis H-Testi
U	: Mann Whitney-U
SPSS	: Statistical Package For Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi)

BÖLÜM I: GİRİŞ

“Yeryüzünün öğretmeni olabilmek için gökyüzünün öğrencisi olmak lazım...!”

Aliye İZZETBEGOVIÇ

1.1 Problem Durumu

“Bilim ve teknoloji, çağımızda hızla gelişirken birey ve toplumun sosyal ve ekonomik yaşantısını da derinden etkilemektedir. Değişen ve gelişen bilim ve teknoloji, sistemlerin dengelerini bozmakta ve sistemlerin, yeni durumlara uyum sağlayabilecek kontrol ve denetim alt sistemlerini oluşturmaya zorlayarak, bu alt sistemlerin işlevlerine her zamankinden daha çok gereksinim duymasına neden olmaktadır (Taymaz, 2013, ss. 42-44).”

“Toplumsal bir varlık olan insan, sistemlerde yalnız değildir. Bireyler aynı amaç çevresinde birleştiğinde örgütleri oluşturur. Örgütler meydana getirilirken ortak amaçlar belirlenir. Bundan sonra bu amaçlara yönelik yapılacaklar belirlenir ve örgütteki bireyler amaçlara yönlendirilir. Bu aşamada işbirliği ve görev paylaşımının önemi yadsınamaz (Fırıncioğulları Bige, 2014, s. 1).”

“Eğitim kurumları bir örgüttür. Tüm bunlara bağlı olarak eğitim kurumlarında yöneten, yönlendirilen, güdüleyen, güdülenen olgular ortaya çıkar. Sonuçta yönetim, yöneten, yönetilen, iş gören kavramları ortaya çıkmaktadır ki her bireye bu işleyişte belli görevler düşmektedir (Fırıncioğulları Bige, 2014, s. 1).”

“Başaran (1989)’a göre eğitim örgütünün işletilmesi, yönetim sürecinin oluşturulmasına bağlıdır. Başka bir ifade ile örgütü eyleme geçiren yönetim sürecidir. Toplumsal bir kurum olarak eğitim, toplumun sınırlı kaynaklarından büyük bir payı eğitime ayırmasıdır. Ulusal savunmadan sonra en büyük pay eğitime ayrılmaktadır. Bu anlamda okulların kendilerinden beklenen rolün etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi, yöneticilerin eğitim ve öğretimin sınıftaki uygulayıcısı olan öğretmenleri mesleki rehberlik ve iş başında eğitim yoluyla desteklemeleriyle mümkün olabilecektir.”

“Eğitimde denetim, eğitim ve öğretimin amaçlarına en uygun yöntemleri bulmak ve ürünün nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesini sağlama amacını

güder. Üründe görülen hata ve noksanların giderilmesi karar sürecini etkiler. Gerekirse kararlarda değişiklik yapılmasını sağlar. Bu değişiklik diğer süreçlere de yeni bir nitelik kazandırır ve tümü ile yönetimi yönlendirir (Altıntaş, 1980, s. 1).”

“Eğitim sisteminde okul müdürü, öğretmen ve müfettişlerin görev ve sorumlulukları tartışılmaz derecede önemlidir. Okul yönetimi açısından okul müdürü, öğretmen ve müfettişlerin okulu daha verimli hale getirmek için çalışmalarını ve her geçen gün toplumdaki yenilik ve değişimlere kendilerini uyarlamaları okulun verimliliği açısından oldukça büyük önem taşımaktadır (Barutcu, 2003, s. 3).”

“Bir toplum olarak ilerleyebilmek ve gelişmiş ülkelerdeki refah düzeyine erişebilmek için okullarda iyi bir eğitimin veriliyor olması gerektiği bilinen bir gerçektir. Eğitim sisteminin ve okul yönetiminin amaçlarını ne derece gerçekleştirebildiklerini anlayabilmek ve daha üst düzeyde gerçekleştirebilmek için denetime büyük ihtiyaç duyulmaktadır. Denetim yapılamadığında, örgütteki işler karmaşaya dönüşür. Görevliler neyi, ne için, ne düzeyde yaptıklarını bilemeden çabalayıp durulmaktadır (Göktaş, 2008, s. 3).”

“Eğitim hizmetlerini gerçekleştiren ve bu hizmetlerin en önemli unsuru olan öğretmenler, eğitim süreci içinde çeşitli sorunlarla karşı karşıyadırlar. Gelişen dünya koşulları içinde, öğretmenlerin de kendisini yenilemesi ve geliştirilmesi, eğitim hizmetleri sırasında uygun öğretim yöntem, araç ve gereçlerini kullanabilmesi eğitim sisteminin amaçları arasındadır (Şahin, 2005, s.22).”

“Eğitimin amaçlarına ulaşılması için yapılanları değerlendirmek, öğretmenlerin başarısını artırmak, hizmet içinde de yetişmelerini ve gelişmelerini sağlamak, eğitim faaliyetlerinin özünü oluşturan sınıf ortamlarının değerlendirilmesini yapmak, eksiklikleri tespit etmek öneriler geliştirmek gibi önemli görevler (Şahin, 2005, s. 1).” Okul bünyesinde denetim sistemi içerisinde yer alan okul yöneticilerini beklemektedir. Okul yöneticilerinin bu sorumlulukları yerine getirmedeki başarıları ise yöneticilerin yetkinlik düzeyleri ile ilişkilidir.

“Okul müdürlerinin, öğretimin denetiminde, süreç odaklı yönetimi esas alan, çağdaş denetim ilkelerine uygun eylemler sergilemesi, okulların akademik etkililiği açısından önemli bir gereksinimdir. Bu gereksinimin karşılanması, müdürlerin etkili

öğretim liderliği rolleri ile birlikte, öğretmenlerin eylemlerini hedefler yönünde eşgüdümlemelerine bağlıdır (Özbaş, 2010, s.53).”

“Öğretmenlerin kendilerini sürekli geliştirmeleri her ne kadar kendi sorumlulukları ise de, bu anlayışın bir okulda başarı ile uygulamasında yönetimin rolü oldukça önemlidir. Sürekli gelişme isteğinin bir okulda kabulü ve uygulama şansı ancak okul yönetiminin desteği, sahiplenmesi ve katılımı ile mümkündür. Çünkü astların yetersizlikleri, üstleri ilgilendiren bir yönetim sorunudur (Açıkalın, 1997’den akt; Karabay, 2014, s.3).”

“Bir okul yöneticisi kadar okuldur.” anlayışından hareketle kurumun amaçlarına ulaşmada okul müdürleri yetkinlik düzeylerinin önemi göz artı edilemez.

Bu çalışmada okul yöneticilerine verilen bu görevlerden denetim görevini nasıl ve ne kadar yerine getirdikleri ile ilgili okul yöneticisi ve öğretmen görüşleri araştırılmıştır.

1.2 Amaç/ Hipotez/ Problemler ve Alt Problemler

Bu araştırmanın en genel amacı, okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik/yeterlilik düzeyleri konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini öğrenmektir. Araştırmayla yönetici ve öğretmen görüşleri dikkate alınarak okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

“Öğretmen denetimleri, özel olarak görevlendirilmiş kişiler yani eğitim müfettişleri tarafından ya da okul müdürleri tarafından yapılır. Okul yönetmelikleri okul müdürlerine eğitim sürecini ve öğretmenleri denetleme yetkisi vermiştir (MEB, 2001, s. 69; MEB, 2009, s.19).”

Bu araştırmanın temel amacı, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerini okul yöneticileri ve öğretmenlerinin görüşlerine göre belirtmektir.

Araştırmanın hipotezileri:

1. Okul müdürleri ders denetim konusunda kendilerini yeterli bulmaktadır.

2. Öğretmenler, okul müdürlerinin ders denetim konusunda yeterli bulmamaktadır.

Bu araştırmanın ana proplem cümlesi, “Okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın temel problem cümlesi çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1.Okul müdürlerinin kendi ders denetim yetkinlik düzeyleri konusundaki görüşleri nelerdir?

2.Okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

3.Okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri konusunda okul müdürleri ile öğretmen görüşleri arasında cinsiyet, görev, okul kademesi, mesleki kıdem ve yaş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3 Önem

Bu araştırmayla okul müdürlerinin ders denetiminde değerlendirdikleri öğretmenlerini, denetim sırasında yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşlerine dayanarak müdürlerinin yetkinlik düzeylerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Bu araştırma ile elde edilecek bulguların ilk ve ortaöğretim okullarında ders denetim sürecinde okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeylerinin belirlenmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular okul müdürlerinin ders denetimindeki eksiklikleri tespit etmede büyük önem taşıyacağı düşünülmektedir.

Okul müdürlerinin ders denetimlerden ülkenin geleceğine ne derece katkı verdiğinin tespiti ve gerekli önlemlerin alınmasına büyük katkı göstermesi beklenmektedir.

1.4 Sayılılar (Varsayımlar)

1. Okul yöneticilerin ve öğretmenlerin görüş ve düşüncelerinin almak için uygulanan anket amaca hizmet edebilecek güvenilirlikte ve geçerlidir.

2. Ankete katılan okul yöneticilerinin ve öğretmenler anketleri objektif olarak cevaplamışlardır.

1.5 Sınırlılıklar

1. Araştırmanın bulguları, 2015-2016 eğitim yılında İstanbul ili evrenindeki okullarda görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenler arasından uygun örneklem yöntemiyle seçilen örneklem grubundaki okul yöneticileri ve öğretmenlerle sınırlıdır.

2. Araştırma, “Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeyleri “ isimli ankete verilen okul yöneticileri ve öğretmen görüşleriyle sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Tezin bu bölümünde tez konusuyla ilgili bazı temel kavramlar irdelenerek ele alınacak kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

“**Denetim:** Genel olarak kamuda özel ve tüzel kişiliği bulunan kurum ve kuruluşlarda yapılmakta olan işlerin; kaynak, imkan ve şartlar dikkate alınarak, yasal çerçeve ile belirlenen amaç, öngörülen temel ilke ve hedeflere uygunluğunu, doğruluğunu, düzenliliğini, verimliliğini, ekonomikliğini, etkinliğini; objektif, geçerli, güvenilir ölçütlere göre karşılaştırma yapabilme, ulusal standartlara ve planlanan esaslara göre durumunu ortaya koyma, giderilebilir eksiklikler için rehberlikte bulunma, değişim ve gelişim için misyon ve vizyon kazandırmaya ilişkin öneriler getirme sürecidir (MEB, 2015, s. 2).”

“**Okul Müdürü:** Okulun amaçlarının yerine getirilmesi için öğretmenleri ve diğer çalışanları örgütleyen, emirler veren, çalışmalarını planlayıp organize eden, denetleyen kişilere okul yöneticisi denir. Okul yöneticisinin amacı emrindeki okul personelinin ile beraber çalışarak okulu amaçları doğrultusunda yaşatarak, geliştirmektir. Bunun için asgari düzeyde okul yöneticisinin belirli yeterliliklere sahip olmalıdır. Bu yeterlilikler; görev, yetki, sorumluluk kavramlarıdır (Gürsel, 2003, s. 91).” Bu çalışmada okul yöneticisi okul müdürü anlamında kullanılmıştır. Bu çalışmada okul yöneticileri okul müdürleri anlamında kullanılmıştır.

“**Ders Denetimi:** Ders denetimleri, genel denetimler sırasında veya bunlardan ayrı olarak yapılan, öğretmenlerin, kendi alanlarındaki yetkinlikleri, göreve bağlılıkları, çalışmaları, öğretim metodlarını uygulamadaki yeterlikleri, Milli Eğitim Temel Kanununda öngörülen hedeflerini; ulaşılması yönündeki çabaları, öğrencilerin

yetiŖme düzeyleri ve derslerde elde edilen sonuçların okuldaki eēitim ortamına yeevreye yansımalarının araŖtırıldıēı denetimdir (MEB, 1993, s. 848).”

“ ğretmen Denetimi: “ ğrencilerin, bilgi ve beceri düzeyleri ile öğretmenin, alan bilgisi, pedagojik formasyonu ve diēer eēitim- ğretim alıŖmalarının tespiti, gözlemi ve deēerlendirmesi için yetkilendirilmiŖ denetçiler ve okul müdürleri tarafından yapılan denetim ve rehberliktir (MEB, 2011, s. 8-9).” G lŖen ve Gökyer (2015, s. 292)’e göre, öğrencilere  ğretmen ve denetçi iŖbirliēi ile yüksek nitelikli öğrenme ortamları saēlamak için, eēitim ve  ğretim sürecinde öğretmene yardım saēlanması temel amaçtır.

“Klinik Denetim: Öğretmenin sınıf içi öğretmedeki yetkinliēini ve yeterliliēini artırmak ya da  ğretmeni daha etkili kılmak amacıyla planlanan bir denetim uygulamasıdır (Aydın, 2013, s.38).”

“Yetkinlik: KiŖinin iŖindeki performansını bilgi, beceri, tutum ve sorumluluklarını önemli ölçüde etkileyen; iŖteki performansı ile baēlantılı ve kabul edilebilen standartlarla ölçülebilen, eēitim ve geliŖim yolu ile geliŖtirilebilen bilgi, beceri ve özelliklerinin bütünüdür (Biçer ve Düztepe, 2003, s. 2) .”

BÖLÜM II : KAVRAMSAL ÇERÇEVE / ALANYAZIN VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde okul yöneticisi, ders denetiminde okul yöneticisinin görevleri, denetim, ders denetimi, ders denetiminin amaçları, ders denetiminin ilkeleri, sınıf içi etkinliklerin denetimi, öğretimsel ve klinik denetim, konuları üzerinde durulacaktır.

2.1 Okul Yöneticisi

“Yönetim, bir kurumda önceden belirlenmiş işleri yapmak üzere bir araya getirilen insanları eş güdümlenerek eyleme geçirme sürecidir (Başaran, 1989, s. 14).”

“Başka bir ifade ile yönetim örgüt amaçlarını gerçekleştirmek için madde ve insan kaynaklarının en az para, en az zaman ve en az emek sarf ederek etkili olarak harekete geçirilmesi sürecidir (Ersan, 1987, s. 4).”

“Toplumdaki sosyal, ekonomik, siyasal ve teknolojik değişimler okuldaki tüm düşünüş ve davranışlarda değişimleri zorunlu kılar. Bu değişimlerden haberdar olma ve onlardan etkili şekilde yararlanma okul yöneticisinin temel rolü olmalıdır. Okul yöneticisinin bu rolü oynayabilmesi okul yönetimi alanında yetişmiş ve aranılan özellikleri kazanmış olmasını gerektirir (Tan, 2010, s. 5).”

“Okul yöneticisi okulunu açık bir sistem olarak algılayıp çözümleyebilen, okuldaki madde ve insan kaynaklarını en etkili ve verimli bir biçimde kullanarak örgütün amaçlarını gerçekleştirecek şekilde harekete geçiren ve yasal yetkiye bağlı olarak görev yapan kişidir. Okul yöneticisi yönetim süreçlerini uygulayabilme yeterliliğine sahip olmalıdır (Demirel ve Kaya, 2001, s. 193).”

“Okul yöneticisi eğitim-öğretim etkinliklerinin önceden saptanmış amaçlar doğrultusunda düzenlenmesi, uygulanması ve değerlendirilmesinde okulun genel işleyişi ile ilgili faaliyetlerin yürütülüp düzenin sağlanmasından ve denetlenmesinden okul yapısı içinde en üst düzeyde yetkili ve sorumlu kimsedir (Uluğ, 1985’den akt: Fırıncıoğulları Bige, 2014, s. 10).”

“Okul yöneticisi öğrencilerin akademik başarısı üzerinde öğretmenler kadar doğrudan etkisi olmayabilir. Fakat yöneticinin yapacağı gözlem ve denetimler,

verdiği kararlar, öğretime ilişkin oluşturacağı beklentiler, kaynak sağlama becerileri, öğretmenleri değerlendirme, olumlu okul iklimi oluşturma gibi davranışları öğrencilerin akademik başarısını dolaylı olarak etkilemektedir. Dolayısıyla okul yöneticilerinin okulun etkililiği üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı olarak bir etkisi vardır (Baran, 2015, s. 6).”

“Okul yöneticisinin görev tanımı yasa ve yönetmeliklerde belirtilmiştir. Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, plan, program ve emirler doğrultusunda planlar, organizasyon, koordinasyon görevlerini yerine getirir uygulama ve denetimini yapar. Personelin performansını değerlendirerek yüksek verim elde etmek için tedbirler alır. Okulu ile ilgili iyileştirme önerilerini amirlerine sunar. Astlarına yetki ve sorumluluk devrederek işlerin daha rasyonel yürümesini ve astlarının ihtiyaç duyulan alanlarda yetişmelerini sağlar. Ödüllendirilecek personeli tespit eder. Kendisine bağlı personelin sicil raporlarını doldurur. Amirleri tarafından istenildiğinde okulu ile ilgili faaliyetleri bir rapor halinde sunar, astlarından gelen önerileri değerlendirir. Çalışmaları ile ilgili işlerin değerlendirmesini yapar (MEB, 2000, s.16).”

Baran (2015, s.29)’ e göre okul yöneticisi konusunda farklı nitelermeler öne çıkmakta ve bunlar arasında aşağıdaki gibi kavramsallaştırmalar bulunmaktadır:

- ✓ Uzmanlık alanı,
- ✓ Liderlik,
- ✓ İnsan ilişkileri,
- ✓ Sorun çözme,

2.1.1 Okul Yöneticisinin Nitelikleri

“Okul yöneticileri eğitim kuramlarını ve kavramlarını bilmeli, eğitim ve öğretim ile ilgili gelişmelerden haberdar olmalı, eğitim alanındaki yeni gelişmeleri özümsemelidir. Çoklu zekâ kuramı, duygusal zekâ kuramı, beyin haritaları kuramı, Portfolio sistemi gibi teorilerden yararlanarak eğitim ve öğretimin daha iyi bir şekilde gerçekleşmesini sağlamalıdır. Okul yöneticisi kendisini akademik bilgilerle donatmalı; sorun çözme, karar verme, yazma, konuşma, raporlama konularında becerikli ve deneyimli olmalıdır (Erdoğan, 2004, s. 90).”

2.1.2 Okul Yöneticisi Yeterlilikleri

Okul yöneticisi okullarında profesyonel gelişme ve değişmeyi gerçekleştirebilmek için çeşitli yeterlik ve niteliklerle donanmış olmalıdır. İdeal bir toplum özlemini biçimlendiren eğitim liderleri yetiştirmede belirlenecek standartlar ve gösterilecek titizlik, ülkenin geleceği ve sağlıklı toplum projesinin en önemli konuları arasındadır (Kazancı Tınmaz ve Tepe, 2013, ss.36-39).

Bursahoğlu (1981, ss.202-208)'na göre okul müdürünün sahip olması gereken yeterlik alanları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- ✓ Okul yönetimine ilişkin karar verme,
- ✓ Okul ve çevredeki eğitim ve öğretim çalışmalarını örgütleme
- ✓ Okul içi-dışı eğitim öğretim çalışmaları planlama,
- ✓ Okul içi ve dışında uygulanan eğitim ve öğretim çalışmalarını denetleme,
- ✓ Okul içi ve dışı iletişim kurma,
- ✓ Okul ve çevredeki eğitim ve öğretim çalışmalarını koordine etme,
- ✓ Yetki ve sorumluluk verme,
- ✓ Liderlik etme,
- ✓ Disiplin ve devamı sağlama,
- ✓ Okulunda olumlu bir hava yaratma,
- ✓ Eğitsel kolları kurma, çalışma ve değerlendirme,
- ✓ Öğrenci rehberliği ve danışma hizmetlerini yürütme,
- ✓ Araştırma geliştirme,
- ✓ Okul personelini yönetme,
- ✓ Okul-çevre ilişkileri,
- ✓ Okul bina, tesis ve demirbaşlarının kullanımı ve bakımı,
- ✓ Okulunu işletme ilkelerine göre yönetme,
- ✓ Yardımcı hizmetleri sağlama,

“Okul yöneticilerinin sahip olmaları beklenen yeterlikleri aşağıdaki şekilde sıralanmışlardır (Dönmez, 2002, s.27):

- ✓ Amaçlara ulaşmak için gerekli adımları anlayacak bir vizyona sahip olmak,
- ✓ Çeşitli rollere ilişkin iş sorumluluğunu nasıl değerlendireceğini bilmek
- ✓ Personeli nasıl değerlendireceğini bilmek,

- ✓ Değişimin devam ettiğini ve okul liderinin esnek bir vizyona sahip olması gerektiğini anlamak,
- ✓ Eğilimlerinin güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olmak,
- ✓ Öğrencilerin ve personelin yaşamlarında belirgin bir fark yaratabilmek
- ✓ Büyük ve küçük grup toplantılarını nasıl daha kolaylaştıracağını ve yöneteceğini bilmek,
- ✓ İşi ile ilgili olarak kendine güven duygusunu yansıtabilmek,
- ✓ Okulun bulunduğu bölgedeki farklı ahlaki değerlere göre ilgili herkesin katılımını sağlayabilmek
- ✓ Okulla ilgili kararlara katılım için herkesi nasıl güdüleyeceğini bilmek,
- ✓ Okulun bulunduğu bölgedeki ahlaki değerlerle mesleki değerler arasında bir denge kurabilmek”

“Şişman ve Turan (2003, s.102)’a göre okul müdürleri aşağıdaki alanlarda yetkin olmalıdır:

- ✓ Öğrencilere karşı derin bir sevgi ve muhabbet beslemekte ve onlara güvenmektedirler.
- ✓ Zamanlarını genellikle öğrenme konularına ayırmakta ve bir başöğretmen rolü oynamaktadırlar.
- ✓ Okul müdürlüğünü, bürokratik bir görev olmaktan çok bir davayı (misyonu) gerçekleştirmenin aracı olarak görmektedirler.
- ✓ Okul ve eğitimle bütünleşmiş olup okul başarısını en üst seviyeye çıkarmak için büyük çaba harcamaktadırlar.
- ✓ Okulda işbirliğine dayalı ortaklaşa iş yapma konuları üzerinde yoğunlaşmakta olup insanlarla birlikte etkili çalışma becerilerine sahiptirler
- ✓ Değişimin ve yeniliklerin farkında olup okul geliştirme konusunda iyi bir strateji liderleridirler.

Baran (2015, s. 68)’a göre okul yöneticisinin sahip olması gereken yetkinlikler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- ✓ Çevredeki diğer kuruluşlarla işbirliği yapma,
- ✓ Mesleki kuruluşlarla işbirliği yapma,
- ✓ Mesleki kuruluşlara aktif olarak katılma,
- ✓ Temel hukuk bilgisine sahip olma,
- ✓ Özel eğitime gereksinim duyan öğrenciler için uygun öğretim ortamları hazırlama,

✓ Eğitimde program geliştirme kavram ve süreçlerini bilme,

Araştırmalar sonucunda ülkemizde okul müdürünün görev ve sorumluluklarının standartlaşmış olmamasına rağmen etkili okul yönetişinin davranışları liderlik, iletişim, grup süreçleri (takım kurma, kalite çemberleri oluşturma, sosyalleşme, örgütsel bütünleşme vb.), program geliştirme, öğrenme ve öğretme süreçleri, performans değerlendirme gibi çeşitli başlıklar altında toplandığını göstermektedir.

2.2. Okul Yöneticisinin Görev Alanları

Okul yöneticisinin görev alanı dört alanda toplanabilir. Bunlar: Personel Hizmetleri, Eğitim-Öğretim İşleri, Öğrenci Hizmetleri, Okul İşletme Hizmetleri.

2.2.1 Personel Hizmetleri

Okula örgüt niteliği kazandıran, öğretme ve öğrenme sürecine dolaylı ya da doğrudan katkıda bulunan en temel öge okulun personelidir. Okulun başarısı, okuldaki tek tek personelin ortak amaca yaptığı katkıların toplamına eşittir. Okul müdürünün personelini okulun amaçları doğrultusunda kılavuzlanması, desteklemesi ve eğitmesi personelin örgüte olan katkısını artıracaktır (Göktaş, 2008, s.36).

Okullarda insan kaynaklarından yararlanılması, atanan personele görev verilmesi, gerekli personelin temin edilmesi, ödüllendirme, gerektiğinde cezalandırma, personeli geliştirme, yükseltme gibi işler personel hizmetleri olarak kabul edilir. Personel hizmetleri aşağıdaki alandaki kapsamaktadır (Taymaz, 1993, ss.142-143):

- ✓ Atama, nakil ve emeklilik işleri.
- ✓ Personelin göreve başlaması, görevden ayrılması ve görevlendirilmesi
- ✓ Stajerlik, adaylık dönemi işleri.
- ✓ Devam-devamsızlık işleri.
- ✓ Terfi-taltif ve cezalandırılması ile ilgili işler.
- ✓ Personelin sicil işleri.
- ✓ Maaş, ek ders ve diğer özlük işleri.
- ✓ Askerlik işleri
- ✓ Sağlık işleri”

2.2.2 Okul İşletme Hizmetleri

Okul örgütlerinde araç-gereçlerin temini, kontrolü, bakımı, kantin, kooperatif, işletmesi, okul binasının düzenlenmesi ile ilgili işlemler, satın alma işlemleri, vb. gibi maddi boyutu önem taşıyan işler okul işletme hizmetlerine girer (Fırıncıoğulları Bige, 2014, s.21). “Okul müdürlerin bu alandaki işleri şunlardır (Şişman, 2011, s.231-252):

- ✓ Okulun bütçe işlemlerinin yapılması
- ✓ Satın alma ve mal tedarik işlemleri.
- ✓ Yazı işlerinin düzenlenmesi.
- ✓ Gizli yazılarla ilgili işlemler
- ✓ Okul bahçesinin düzenlenmesi
- ✓ Veri işleme ve raporlarla ilgili işler.
- ✓ Okul, bina ve tesislerin bakım ve onarım işleri.
- ✓ Okul temizlik işleri.
- ✓ Öğrenci pansiyon hizmetleri.
- ✓ Taşınır mallarla ilgili işler.
- ✓ Sivil savunma ve güvenlikle ilgili işler.
- ✓ Öğrenci taşıma hizmetleri.
- ✓ Kantin işleri.
- ✓ Kooperatif işleri.
- ✓ Kantin işleri.
- ✓ Döner sermaye işleri.
- ✓ Arşiv ve depo işleri.”

2.2.3 Öğrenci İşleri

“Okulun en önemli girdisi öğrencilerdir. Okulun verimini öğrencilerin giriş özellikleri ile çıkış özellikleri arasındaki fark oluşturur. Okul yöneticisi, bulunduğu tüm etkinliklerde öğrenciyi göz önüne almak zorundadır. Öğrencide meydana getirilen bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklar okulun amaçlarının gerçekleştirildiğinin bir göstergesidir. Öğrenci işlerinin iyi yürütülmesi, öğrenciye istenen ortamların sağlanması ve öğrencinin sosyal ve psikolojik özelliklerinin bilinmesi ve amaçlarının gerçekleştirilmesini kolaylaştırabilir (Göktaş, 2008, s.37).”

“Maddeler halinde aşağıdaki şekilde verilebilir (Şişman, 2011, s.221):

- ✓ Öğrencilerin okula kaydedilmesi.
- ✓ Öğrenci performans değerlendirme, notlarının kaydı ve ödüllendirme işlemleri
- ✓ Okul güvenliği
- ✓ Öğrenci belgesi, kimlik ve paso işlemlerinin düzenlenmesi
- ✓ Okul mekan yönetimi
- ✓ Öğrencilerin devam- devamsızlık
- ✓ Öğrencilerin mezuniyet işleri”

2.2.4 Eğitim Öğretim İşleri

Öğretim hizmetleri, eğitim hizmetlerinin bir bölümünü oluşturur. Öğretimde bilgi ve beceri kazandırmak esastır. Kazandırılan bilgi ve beceriler sonucu öğrencilerde davranış değişikliği ve tutum oluşturulması beklenir. Yapılan bu uygulamalar, okul yöneticileri tarafından, bireyin ve toplumun ihtiyaç duyduğu öğrenciyi yetiştirmek üzere sistemi geliştirmeye yönelik olarak okulun amaçları doğrultusunda gerçekleştirilir (Göktaş, 2008, s.35).

“Taymaz (1989, s.187)’ a göre okul müdürlerinin eğitim öğretim alanındaki işleri şunlardır:

- ✓ Disiplin kurulu karar defteri
- ✓ Öğretmen nöbet defteri
- ✓ Okul kurulu defteri
- ✓ Teftiş defteri
- ✓ Rehberlik çalışmaları dosyası
- ✓ Disiplin kurulu karar dosyası
- ✓ Nöbet çizelgeleri dosyası
- ✓ Öğretmenler kurulu dosyaları
- ✓ Okul-Aile Birliği çalışmaları dosyası
- ✓ .Veli-öğretmen toplantıları dosyası
- ✓ Yıllık öğretimin planlanması
- ✓ Öğretmenler kurulu toplantılarının yapılması
- ✓ Öğretimin yapılması ve izlenmesi
- ✓ Kütüphane ile ilgili işlerin yapılması

✓ Bilgisayar destekli öğretim yapılması”

2.3 Eğitimde Denetim

Bu konu başlığı altında eğitim denetiminin tanımı, eğitim denetiminin amacı ve önemi, ders denetiminin amacı, ders denetiminde karşılaşılan sorunları, ders denetim yapılması ve sınıf içi etkinliklerin denetimi incelenecektir.

2.3.1 Eğitim Denetiminin Tanımı

“Denetim, önceden kabul edilen örgütsel amaçlar doğrultusunda örgütsel eylemlerin ve faaliyetlerin yine önceden belirlenen ilke ve kurallara uygun olup olmadığının belirlenmesi süreci olarak düşünülebilir. Teftiş ya da denetim, klasik bir tanım olarak, kamu yararı adına çalışan insanların davranışlarını ve ortaya koydukları ürünleri kontrol etme süreci, örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığı konusunda yapılanları anlama ve değerlendirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım, 2013, s.23).”

“Bütün sistemlerin temel öğelerinden birisi olarak kabul edilen denetim, kontrol ve değerlendirme süreçleri ile düzeltme ve geliştirme eylemlerini bir bütün olarak kapsamaktadır (Gülşen, 2016, s.382).”

“Aydın (2013, s.11)’a göre denetim sistemi her karmaşık örgütte vardır, bu örgütsel ve yönetsel bir zorunluluktur. Denetimin örgüt açısından zorunlu olması, örgütün kendi varlığını sürdürmeye kararlı oluşunun doğal bir sonucudur. Örgütler belli bir amacı ya da amaçlar bütününe gerçekleştirmek için kurulur ve bu amacı gerçekleştirdiği sürece varlığını koruyabilir. Bu nedenle örgüt var oluş nedeni olan amacını gerçekleştirme derecesini sürekli olarak bilmek ve izlemek durumundadır.”

“Eğitim denetimi, öğretme öğrenme sürecinin geliştirilmesi ve daha etkili bir hale getirilmesi için okulun işleyişinin önceden tespit edilmiş amaçlara ne derecede uygun olduğunu ve amaçlara ulaşılma derecesinin belirlenmesi ve bu yolla okulun öğretme sürecinin doğrudan etkileyecek biçimde düzenlenmesidir (Demirtaş ve Güneş, 2002, s. 34’den akt: Ertaş, 2012, s.10).”

“Eğitim denetimi, öğretmenlerin mesleki gelişiminin teşvik edilmesi; eğitimin amaçlarının yeniden belirlenmesi ve düzenlenmesi; öğretim araç ve yöntemlerinin geliştirilmesinin ve eğitimin değerlendirilmesinin geliştirilmesi gibi eylemleri kapsar. Öğrenmeyi kolaylaştıracak, örgütün amaçlarına ulaşacak şekilde öğretmenin

davranışını doğrudan etkileyen ve örgüt tarafından resmi olarak belirlenen davranışlar olarak değerlendirilebilir (Gökçe, 1994, s.2).”

“Denetim ile ilgili yapılan tanımlar denetime ilişkin bakış açısına, denetime yüklenen anlama ve yapılan vurgulara göre değişmektedir. Klasik yaklaşımlara göre denetim, kontrol ve değerlendirme süreci; çağdaş yaklaşımlara göre ise, rehberlik ve geliştirme süreci olarak görülmektedir. Bu yaklaşım eğitim örgütlerinin denetimi için de geçerlidir (Mehduhoğlu ve Zengin, 2011, s.4).”

2.3.2 Eğitim Denetiminin Önemi ve Amacı

“Denetimin temel amacı örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini saptamak, daha iyi sonuç alabilmek için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir. Bu amaçla örgütsel işleyiş bir bütün olarak planlı ve programlı bir biçimde sürekli olarak izlenir, eksik yönler saptanır, düzeltilir, hataların yinelenmesi engellenmeye ve daha sağlıklı bir işleyiş gerçekleştirilmeye çalışılır (Yıldırım, 2013, s.23).”

“Aydın (2013, s.11)’a göre denetimim temel amacı, örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini saptamak daha iyi sonuç alabilmek için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir. Bu amaçla örgütsel işleyiş bir bütün olarak planlı ve programlı bir biçimde sürekli olarak izlenir, eksik yönleri saptanır, düzeltilir; hataların tekrarlanması engellenmeye çalışılırken ve daha sağlıklı bir işleyişin gerçekleştirilmesine çalışılır. işlevsel bir yapıya ve sağlıklı bir işleyişe sahip olan bir denetim sisteminin ölçütlerinden sapma eğilimlerini, daha sapmalar meydana gelmeden ve örgütte büyük kayıplara yol açmadan saptaması ve düzeltmeler yapması beklenir. Bu güçte olan bir denetim sistemine sağlıklı bir sistem denebilir.”

“Denetimin ilk basamağı durum saptama o andaki durumun olduğu gibi ortaya konulması, amaçlara ulaşma derecesinin belirlenebilmesi için veri toplanmasıdır. Durum saptama, sonuçların önceden belirlenen amaçlarla olan uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla veri toplamaktır (Gökçe, 1994, s.3).”

Denetimin eğitim sistemindeki temel görevleri aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir (Sağlamer, 1975, s.8-11’den akt: Aküzüm, 2012, s.17):

- ✓ Amaç geliştirme,
- ✓ Personelin motive edilmesi,
- ✓ Eğitim ve öğretimle ilgili problemlere çözüm bulabilme,
- ✓ Koordinasyonu sağlama ve kontrol etme,

- ✓ Her aşamada değerlendirme
- ✓ Personeli geliştirme, iş başında eğitim,

2.4 Ders Denetimi

Eğitim faaliyetlerinin en önemli ögesi olan öğretmenin değişmekte ve gelişmekte olan çağın yenilikleri karşısında başarısını sürdürebilmesi için sürekli geliştirilmesi ve eğitim etkinliklerinde desteklenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin mesleki problemlerinde, onlara yardım ve rehberlikte bulunabilmek amacıyla, bu görevin yerine getirilmesinde büyük ve en önemli sorumluluk okul müdürlerine düşmektedir (MEB, 2015, s.16).

17 Nisan 2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği”nde, 2015-2016 öğretim yılından itibaren tüm öğretmenlerin, okul müdürlerince değerlendirmeye tabi tutulacakları belirtilmektedir. Yönetmeliğin 54. Maddesinin hükümlerine göre, öğretmenlerin başarı, verimli ve gayretlerini ölçmek üzere her ders yılı sonunda okul müdürleri tarafından değerlendirme yapılacaktır ifadesi yer alır (MEB, 2015, s.16).

Yukarıda belirtilen hükümlerin yürürlüğe girme tarihi aynı yönetmeliğin 65. Maddesinde 54 üncü maddenin 2015-2016 öğretim yılı başında yürürlüğe girer ibaresi ver almaktadır.

2.4.1 Ders Denetiminin Amaçları

Okullardaki genel denetimler sırasında ya da bunlardan ayrı olarak yapılan ve öğretmenlerin kendi alanlarındaki çalışmalarını, uygulamalarını, öğretim ilke-yöntemlerini ve bunları uygulamadaki yeterliliklerini ve öğrencilerini yetiştirme düzeylerini incelemeyi ve değerlendirmeyi amaçlayan ders denetiminin amaçları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Şahin, 2005, s.30; Taymaz, 2013, s.154):

- ✓ Öğretmenin özellikle iyi ve ümit verici karakteristiklerini saptamak,
- ✓ Öğretmenin öğretimdeki başarı derecesi hakkında bilgi edinmek,
- ✓ Öğretmenleri görevlerini en iyi şekilde yapmaya özendirmek ve teşvik etmek,
- ✓ Öğretmenin öğretimdeki eksik yönlerini belirlemek, giderici önerilerde bulunmak,
- ✓ Okulda yapılan öğretimde birlik sağlamak üzere yardımcı olmak,
- ✓ Okulda öğretmenlerin uyguladıkları öğretim metotlarını geliştirmek,

- ✓ Öğretmenlere yapılan yardımlarda teftiş programlarına güvenlerini artırmak,
- ✓ Öğretmenin karşılaştığı sorunları çözümlenmede rol göstermek,
- ✓ Öğrenci başarısının bilimsel yöntemlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardım etmek,

- ✓ Öğretim araçlarının sağlanması ve uygulanmasında yardımcı olmak,”

“Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesinde yasa, yönetmelik, yönerge, genelge, program, amir ve eğitim bilimlerinin verilerine dayanarak; kurumların amaçlarını geliştirmek üzere öğretmenlerin denetiminde aşağıdaki maddeler dikkate alınır (MEB, 2001, s.11).”

a) Dershaneyi düzenleme, derse hazırlama ders araç ve gereçlerini bulundurma, kütüphane, kitaplık, laboratuvar, atölye bilgisayar dersliği ve salon gibi bölümleri kullanması ve öğrencilerine kullandırmasını,

b) Yıllık Çalışma Programı, Yıllık, ünite, günlük ve ders planlarını hazırlama, derse hazırlıklı gelme ve planlı çalışmasını,

c) Derslerin işlenişine uygun çeşitli yöntem ve teknikleri yerinde ve zamanında etkili kullanarak öğrencilere araştırma ve bilgi ulaştırma yollarını öğretmesini,

d) Öğrencilere okuma zevk ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru biçimde kullanma ve kullandırmasını,

e) Öğrenciler, programların öngördüğü bilgi, beceri değer yargıları ve olumlu alışkanlıklar kazandırmasını, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmesini,

f) Öğrencilere rehberlik yapma bireysel farklılıkları dikkate alma, grup ve bireysel etkinliklere yöneltme, sorumluluk ve grup duygusu kazandırmasını,

g) Kendini yetiştirme meslek eserleri ve mevzuatı izleme ve uygulamasını,

h) Yönetici ve öğretmenlerle iş birliği yapma, verilen görevleri yapmaya istekli olma, tören, meslek toplantı, eğitici kol ve sınıf rehber öğretmenliği gibi etkinliklerde örnek davranışlar göstermesini belirtilmiştir.”

“MEB (2014, s.3)’ e göre 14 Mart 2014 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığının denetim sisteminde köklü bir değişiklik yapılarak denetim birimlerini Rehberlik ve Denetim Başkanlığı çatısı altında toplanarak Maarif Müfettişliği adını almıştır. Bu kapsamda MEB Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği ile denetim sisteminde üç yıllık kurum denetimi ve gelişim planı modeline geçilmiştir. Bu modelle 2014-2017 dönemine yönetil üç yıllık denetim programları hazırlanacak ve il ve ilçe müdürlükleri, birleştirilmiş sınıflar, ilkokullar, ortaokullar, bütün lise türleri, özel öğretim kurumları, özel öğrenci yurtları

ile diğer kurumlar program kapsamına alınacaktır. Ders denetimini maarif mufettişleri tarafından değil okul mfdurleri tarafından yapılacaktır (Güncel Eğitim, 2015; MEB, 2014; MEB, 2016).”

2.4.2 Ders Denetiminin İlkeleri

“Ders Denetim sırasında aşağıdaki ilkeler gözetilir (MEB, 2015, s.3).

- Bireysel ve kurumsal farklılıklar ile çevresel faktörleri dikkate almak,
- Yol gösterici ve önleyici rehberliği öne çıkarmak, düzeltmeyi, iyileştirmeyi ve geliştirmeyi esas almak,
- İyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmak,
- Usulsüzlük ve yolsuzlukları önleme yönelimli olmak,
- Açıklık, şeffaflık, eşitlik, demokratiklik, bağımsızlık, bütünlük, güvenilirlik ve tarafsızlığı esas almak,
- İşbirliği ve katılımı öngörmek,
- Personelin mesleki yeterliğini geliştirmek,
- Objektif olmak,
- Gelecek yönelimli olmak,
- Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik esaslarını dikkate almak,
- Millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olan Türkçenin doğru kullanılması hususunda gerekli duyarlılığı göstermek,
- Kurumlarda rehberlik ve denetim faaliyetlerini birlikte yürütmek,”

2.4.3 Ders Denetim Yapılması

Okul mfdürünün, öğretmenin ders denetimini sırasında belirlenen kurallara uygun olarak aşağıdaki sırayı takip etmesi beklenir (Taymaz, 2013, s.155).

- Dersin işleneceği mekâna öğretmenle birlikte gider.
- Derslikte öğrencilerin tümünü görebileceği uygun bir yerde oturur veya durur.
- Ders süresince mümkün olduğunca öğretmen ve öğrencilerin dikkatini dağıtacak davranışlardan kaçınır.
- Ders ortamının doğallığını bozmayarak öğretmen ve öğrencilere müdahale etmez.
- Gerektiğinde değerlendirme yapabilmek için kısa notlar alır.
- Dersin sonuna doğru gerekli gördüğünde öğrencilerin bilgi düzeyini ölçecek

sorular sorar ve ders bitiminde gecikmeye meydan vermeden derslikten öğretmenle birlikte çıkar.

- Denetimden sonra da öğretmenin aynı okulda görevine devam edeceği gerçeğinden hareketle, denetim esnasında görülen olumsuzluklarla ilgili olarak öğretmeni rencide edici konuşma, tutum ve davranışlardan kaçınır.

- Denetim esnasında varsa gördüğü bireysel eksiklikleri müfettiş çalışma odasında birebir paylaşır.

“Taymaz (2013, s.156), ayrıca ders denetimi yapacak olan müfettiş veya okul müdürlerinin aşağıdaki işlemleri de yerine getirmesi gerektiğini vurgulamaktadır:

- ✓ Denetim planı hazırlanır.
- ✓ Öğretmen hakkında bilgi sağlanır.
- ✓ Öğretmen ile ön görüşme yapılır.
- ✓ Ders planı ve hazırlıklarına bakılır.
- ✓ Öğretmene denetim zamanı duyurulur.
- ✓ Dershaneye öğretmenle birlikte girilir.
- ✓ Öğrencilerle tanışma sağlanır.
- ✓ Uygun bir yere oturulur.
- ✓ Olumlu bir hava yaratılır.
- ✓ Sınıfın bir üyesi gibi davranılır.
- ✓ Yapılan öğretim izlenir.
- ✓ Planlı gözlem yapılır.
- ✓ Öğretim etkinliğine katılır.
- ✓ Ders araçlarının kullanılması gözlenir.
- ✓ Ders veya uygulama sonucu beklenir.
- ✓ Dershaneden birlikte çıkılır.
- ✓ Ödev ve sınav belgelerine bakılır.
- ✓ Ders dışı etkinlikler incelenir.
- ✓ Öğretmenle görüşülür.
- ✓ Öğretmen denetim formu doldurulur.”

2.4.4 Ders Denetim Türleri

Eğitimin önceden belirlenmiş amaçlarına ulaşp ulaşmadığı, çoğunlukla ders içinde yapılan öğrenim etkinlikleriyle anlaşılabilir. Bu nedenden dolayı, eğitim

sistemlerinde ders içi denetimlerin geliştirilmesine özen gösterilmektedir.

Ders denetimi türleri olan öğretimsel denetim ve klinik denetim kavramları incelenecektir.

2.4.4.1 Öğretimsel Denetim

“Öğrenme-öğretme etkinliklerinde etkililiğin ve verimliliğin sağlanmasında çağdaş denetim yaklaşımlarının önemli rolü vardır. Bunlar arasında kliniksel denetim, öğretimsel denetim, sanatsal denetim, farklılaştırılmış denetim, gelişimsel denetim gibi denetim yaklaşımları sayılabilir. Bu denetim yaklaşımlarından biri olan öğretimsel denetim, sınıf içinde gerçekleştirilen etkinliklere odaklanarak öğrenme-öğretme sürecini geliştirmeyi amaçlamaktadır (Mehduhoğlu ve Zengin, 2011, s.2).”

“Denetim, öğretmeyi ve öğrenmeyi etkileyen etkenlerin tümünün değerlendirilmesi ve daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortam ve koşullarının hazırlanması ayrıca değerlendirmede kullanılan yöntemler de dahil, öğretim ve öğrenme sürecinde rol oynayan etkenlerin tümü, öğretimsel denetim süreci kapsamına girmektedir (Aydın, 2013, s.19).”

“Denetim sürecine; yönetsel, öğretim süreci, program geliştirme etkinliği, insan ilişkileri ve liderlik işlevleri açısından bakıldığında farklı tanımlara ulaşılmaktadır. Geleneksel olarak denetim, öğretimin geliştirilmesi amacını taşımakla birlikte, okulun amaçlarının başarılması okuldaki insanların ilişkilerine bağlıdır (Gülşen ve Gökyer, 2015, s.202).”

“Öğretimsel denetimde müfettişin veya okul müdürün aşağıdaki prensiplere uyması beklenir (Taymaz, 2013, s.163).

✓ Denetimin esas amacı öğrenimi geliştirmek olmalı, denetim ve kontrolden ziyade yapıcı ve kaynak teşkil edici olmalıdır.

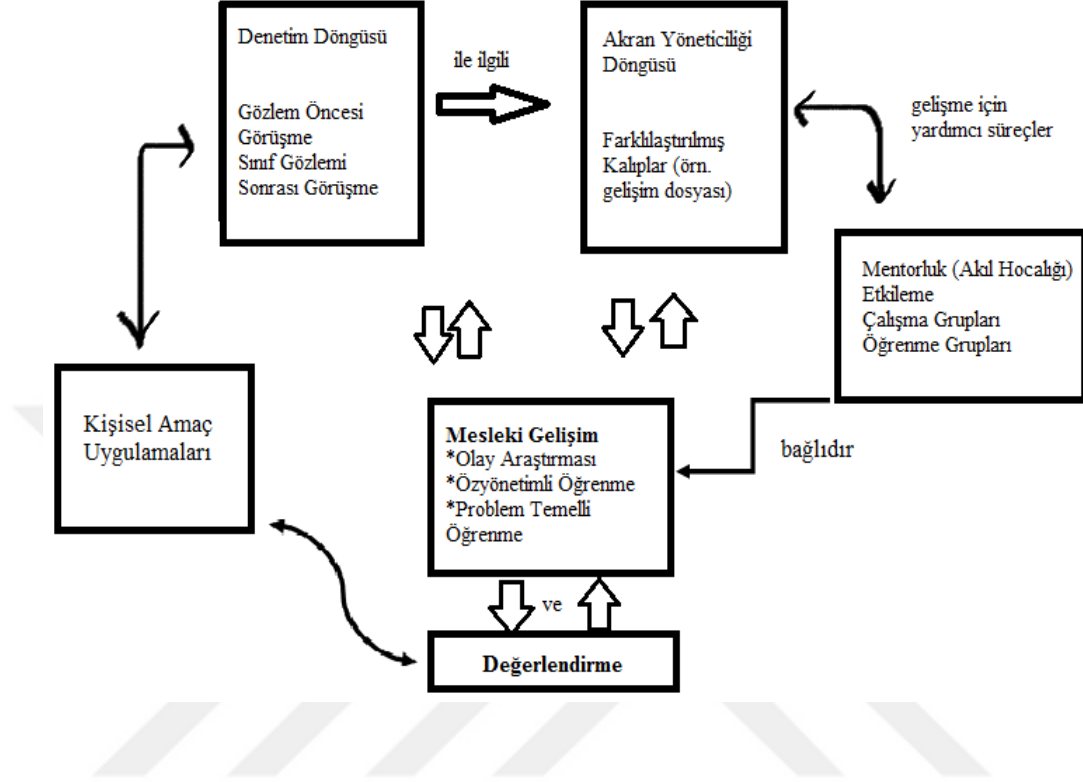
✓ Denetimde sınıf ziyaretleri ve sınıf dışı etkinlikleri öğretmenin gelişmesine olanak sağlamalıdır.

✓ Denetimde izleme yalnız öğretmen için değil, öğretim ve öğrenim durumlarına yönelik olmalıdır.

✓ Denetimde her alan ve seviyede öğretim sonuçlarının objektif olarak ölçülmesi ve değerlendirilmesi yapılmalıdır.

✓ Denetim sırasında öğretmene ve diğer ilgili personele serbest katılma ve konuşma olanağı verilmelidir.”

Öğretimsel denetimi, mesleki gelişim ve öğretmen değerlendirmesi ile ilişkili bir şekilde açıklamış ve bu üç süreci yardımcı süreçlerin önemine de vurgu yaparak, birbirine bağlı şekilde ele almıştır(bkz. Şekil 2.1).

Şekil 2.1. Öğretimsel Denetim ve İlgili Süreçler (Fırıncıoğulları Bige, 2014, s.45)

“Öğretimsel denetiminin odağında öğretimin geliştirilmesi vardır. Bu açıdan bakıldığında tüm girdiler (öğretmen, öğrenci) sınıftaki öğretimi denetleyen okul müdürünü tarafından sürekli izlenmeli ve geliştirilmelidir. Burada denetçinin görevi öğretmenin sınıf içerisindeki tutumunu iyi yönde geliştirmek ve öğrenci başarısına olumlu katkı sağlamaktır (Fırıncıoğulları Bige, 2014, s.48).”

“Her okul sisteminde farklı düzeyde ve nitelikte öğretimsel denetime ihtiyaç vardır. Örgütsel gereksinimlerin karşılanma yöntemlerinin ne şekilde olacağı konusunda şeffaflık olmaması, örgütsel süreçlerde önemli bir eksiklik olarak kabul edilmektedir (Aydın, 2013, s.38).”

2.4.4.2 Klinik Denetim

“Öğretmenin sınıf içi öğretmedeki yeterliliğini artırmak ya da öğretmeni daha yeterli kılmak amacıyla planlanmış bir program ve uygulamadır. Klinik denetimde veriler sınıf ortamında toplanarak veriler daha etkili öğretme ve öğrenme ortamının

gerçekleştirilmesi amacı ile analiz edilir. Analizde, öğretmen, denetmen ilişkisi, prosedürler, stratejiler üzerinde durulur (Morris Cogan, 1973, s.9'dan akt: Aydın, 2013, s.38).”

“Klinik denetimde denetmen öğretmenin branşında öğretmenden daha deneyimli; öğretmen, yönetici ve diğer personel ile işbirliği yapabilmesi için teknik ve insancıl yeterliklere sahip olması; çevreyi, okulu, öğrencileri iyi tanınması; denetime gerekli zaman ayırabilmesi gerekir (Taymaz, 2013, s.164).”

“Fırıncioğulları Bige (2014, s.51)'nin aktardığına göre klinik denetimin özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamışlardır:

Klinik denetim;

1. Öğretim sürecine yapılan kasıtlı müdahaledir.
2. Öğretimi geliştirmek için kullanılan bir yordam bilimdir.
3. Öğretmen(ler) ve denetçi(ler) arasındaki profesyonel iş ilişkisi üzerinde durur.
4. Okulun ihtiyaçları ile personelin kişisel gelişim ihtiyacını birleştiren amaç yönelimli bir etkinliktir.
5. Sistematik olmakla birlikte esnek ve sürekli değişen bir yöntem bilim gerektirir.
6. Gelişim için anlaşma, destek ve inanç konusunda karşılıklı güven gerektirir.
7. Denetçinin hizmet öncesinde ve sırasında özellikle gözlem yöntemleri ve sürekli olarak gelişen etkili ve yararlı yaklaşımlar ile ilgili eğitilmesini gerektirir
8. Denetçinin öğretim ve eğitimin analizi ve ayrıca verimli insan ilişkileri ile ilgili çok şey bildiğini varsayar.
9. Gerçek ve ideal arasındaki köprü görevi görürken verimli bir gerilim ve heyecan yaratır. (Goldhammer, Anderson, Krajewski, 1993'den akt: Fırıncioğulları Bige, 2014, s.51).”

“Klinik denetimde müfettiş ile öğretmen gerçek sınıf ortamında karşı karşıya bulunur ve karşılıklı ilişkiye dayalı bir etkileşim gerçekleşir. Bir tür denetim aşağıda yazılı beş aşamada yapılan çalışma ile tamamlanır (Pajak, 1992, s.103'den akt: Taymaz, 2013, s.164):

1. Aşama: Gözlem öncesi görüşme
2. Aşama: Gözlem yapma
3. Aşama: Analiz yapma
4. Aşama: Gözlem sonrası görüşme

5. Aşama: Değerlendirme”

1. Gözlem Öncesi Görüşme

“Klinik denetime başlamadan önce müfettiş öğretmen ile uygun bir zamanda ve yerde görüşür. Bu görüşme öğretmenin öğretimini aksatmayacak şekilde planlanır ve bireyle çalışma ilke ve kurallarına uyularak yapılır. Bu görüşmede aşağıdaki amaçların gerçekleşmesi beklenir (Taymaz, 2013, s.164):

1. Müfettiş ve öğretmen birbirlerini tanır.
2. Denetimin amacı açıklığa kavuşturulur.
3. Öğretmenin neler yapmak istediği belirlenir.
4. Öğretim etkinlikleri birlikte kararlaştırılır ve planlanır.
5. Öğretim planının nasıl uygulanacağı belirlenir.
6. Denetimde nelerin gözleneceği ortaya konur.
7. Müfettiş, öğretmene rehberlik eder, mesleki yardımda bulunur.
8. Öğretmenin bilinçli hazırlık yapması sağlanır.
9. Öğretmen müfettiş ilişkileri geliştirilir.
10. Öğretim ve öğrenim süreçleri geliştirilir.”

2. Gözlem Yapma

“Gözlem öncesi hazırlanan plana ve belirlenen esaslara göre yapılan öğretimin her aşamasının gözlenmesi ve sonuçlarının kaydedilmesidir. Gözlem aşamasında aşağıdaki hususlar dikkatle izlenir (Taymaz, 2013, s.165):

1. Öğretimin amaç ve konusuna uygun fiziksel ortamın, ders araç ve gereçlerinin zamanında kullanılabilir şekilde sağlanması.
2. Öğretime başlamadan önce ders amaçlarının öğrencilere açıklanması ve benimsenmesi.
3. Amaçlara ulaşılması için kazandırılacak bilgiler, beceriler, çözülecek problemlerin belirlenmesi ve öğrencilerin güdülenmesi.
4. Öğretim amaç ve konusuna uygun yöntem seçilmesi, öğretim ilke ve prensiplerin uyulması.
5. Öğrencilerin öğretime ilgi ve katkılarının sağlanması, bireysel farklılıkların dikkate alınması.
6. Öğrencilere eleştireci düşünme, karar verme, kendini yönetme, yaratıcı gücünü geliştirme fırsatı verilmesi.

7. Konuların uygun bir sıra ile doğru olarak öğretilmesi, öğretim sırasında dilbilimi kurallarına uyulması, ses tonunun ayarlanması ve gözlem temasının sağlanması.

8. Öğretmen ve öğrenciler arasında karşılıklı saygı ve güveni yansıtıcı ilişki sağlanması, karşılıklı iletişim kanalı kurulması.

9. Konuların işlenmesinde ilgili güncel, yenilik ve gelişmelere ilgili somut örnekler verilmesi, tartışılması, soruların cevaplandırılması.

10. İşlenen konunun özetlenmesi, öğretim sonuçlarının öğrencilerle birlikte değerlendirilmesi, amaçlara ulaşılmasının sağlanması.”

3. Analiz Yapma

“Klinik denetimin temel ögesi gözlem olduğuna göre analiz de kliniksel denetimin kalbi olduğu söylenebilir. Analiz, gelecekteki olaylar üzerinde daha fazla kontrole sahip olabilmek amacıyla yapılır. Başka bir anlatımla, bugünkü uygulamanın analizi gelecekteki uygulamanın daha etkili olması için yapılan girişimlere ışık tutar; yön verir. Kısaca, süreci geliştirmede önemli rol oynar (Aydın, 2013, s.49).”

4. Gözlem Sonrası Görüşme

Klinik denetimde öğretmen ve müfettiş aynı amaçlara denetim sorumluluğunu paylaşan kişiler olarak gözlem sonuçlarını birlikte eleştirirler. “Bu görüşmede aşağıda sıralanan amaçlar gerçekleştirilir (Taymaz, 2013, s.166).

1. Görüşme denetim uygulamanın gözden geçirilmesini ve gerçekleştirilen ilerlemenin saptanmasını sağlar.

2. Yapılan görüşme öğretmenin öz denetim ve teknikleri konusunda yetiştirilmesini sağlar, kendi çalışmalarını izleme ve gelişme alışkanlığı kazandırır.

3. Görüşmede öğretmenin güçlü ve zayıf yönlerini tanıması sağlanır, etken faktörler ortaya konur.

4. Öğretmenin denetime karşı güveni ve yararlı olacağına inancı artar.

5. Denetim planının geliştirilmesi için alternatifler belirlenir.”

5. Değerlendirme

“Gözlem sonrası analiz olarak nitelendirilen klinik denetimin bu son aşaması, bir bakıma denetim uygulamasının da izlenmesi ve değerlendirilmesidir. Klinik denetimde gözlem öncesi müfettiş ile öğretmen arasında bir yakınlığın ve anlaşmanın sağlanmasında gözlem yapma, gerçek uygulamanın yerinde görüşülmesi ve durumun saptanmasında gözlem sonrası analiz, gerçekleri yansıtan verilerin ortaya

konulmasında gözlem sonrası görüşme, analiz yolu ile elde edilen verilerin kıyaslanmasında ve yorumlanmasında önemli rol oynar (Aydın, 1986, s.44'den akt: Taymaz, 2013, s.166).”

“Tüm bu aşamalarda yapılan çalışmaların sonuçları başlangıçta belirlenen amaçlarla karşılaştırılarak yargılara varılır. Verilen kararları da kapsayan denetleme sonuçları bir rapor haline getirilir. Yapılan çalışmaların değerlendirilmesi sonunda denetim yeniden planlanır. Böylece değerlendirme aşamasını yeniden planlama aşaması izler (Fırıncıoğulları Bige, 2014, s.34).”

2.5 Denetimde Etik ve Motivasyon

“Denetimde etik, dayandığı temeller ve denetim koşulları ve durumlarına bağlı olarak belli bir takım etik standartlarının oluşturulması ve bu standartlara tam olarak uyulması açısından birtakım zorluklar ortaya koyar. Bununla birlikte, zor olsa dahi etik standartların geliştirilmesi insanlara neyi nasıl yapacakları hakkında temel düzeyde yol göstericilik sağlar ve eleştirel bakış düzeyini artırır. Bu durum, örgüt çapında sorumluluk alma ve hesap verme mekanizmalarının gelişmesini temin etmektedir (Özmen, ve Güngör, 2008, s.137–155).”

Etiğe bağlı denetim sistemi oluşturulmasında denetimde benzer olaylar karşısında denetçilerin davranışları standartlaştırılması gerekmektedir. Türk Milli Eğitimi denetim sisteminde etik birtakım ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkelerin standart oluşturacak şekilde geliştirilmesi eğitim denetiminde etik uygulamaların yerleşmesine zemin hazırlayacaktır.

MEB 1999 yılında “MEB İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı Yönetmeliğinin” de etiğe ilişkin Müfettişlerin görevlerini yaparken tarafsızlık, güvenilirlik, geçerlik, dürüstlük, açıklık, gizlilik, adalet, bağımsızlık, nesnellik ilkeleri yer almıştır.

Türkiye’de 25/05/2004 tarih ve 5176 sayılı Kanun ile 13/4/2005 tarih ve 25785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre, eğitim müfettişleri, kamu görevlisi olarak belirtilmekte ve bu mevzuat hükümleri konusunda sorumlu oldukları vurgulanmaktadır.

Bu yasal düzenlemelerden yaklaşık 5 yıl sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 14.09.2010 tarih ve 27699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Denetim Görevlilerinin Uyacakları Meslekî Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik” yayımlanmıştır. Bu yönetmelikte, müfettişlerin tarafsızlık, nesnellik, eşitlik,

dürüstlük, gizlilik esaslarına uyarak çıkar çatışmasından kaçınmaları gerektiği vurgulanırken, nezaket ve saygı, yetkinlik ve meslekî özen gibi etik ilkeleri de göz önünde bulundurmaları görevlerinin bir parçası olarak kabul edilmiştir.

Denetim Görevlilerinin Uyacakları Mesleki Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik' te aşağıdaki ilkelere yer verilmiştir (MEB, 2010, ss.1-3)

Tarafsızlık ve nesnellik

MADDE 4: Görevleriyle ilgili bilgi ve belgeleri toplarken, değerlendirirken, aktarırken ve sonuçlandırırken, görüş alırken, raporlarken, adil, önyargısız ve tarafsız şekilde hareket eder; kariyerinin gerektirdiği nesnellik ilkesine uyar ifadesi yer alır.

Eşitlik

MADDE 5: a) Denetim faaliyetlerini yerine getirirken; Dil, din, ırk, cinsiyet, tâbiyet, sosyal sınıf, yaş, evlilik, engellilik, sosyal ve ekonomik durum, siyasi düşünce ve herhangi bir kişiye, zümreye ya da kuruma karşı önyargılı hareket etmez yahut bunları kayırıcı veya dışlayıcı faaliyetlerde bulunmaz yasa önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket eder ifadesi yer almaktadır.

Dürüstlük

MADDE 6: Çalışmalarını dürüstlük, doğruluk, dikkat ve sorumluluk duygusu içinde saygınlığını ve güvenilirliğini zedeleyen görüntü, tavır ve davranıştan kaçınır. Yapılacak denetleme ve soruşturmalar konusunda başkalarına görevleri ile ilgili olarak herhangi bir vaat veya taahhütte bulunamaz.

Gizlilik

MADDE 7: a) Denetim faaliyetlerinin yürütülmesi ve raporlanması aşamalarında, Görevleri dolayısıyla öğrendikleri devlet sırrı, ticarî sır ve özel hayatın gizliliği ile ilgili bilgileri, kanunların öngördüğü durumlar dışında hiçbir kurum, kuruluş veya kişiye veremez denetledikleri konu ve kurumla ilgili gizliliğe uygun hareket ederler ifadesi bulunur.

Çıkar çatışmasından kaçınma

MADDE 8: Görevleri sırasında ve görevleri ile ilişkili olarak kendi ve yakınlarının çıkarlarının söz konusu olabileceği her türlü durumdan kaçınır; bunlarla ilgili olarak denetim faaliyetlerine ve alınacak kararlara katılamaz, görüş bildiremez. Yetki ve nüfuzunu kullanarak hizmetin gerekli kıldığı koşullar dışında kamu mal ve hizmetleri ile insan kaynaklarını kullanamaz ve kullandıramaz.

Denetim faaliyetleri ile ilgili olarak görevini tarafsız ve nesnel bir şekilde yürütmesini engelleyecek potansiyel veya gerçek çıkar çatışması durumunu derhal

kurum veya kuruluşuna bildirir. Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak herhangi bir kurum, vakıf, dernek veya spor kulübüne yardım, bağış ve benzeri nitelikte menfaat sağlayamaz. Kendilerinin veya başkalarının kitap, dergi, kaset ve benzeri ürünlerinin satışını ve dağıtımını yaptıramaz.

Nezaket ve saygı

MADDE 9: Denetim görevlileri, birlikte görev yaptıkları ve denetledikleri kişilere karşı nazik ve saygılı davranır; onur kırıcı, küçük düşürücü ve keyfi davranışlar sergilemez; baskıcı, hakaret ve tehdit edici uygulamalarda bulunmaz.

Yetkinlik ve meslekî özen

MADDE 10: a) Görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve deneyime sahip olur ve görevlerine azami özen ve dikkat gösterir; meslekî bilgi, beceri ve bireysel yeteneklerini sürekli geliştirmeye gayret eder; meslektaşları arasında ekip çalışmasına ve işbirliğine önem verir ve kendisinden beklenen gerekli desteği sağlar.

“Denetledikleri kurum ve kuruluşların çalışma şartlarını, yerleşik mesai düzenini ve hizmet gereklerini olumsuz yönde etkileyen tutum ve davranışlardan kaçınır; kurum ve kuruluşların işleyiş düzenine, yönetim ve karar alma süreçlerine müdahale etmez. Kurum ve kuruluşların faaliyet ve işlemlerde hataların önlenmesi, kaynakların etkili, tutumlu ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla yönelik olarak rehberlik ve eğitimlik hizmetlerini de, görevinin bir parçası olarak görür (MEB, 2010, s.1-3).”

MEB İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü 24/06/2015 tarihli 97202150/730.06/6531543 sayılı “Eğitimciler İçin Mesleki Etik İlkeler” konulu genelgede öğrenciler ile ilişkilerde etik ilkeler, eğitim mesleğine ilişkin etik ilkeler, eğitimcilerle ilişkin etik ilkeler, veliler ile ilişkilerde etik ilkeler okul yönetimi ve toplum ile ilişkilerde etik ilkeler ve okul yöneticilerinin; öğretmenler, öğrenciler ve veliler ile ilişkilerinde etik ilkeler yer almıştır. Türkiye’de eğitim denetimde etik ilkeler; Müfettişin Üslubu, Tutum Ve Davranışı, Mesai İçinde Ve Dışında Uyulması Gerekli Hususlar, Denetim Sırasında Uyulması Gerekenler, Uyulması Gerekli Nezaket Kuralları, Soruşturma Sırasında Uyulması Gerekli Kurallar olmak üzere beş alt başlıkta toplamak mümkündür.

Kazım Nami’ye öğretmenin meslek ahlakını şu sözü ile vurgular (Karataş, 2009, s.5):

“Muallim ahlakı, bir görüşten, bir duyuştan daha başka bir şeydir: Uzun bir çalışma, bir öğrenme, bir okuma, bir anlama işidir. Bu işi her muallim başarma yolunu bulabilir; yeter ki onda muallimlik için içinin derinliklerinden gelme zorlu bir istek olsun.”

2.6 Denetçi Roller ve Yeterlilikleri

“Eğitim sisteminde müfettişlerin görevlerini yerine getirebilmeleri ve rollerini oynayabilmeleri için aranılan yeterlilikleri kazanmış olmaları gerekir. Teftiş sisteminde müfettişin yerini, a)kendisine yasal olarak verilen görevler, b)görevleri yerine getirme süreçleri, c)oynadığı roller d)rolleri oynarken gösterdiği davranışlar belirler (Taymaz, 2013, s.49).”

Eğitim sisteminde müfettişlerin görevleri yasal metinlerde dört alanda toplanmaktadır ve bu alanlar teftiş sisteminin görev boyutunu oluşturmaktadır (Taymaz, 2013, s.49):

1. Araştırma-inceleme
2. Kurum ve ders teftişi
3. Rehberlik-mesleki yardım ve yetiştirme
4. Soruşturma

“Eğitim sisteminde görev yapan müfettişler, bu görevlerini yerine getirirken sırası ile aşağıdaki etkinliklerde bulunurlar ve bu etkinliklerin teftişin süreç boyutunu oluşturduğu kabul edilir (Taymaz, 2013, ss.49-50).”

1. Durum saptama
2. Önerilerde bulunma
3. Değerlendirme
4. Geliştirme,”

Müfettişler belirlenen görevleri yerine getirirken her biri birer yeterlik alanı olabilen aşağıdaki rolleri oynaması beklenir (Taymaz, 2013, ss.49-50).

1. Yöneticilik
2. Liderlik
3. Öğreticilik
4. Rehberlik
5. Araştırma inceleme
6. Sorgulama”

2.6.1 Denetçi Roller

“Eğitimdeki gelişmeler, eğitim denetmeninin rol ve görevlerini de değiştirmiştir. Klasik müfettiş giderek yerini çağdaş yapıcı anlayışa bırakmıştır. Müfettişlerin gösterdiği yargılayıcı, tavsiyeci anlayış yerini rehber ve yetiştirici anlayışa bırakmaktadır. Böylelikle denetim korkutan bir etkinlik olmaktan çıkıp, okulda çalışan personelin iş doyumunu ve motivasyonunu sağlayan zevkli bir etkinlik haline gelecektir (Canakay, 2013, s.24).”

Müfettişleri rolleri altı grupta toplanabilir. Bu roller liderlik, yöneticilik, eğiticilik, rehberlik, araştırma –inceleme, soruşturma ve rehberliktir.

2.6.1.1 Liderlik

“Örgütsel değişim, yenileşme ve gelişmenin sağlanabilmesi açısından son yıllarda üzerinde oldukça çok durulan hususlardan birisi liderliktir. Lider örgüte yeni bir ruh ve yeni bir vizyon kazandırarak örgüt üyelerinin coşkulu bir şekilde çalışmasını sağlayan; yaratıcılığı, değişim ve yenileşmeyi teşvik eden kişidir. Yönetici ve lider kavramları arasında farklılık olduğu birçok bilim adamı tarafından dile getirilmektedir (Aküzüm ve Özmen, 2013, s.100).”

“Eğitim denetmeninin liderlik davranışı, denetim sürecinin olmazsa olmazlarından. Öğretmenlerin iş başında geliştirilmelerinde, eğitim denetmenleri, birer öğretim lideri işlevi görmek durumundadırlar. Eğitim denetmenleri, mevcut yapıyı korurken aynı zamanda yerleşmiş değerlerin geliştirilmesi ve hatta değiştirilmesinde önemli liderlik rolü oynarlar (Canakay, 2013, s.26).”

2.6.1.2 Yöneticilik

“Yöneticilik karar süreçleridir. Dolayısıyla yöneticinin en temel görevi, örgütü amaçlarına ulaştıracak olan kararları planlamak ve bu kararlar doğrultusunda örgütsel düzenlemeleri gerçekleştirmektir (Dilbaz ve Erkılıç, 2015, s.8).”

“Eğitim denetmeni, konumu gereği yöneticilik yapmak durumundadır. Yönetici, belli bir amaç uğruna bir araya gelen insanları hedefe ulaştırmak için, uyumlu bir şekilde ve işbirliği içinde etkili ve verimli olarak yönetmek sorumluluğunda ve zorunda olan kişidir. Yönetici lider, izleyenlerin rolünü açık bir biçimde tanımlar ve izleyenlere neyi, nasıl, nerede ve ne zaman yapacaklarını bildirir (Canakay, 2013, s.25).”

2.6.1.3 Öğreticilik

“Maarif müfettişlerin öğreticilik rolü, eğitim alanındaki yeni gelişmeleri ve ilerlemeleri, yeni teknik ve yöntemleri takip etmelerini, öğrendiklerini eğitim personeline aktarmalarını gerektirir; böylelikle eğitim sürecinin yenilenmesine katkıda bulunur (Canakay, 2013, s.26).”

Bu eğitici rolünde başarılı olabilmek için maarif müfettişi önce kendinden başlayarak denetlediği personelin inançlarını, eğilimlerini, algılarını, amaçlarını anlayıp onları tanıyabilmelidir (Açıkalın, 1992, s.118).”

2.6.1.4 Rehberlik

“Rehberlik rolüne ilişkin olarak müfettişlerden beklenen davranışlar okulun amaçlarının öğretmenler tarafından gerektiği şekilde anlaşılmasını sağlamaları, uygulanan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesinde öğretmenlere kendilerini gerçekleştirme ve daha iyi öğretim araç ve yöntemlerini kendi kendilerine bulmaları için yardımcı olmaları ve onlara kendilerini değerlendirme alışkanlıkları kazandırmaları olarak sıralanabilir (Atay, 1995’den akt: Canakay, 2013, s.26).”

Denetimin ilk hedefi öğretmeni kendine mesleki yön verecek bir duruma getirmek, diğer bir deyişle mesleki yardımda bulunabilmektir (Bursalıoğlu, 2002, s.128).

2.6.1.5 Araştırma

“Maarif müfettişleri eğitim iş görenlerine kaynaklık yapabilmek için eğitimle ilgili konularda bilimsel araştırmalar yapmak ve alandaki gelişmeleri sürekli olarak takip etmeleri gerekmektedir. Müfettişlerin araştırma kapsamındaki görev ve yetkileri şunlardır (Canakay, 2013, s.30):

1. Görev alanlarındaki okul/kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve öğrencilerle ilgili ihtiyaç duyulan konularda araştırma yapmak,
2. Kurum personelinin yeterlik ve verimliliklerini araştırmak,
3. Eğitim sorunlarını belirlemek, çözüm önerileri geliştirmek ve eğitimin niteliğini artırarak etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesine yönelik araştırma yapmak,
4. Bölgesinde okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebeplerini araştırmak,
5. Okul ve çevre ilişkisini güçlendirmek amacıyla araştırma yapmak,

6. Okul ve kurumlardaki teftiş sistemi, eğitim ve öğretim yöntemleri, teftiş ve değerlendirme raporları ile diğer basılı defter ve kayıtların geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, konu ile ilgili görüş ve önerilerinin kurul gündemine alınma isteğini başkanlığa bildirmek,

7. Okul ve kurumlarda özel eğitime yönelik uygulamaları mevzuatı çerçevesinde incelemek ve başkanlığa bilgi vermek,”

“Denetmenin araştırmacı rolünü oynaması, birlikte çalışma ve sorun çözme yollarını kullanarak aynı zamanda denetleyen-denetlenen ilişkilerini geliştirebilir, yakınlaşma ve anlaşma sağlayarak, eğitim ortamındaki uzaklık ve soğukluk sorunlarının çözümüne de katkıda bulunabilir (Başar, 1995, s.46).”

2.6.1.6 Soruşturma

“Soruşturma bir kurumdaki iş görenlerin suç sayılan davranışlarının incelenmesi, araştırılması ve bir sonuca bağlanmasıdır Maarif müfettişlerin soruşturma kapsamında görev ve yetkileri aşağıda sıralanmıştır (Canakay, 2013, s.31).

1. İnceleme ve soruşturmaya yönelik çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışma yapmak,

2. İl idaresi kanunu hükümlerine göre, valilikçe verilecek soruşturma emirleri gereğince resmi ve özel okul ile kurumlarda görevli öğretmen, yönetici ve diğer personel hakkında soruşturma yapmak,

3. Bir olayın soruşturmasını yaptıkları sırada, aynı konuda başka soruşturmacı veya soruşturmacıların görevlendirilmesi durumunda; soruşturmanın birleştirilmesi için durumu bir yazı ile başkanlığa bildirmek,

4. Verilen soruşturmaya zamanında başlamak ve kısa süre içinde tamamlayarak önerilerini fezleke veya rapora bağlayıp başkanlığa sunmak,

5. Başlanılan bir soruşturmayı çeşitli nedenlerle tamamlayamama durumunda, gerekçesini yazılı olarak başkanlığa bildirmek,

6. Soruşturma alanına giren ilgililerin koruma ve sorumluluğu altındaki gizlilik dereceli de olsa her türlü evrak ve defterleri, para ve para hükmündeki senet, demirbaş eşya, ambar ve depolar ile kasa ve vezneyi görmek, incelemek, saymak ve gerekirse mühürlemek,

7. Görev alanı ile ilgili aldıkları şikayet ve ihbar üzerine veya bizzat görmeleri durumunda, gecikmesinde zarar umulan ve delillerin kaybına meydan verebilecek hallerde delilleri toplayarak, olaya el koymak ve soruşturma emri istemek

8. Soruşturmalarda, muhbir, şikayetçi, sanık ve tanıkların celbi ve dinlenmesi gibi soruşturmanın gerektirdiği her türlü işlemlerin yerine getirilmesinde ilgili mevzuat hükümlerine göre hareket etmek,”

Soruşturma görevi özel yeterlilik isteyen bir görevdir. Öğretmen ve yönetici menşeli denetmenin iyi bir soruşturmacı olması için özel olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Bunun için soruşturma görevinin özel niteliklere sahip kendini yetiştirmiş soruşturmacı ya da soruşturma grubuna verilmesi daha yararlı olacaktır (Aküzüm ve Özmen, 2013, s. 101).

2.6.2 Denetçi Yeterlilikleri

“Taymaz (2013, s.50)’a göre yeterlilik kavramını şöyle tanımlar. Bireyin görevleriyle ilgili rollerini amaçlarına uygun olarak yerine getirebilmesi için sahip olması gereken güçtür. Müfettişte uzman olarak teknik, insan ögesi ağırlık taşıyan bir sistemde görevli olarak insancıl, soranlara çözüm yolu bulan ve değerlendiren birey olarak karar yeterlilikleri bulunur.”

2.6.2.1 Teknik Yeterlilikleri

“Göreve ilişkin etkinlik alanlarındaki teknik bilgi, beceri ve tutumlara yöneliktir. Bu yeterlikler görev gereklerini yerine getirebilmek için kullanılacak yöntemler, teknikler ve süreçleri kapsar. Mal veya hizmet şeklinde ürün elde edilebilmesi için işlemlerin sıra ile ve doğru olarak belirli sürelerde yapılması, ürünün istenilen nitelikte olması, üretim aşamalarında beklenen davranışların gösterilmesi, teknik yeterliklerin kazandırılmasını gerektirir (Taymaz, 2013, s.51).”

2.6.2.2. Karar Yeterlilikleri

“Amaçları gerçekleştirmek üzere yapılacak çalışmaları tasarlama, karşılaşılan soranlara çözüm yolları bulma, etkinliklerin sonunda amaçlara ulaşma derecesi hakkında yargıya varma sürecidir. Karar yeteneğine kavramsal veya yönetsel yeterlik de denilmektedir. Karar yeterliği yalnızca kararın verilmesine kadar olan aşamayı değil, kararların uygulanması, izlenmesi ve sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmesi aşamalarını da kapsar (Taymaz, 2013, s.51).”

2.6.2.3 İnsancıl Yeterlikleri

“Birey ve grupları anlama, moral yükseltme ve güdüleme becerileri olarak kabul edilebilir. Etkili çalışma ve ortak çaba oluşturabilme, başkaları hakkında varsayım, inanç ve tutumları, bunların kullanım yöntemlerini belirleme, bireysel farklılıkları gözetme, insan ilişkilerine yönelik özellikler olarak görülebilir (Taymaz, 2013, s. 51).”

2.7. Karşılaştırmalı Eğitim Denetim Sistemi

PISA’da başarılı olan Çin, Finlandiya, Japonya ve İngiltere ülkelerin eğitim denetim sistemleri incelenmiştir.

2.7.1 Çin Eğitim Denetim Sistemi

“Çin’de denetim sisteminin temel aktörleri müfettişlerdir. Müfettişlerin atama sürecinde genel yetenek ve genel kültür sınavlarının yanında mesleki alan bilgisi sınavları yapılır. Ayrıca müfettiş adayları çalıştığı kurumda başarılı olanların ve veliler tarafından çocuğuna öğretmen olarak istenenlerin arasından seçilir. İşe alınan müfettişler 2 yıl süreyle yardımcı müfettiş olarak çalışırlar (Bakioğlu, 2014, s.11).”

“Çin’de müfettişler okullara giderek rehberlik yaparlar, başarı düzeylerinin takip ederler. Müfettişlerin temel amaçları, eğitimin kalitesine dikkati çekmek, bölgesel koşullara bağlı olarak okullara denetim sistemini kurmak, eğitim denetiminin anlamını ve önemini derinleştirmek, öğretmenlerin tecrübelerine önem vermektir (Bakioğlu, 2014, s.11).”

2.7.2 Finlandiya Eğitim Denetim Sistemi

“Finlandiya eğitim denetim sistemi öğretim programında ortaya konulan hedeflerin karşılanması hususunda eğitimcilerin gösterdiği uzmanlığa dayanmaktadır. Okullarda verilen eğitim ve öğretimin denetimi okul müdürleri ve okul yönetim kurulları tarafından yapılmaktadır (EURYDICE, 2008’den, akt: Bakioğlu, 2014, s.100).”

2003 yılının Nisan ayından bu yana Eğitim ve Öğretimi Değerlendirme Kurulu, “Eğitim Bakanlığı ile iş birliği halinde çalışmaktadır. Bu kurul temel ve ortaöğretim ikinci devre eğitim ve öğretimin planlanması, idare edilmesi, yönetilmesi ve geliştirilmesinden sorumludur. Teknik ortaöğretim kurumları ve üniversiteler kendi uygulamalarına ilişkin çıktılarının değerlendirilmesinde sorumludurlar. Eğitim ve

Öğretim Değerlendirme Kurulu Yükseköğretim Değerlendirme Konseyinden destek almaktadırlar (EURYDICE, 2008'den, akt: Bakioğlu, 2014, s.100).”

2.7.3 Japonya Eğitim Denetim Sistemi

“Japonya eğitim sisteminde eğitim kararları merkezi bir yapı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınmaktadır. Müfredat Bakanlık tarafından belirlenmekte ve gereği gibi aktarıldığını teminat altına almak amacı ile ders kitapları Bakanlık tarafından denetlenip çoğaltılmakta ve dağıtılmaktadır (Bakioğlu, 2014, s.255).”

“Öğretmen değerlendirme sistemi iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğretmenlerin kendilerini değerlendirmesini içerir. İkinci bölüm öğretmenin okul müdürü ve bölüm şefi tarafından performansının değerlendirmesine dayanır. Yönetici değerlendirmesinde yöneticiler yıllık performans hedeflerini belirler ve bu konuda öğretmenlere konferanslar düzenleyerek, öğretmenleri değerlendirme kriter ve standartlarına dair bilgilendirir ve onlara bu hedefleri gerçekleştirmeleri için yol gösterirler. Yıllık performans hedefleri yöneticiler ve öğretmenler tarafından ortak olarak belirlenir ve değerlendirilir (Takakura ve Ono, 2001'den, akt: Bakioğlu, 2014, s.257).”

“Performans değerlendirme sonuçları öğretmenlerin görevde kalmalarına, öğretmen maaşlarına ve terfilere etki etmektedir. Yüksek performans sergileyen öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı Kurulu tarafından maaş artışı ve terfi ile ödüllendirilirler. Düşük performans sergileyen ve yetersiz oldukları tespit edilen öğretmenler ise öncelikle gerekli eğitime tabi tutulurlar ve boş pozisyon olması durumunda öğretmenin kendi rızasını almak koşuluyla farklı uygun işlere transfer edilirler (Takakura ve Ono, 2001'den, akt: Bakioğlu, 2014, s.257).”

2.7.4 İngiltere Eğitim Denetim Sistemi

“Okul denetimi ulusal denetim sistemi kapsamında Office for Standards in Education (OFSTED) tarafından gerçekleştirilir. Bu kurum öğretmenlerin eğitimi, okullar, yüksekokullar, iş odaklı öğrenme ve yetişkin eğitimi hizmetlerinin denetiminden sorumlu hükümet birimidir. Bütün okulları düzenli aralıklarla denetlenir. Denetimler sonunda oluşturulan raporlar OFSTED'in yıllık raporunda yayınlanır (EURYDICE, 2010'den, akt: Bakioğlu, 2014, s.298).”

“OFSTED değerlendirmesi dışında İngiltere'de okulların öz değerlendirme yapma zorunluluğu vardır; bunun için her okula, okulun öğrenci sayısına bağlı olarak diğer okullarla kıyasla yıllık performans verilerinin bulunduğu bir güz rapor

gönderilir. Burada merkezi denetleme sisteminin etkisi yadsınamaz çünkü denetim sonrasında bütün okullardan daha sonra uyacakları bir aksiyon planı hazırlamaları istenir. Başarılı olan okullar büyük oranda yönetim özgürlüğünü kazanırken başarısız olan okullara devlet müdahale eder. Bu okullara müdahaleden başlayarak okul yönetiminin özel sektöre devredilmesine kadar varabilir (Döbert ve Sroka, 2004, s. 51'den, akt: Bakıoğlu, 2014, s.298).”

2.8 İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bu bölümde literatürde yer alan Okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik düzeyleri konusunda ilgili araştırmalar incelenmiştir. İncelenen araştırmaların bazıları bu araştırma ile doğrudan ilgili iken bazıları ise dolaylı ilgilidir. Araştırmalar yurt içinde ve yurt dışında yapılanlar olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

2.8.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

“Kurt (2009) İlköğretim Kurumlarındaki Yöneticilerin Denetleme Faaliyetlerine İlişkin Yönetici Görüşlerinin Değerlendirilmesi isimli çalışmasında, Okul yöneticilerinin hem denetleme faaliyetlerinde hem de eğitim öğretimin verimini arttırmak için okulda düzenlenen etkinlikleri takip ederek gördüğü eksiklikler ve alınması gereken tedbirler ile ilgili iletişim sürecinde sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Araştırmaya katılan okul idarecilerinin yeni ilköğretim programının uygulanması ile ilgili okullarında öğretmenleri değerlendirirken kriterler konusunda sorunlar yaşadıkları, okul idarecilerinin büyük bir kısmının personeli denetlerken dış faktörlerden(sosyal çevre, veli ve öğrenci) etkilenmedikleri sonucuna ulaşmışlardır.”

“Şarlak (2009)'da çalışmasında, Denetim Fonksiyonlarından Geliştirme Boyutunda Yer Alan Maddelere Göre Ortaöğretim Kurumlarında Görevli Yöneticiler ve Öğretmenlerin Algılarına İlişkin Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları Geliştirme boyutunda ortaöğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin algılamalarına ilişkin aritmetik ortalamaları incelendiğinde tümünün ($\bar{x}=2,85$)'in altında değer aldığı görülmektedir. “Denetimde öğretmen ve yöneticilere bilimsel ve mesleki yayınların tanıtılması” ifadesi en düşük ($\bar{x}=2,22$) ortalamaya sahipken, “Denetimin okullarda ekip çalışmasını özendirilmesi” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=2,84$) ortalamaya sahiptir. Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin algılamalarına ilişkin aritmetik ortalama değerlerine bakıldığında tüm değerler ($\bar{x}=2,58$)'in altındadır. “Denetimde örnek derslerin işlenmesi” ifadesi en düşük

($\bar{x}=2,05$) ortalamaya sahipken, “Denetimin okullarda ekip çalışmasını özendirmesi” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=2,57$) ortalamaya sahiptir. Yöneticiler ve öğretmenler için “Denetimin okullarda ekip çalışmasını özendirmesi” ifadesi en yüksek ortalamalara sahiptir. Öğretmenler ve yöneticiler bu konuda görüş birliği içindedir. Öğretmelerin tüm maddelerdeki aritmetik ortalamaları yöneticilerin aritmetik ortalamalarına göre daha düşüktür.”

“Ilgaz (2011)’da “Öğretmen Performansına Denetimin Ve Yöneticilerin Etkileri” isimli araştırmasına göre öğretmenlerin demokratik liderlik davranışı sergileyen; adil, önerilere açık, kararları çalışanlarıyla birlikte alan; tatmin edici ücret veren; çalışanlarını birer insan olarak gören bir yöneticiyle çalıştıklarında çalışanların tatmin düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Okul yöneticilerinden öğretmenleri hizmet içi eğitimler yoluyla ortak amaçlara hizmet edebilecek seviyeye ulaştırması beklenmektedir.”

“Gelmez (2011)’de “İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Ve Yeterliliklerine Etkisi” isimli çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Yöneticilerin öğretmenlerden daha ileride olmak için mesleki ve teknik konularda kendilerini geliştirebileceklerine ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine rehberlik edebileceklerine vurgu yapılmaktadır. Yine aynı çalışmada, ilköğretim okullarındaki yöneticilerin “takım oluşturma tutumlarıyla” ilgili davranışları da “genellikle” gösterdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim okulu yöneticilerinin “görevlerini yerine getirirken yetkiyi değil etkiyi kullanma davranışını” genellikle gösterdikleri belirtilmiştir.”

“Altınok (2013)’da “İlkokul Ve Ortaokullarda Yapılan Sınıf İçi Denetim Etkinliklerinin Klinik Denetim Modeli Açısından İncelenmesi” isimli çalışmada, araştırmaya katılan beş denetmenin dördü Türkiye’de klinik denetimin uygulanabilmesi için öncelikle iş yüklerinin azaltılması gerektiğini düşünmektedir. Bu oran araştırmaya katılan denetmenlerin %80’ini oluşturmaktadır. Denetmenlerin %40’ı, sayılarının artırılması gerektiğini düşünmektedir. Klinik denetim modelinin Türkiye’de uygulanabilmesi için diğer görüşler ise denetmenin alanında uzmanlaşması, rehberliğe daha çok ağırlık verilmesi ve denetmenin donanımlı olması olarak sıralanmaktadır.”

“Fırıncioğulları Bige (2014)’de “İlkokul Müdürlerinin Ders Denetimleri İle İlgili Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmasında İlkokul müdürlerinin ders denetimleri ile ilgili öğretmen görüşleri, okul müdürlerinin branşına göre planlama boyutunda bir farklılık göstermezken sınıf yönetimi ve iletişimi ile sınıf içi etkinlikler ve öğrenciyi yönlendirme boyutlarında anlamlı bir farklılık göstermektedir. Sınıf yönetimi ve iletişimi ile sınıf içi etkinlikler ve öğrenciyi yönlendirme boyutlarında okul müdürünün branşı “sınıf öğretmenliği” olan öğretmenlerin görüşleri, okul müdürlerinin branşı “sosyal dersleri”nden biri olan öğretmenlerin görüşlerine göre daha olumludur. Öğretmenlerin denetimden beklentileri önem durumuna göre şu şekilde sıralanmıştır: Rehberlik, materyal eksiklerinin tamamlanması, mesleki eksiklerin belirlenmesi, ödül-takdir, dönüt ve eğitimin niteliğinin artması.”

“Karabay (2014)’da “Okul Yöneticilerinin Ders Denetimleri Yönüyle Branş Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine Katkıları” isimli çalışmasında, görev süresi değişkenine göre öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yaptığı analizler sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı bulunduğunu belirtmiştir.”

2.8.2 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde Okul müdürlerinin ders denetim yetkinlik/yeterlilik düzeyleri konusunda ilgili yurt dışında yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

“Sergiovanni ve Starratt (1998)'a göre, teftişin en önemli amacı öğretmenlerin gelişmelerini sağlamaktır. Bu gelişimin odak noktası öğretmenlerin bilgisini artırmak, öğretim becerilerini geliştirmek, meslekî konularda daha bilinçli karar verme yeterliklerini geliştirmek, problem çözme becerilerini geliştirmek ya da uygulama becerilerini geliştirmek olabilir. Personel geliştirme programlarının bir parçası olarak müfettişler, öğretmenlerin geliştirilmesinde nasıl, nerede ve ne zaman sorularının cevaplarını vererek sorumluluk üstlenebilirler. Burada öğretmenin de aktif bir rol alması gerekir. Ancak son yıllarda teftiş anlayışı öğretmenin geliştirilmesi fikrinden çok, öğretmenin teşvik edilmesi üzerinde yoğunlaşmaktadır. Öğretmenin nasıl teşvik edileceği sorusu ise öğretmeni merkeze almaktadır. Bu durumda öğretmenin gelişimi, bireysel ve meslekî boyutu birlikte ele almaktadır. Sorumluluk müfettişten çok öğretmendedir(akt: Göktaş, 2008, s.61).”

“Stebbins (2002) “The Public School Principal: Elements for Successfully Surviving and Thriving in the System” isimli araştırmasında, sistemde başarılı olabilmek için okul müdürlerinden beklenen rolleri araştırma sonuçlarına göre şu alt boyutlarda toplamıştır: Güvenirlilik, destekleme, liderlik yeteneği, karar verme yeteneği, dengeyi sağlama, bilgili olma ve sınırları belirleme, öğrencileri anlama ve sevme, politikalarında kararlı olma, öğretmenlerin içinde olma, mesleki yetenekler ve kişisel tutumlar, sürekli öğrenen konumunda olma (akt: Fıncioğulları Bige, 2014, s.79)”

“Librera ve diğerleri (2004) “Öğretmenlerin mesleki gelişim etkinlikleri” çalışmasında, “Öğretmenlerin mesleki alan bilgisini zenginleştirilmeli; akademik, sosyal, duygusal, fiziksel gereksinimleri göz önüne alınarak öğrencilerine potansiyelleri doğrultusunda eğitim vermeleri sağlanmalıdır.” sonucuna ulaşmıştır.

“Rizzo (2004)’da “Öğretmenlerin ve Denetmenlerin Mevcut ve İdeal Denetim ve Değerlendirme Uygulamalarına İlişkin Algıları” isimli araştırmasında denetmen ve öğretmen algıları karşılaştırıldığında denetmen ve öğretmen işbirliği, klinik denetim alanındaki mevcut ölçme araçları, kullanılan yöntem ve teknikleri, güvene dayalı ilişkiler, öğretmenlerin denetim sistemine katılma istekleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.”

“ Araştırmaya ilişkin bazı önemli bulgular aşağıda verilmiştir (Florence, 2005’den, akt: Fıncioğlu Bige, 2014, s.82)

- Öğretmenlerin %80’i denetim sonunda geri dönüt almadıklarını belirtmiştir.
- Öğretmenlerin %85’i denetçilerin güvenilir, inanılır, saygıdeğer, yaratıcı, risk almayı destekleyen, yararlı denetim sağlayan, açık ve doğru kişiler olduğunu belirtmiştir. Yalnız 39 öğretmen, bu görüşte olmadıklarını belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerin %99’u geliştirici (formative) geri dönütlerin denetim sürecinin bir parçası olması gerektiğini belirtmiştir.
- Öğretmenlerin %95’i mesleki gelişimin denetim sürecinin bir parçası olması gerektiğini ifade etmiştir.”

BÖLÜM III: YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle evrenin araştırma konusu hakkındaki düşüncenin yönü sorgulanmaktadır. Yani araştırma konusu hakkında derinlemesine bir analiz değil, daha yüzeysel, çoğunluk ya da azlık teslimiyetleri saptamaktadır.

Araştırma, genel tarama modeliyle yürütülerek ilgili alanyazın incelenmiş ve kavramsal çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır. Bir grubun ilgi, beceri yetenek, tutum vb. özelliklerini belirlemek amacıyla verilerin toplanmasını hedefleyen çalışmalara tarama araştırması denir (Büyüköztürk, 2013, s.14). Yapılan tarama araştırmasıyla, var olan durumun fotoğrafı çekilerek, betimleme yapılmıştır.

3.2 Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2015-2016 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul ili Arnavutköy, Beylikdüzü, Bayrampaşa, Bağcılar, Gaziosmanpaşa, Esenler ve Esenyurt ilçelerindeki okullarda görev yapan 550 okul yöneticisi ve 18.998 öğretmen oluşturmaktadır.

Örneklem ise, evreni oluşturan 550 okul yöneticisi ve 18.998 öğretmenden (Adalı ve Kakırman, 2015, ss.54-82) *uygun örneklem yöntemiyle* belirlenen 127 okul yöneticisi ve 340 öğretmen oluşmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Öncelikle araştırmanın belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için literatür taraması yapılmıştır. Araştırma için gerekli verilerin toplanması amacıyla Göktaş (2008)'de çalışmasında kullanmış olduğu anketi ve Milli Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu aday öğretmenlerin değerlendirilmesi anketi dikkate alınarak “Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeyleri Anketi” araştırmanın danışmanı Gülşen ve araştırmacı Alagöz tarafından 2016 yılında beşli likert tipiyle geliştirilmiştir.

Anketteki önermelere katılım derecelerine verilen ağırlıklar ve bu ağırlıkların sınırları, sınırların eşit aralıklı olduğu varsayımından hareketle aşağıda Tablo 3.1. de gösterilmiştir.

Tablo 3.1:

Anket Maddelerine Katılım Derecelerine Verilen Ağırlıklar ile Bu Ağırlıkların Sınırları

AĞIRLIK	SEÇENEK	SINIRLAR
1	Hiç Katılmıyorum	1.00–1.80
2	Az Katılıyorum	1.81–2.60
3	Orta Düzeyde Katılıyorum	2.61–3.40
4	Çok Katılıyorum	3.41–4.20
5	Tam Katılıyorum	4.21–5.00

(Tezbaşaran, 2008, s. 21)

Anket maddeleri iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik bilgilerine yönelik sorular yer almaktadır. Demografik sorular katılımcıların cinsiyet, yaş, mesleki kıdem ve okul kademesi gibi kriterlere dayalı olarak daha küçük ve özellikli gruplara ayırmak için kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların anket maddelerine ve alt boyutlarına verdikleri yanıtlar arasındaki farklılıkları belirlemek istenmiştir. İkinci bölümde araştırmanın amacını ölçmeye yönelik toplam 36 soruya yer verilmiştir.

Ders denetimine ilişkin yetkinlik anketindeki 36 önermenin güvenilirliğini hesaplamak amacıyla, iç tutarlılık katsayısı, yani “Cronbach Alfa” katsayısı hesaplanmıştır. Anketin genel güvenirliliği $\alpha=0.976$ olarak hesaplanmış ve yüksek bir değer bulunmuştur. Anketin yapı geçerliliğinin ortaya koymak için açıklayıcı (açımlayıcı) faktör analizi yöntemi uygulanmıştır. Yapılan Bartlett Testi sonucunda ($p=0.000<0.05$) faktör analizine alınan değişkenler arasında anlamlı ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Yapılan test sonucunda ($KMO= 0.969>0,60$) örnek büyüklüğünün faktör analizi uygulanması için yeterli olduğu tespit edilmiştir. Faktör analizi uygulamasında varimax yöntemi seçilerek faktörler arasındaki ilişkinin yapısının aynı kalması sağlanmıştır. Faktör analizi sonucunda ise değişkenler, toplam açıklanan varyansı % 68.571 olarak hesaplanan 4 faktör altında toplanmıştır. Anketin güvenirliliğiyle ilgili bulunan alfa değeri ile açıklanan varyans değerine göre “Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Anketinin” geçerli ve güvenilir bir araç olduğu anlaşılmıştır. Ankete ait oluşan faktör yapısı aşağıda görülmektedir.

Tablo 3.2. Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Anketi Faktör Yapısı

Boyut	Madde	Faktör Yüğü	Açıklanan Varyans	Cronbach's Alpha
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu (Özdeğer=18.686)	S10	0,696	21,036	0,951
	S12	0,696		
	S13	0,678		
	S11	0,673		
	S14	0,669		
	S15	0,669		
	S16	0,665		
	S20	0,626		
	S19	0,599		
	S9	0,579		
	S18	0,543		
Mesleki Gelişim (Özdeğer=1.403)	S23	0,752	18,042	0,928
	S26	0,720		
	S22	0,714		
	S25	0,617		
	S24	0,613		
	S27	0,608		
	S32	0,582		
	S28	0,509		
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu (Özdeğer=1.286)	S17	0,469	15,023	0,913
	S35	0,823		
	S34	0,767		
	S36	0,674		
	S31	0,552		
	S33	0,515		
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu (Özdeğer=1.254)	S30	0,500	14,470	0,907
	S2	0,735		
	S1	0,709		
	S3	0,693		
	S5	0,593		
	S6	0,590		
S4	0,563			
S8	0,471			
Toplam Varyans %68.571				

“Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Anketi”nin faktör analizi değerlendirilmesinde, özdeğerı birden büyük faktörlerin ele alınmasına, değişkenlerin faktör içerisindeki ağırlığını gösteren faktör yüklerinin yüksek olmasına ve aynı değişken için faktör yüklerinin birbirine yakın olmamasına dikkat edilmiştir. Anketi oluşturan faktörlerin güvenirlik katsayıları ve açıklanan varyans oranlarının yüksek olması, anketin güçlü bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermiştir. Birinci faktörde yer alan maddeler “Eğitim, Öğretim ve Değerlendirme Durumu” olarak ele alınmıştır. “Eğitim, Öğretim ve Değerlendirme Durumu” faktörünü oluşturan 11 maddenin güvenirliği alfa= 0.951 olarak ve açıklanan varyans

değeri de %21.036 olarak belirlenmiştir. İkinci faktörde yer alan maddeler “Mesleki Gelişim” olarak ele alınmıştır. “Mesleki Gelişim” faktörünü oluşturan 9 maddenin güvenilirliği $\alpha = 0.928$ olarak, açıklanan varyans değeri ise, %18.042 olarak belirlenmiştir. Üçüncü faktörde yer alan maddeler “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu” olarak ele alınmıştır. “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu” faktörünü oluşturan 6 maddenin güvenilirliği $\alpha = 0.913$ olarak bulunurken, açıklanan varyans değeri de %15.023 olarak saptanmıştır. Dördüncü faktörde yer alan maddeler ise, “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu” olarak ele alınmıştır. “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu” faktörünü oluşturan 7 maddenin güvenilirliği $\alpha = 0.907$ olarak, açıklanan varyans değeri ise %14.470 olarak belirlenmiştir. Anketteki faktörlerin puanları hesaplanırken, faktördeki maddelerin değerleri toplandıktan sonra, toplam değer, madde sayısına bölünerek (aritmetik ortalama) faktör puanları elde edilmiştir.

3.4 Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

Anket boyutlarının aldığı puanlar 1 ile 5 arasında değerlendirilmektedir. Bu aralık, 4 puanlık genişliğe sahiptir. Bu genişlik beş eşit genişliğe ayrılarak 1.00- 1.79 arası “çok düşük”, 1.80- 2.59 arası “düşük”, 2.60- 3.39 “arası orta”, 3.40-4.19 arası yüksek, 4.20-5.00 arası çok yüksek olarak bulgular yorumlanmıştır (İstatistikanaliz, 2016).

Değişkenler içerisinde normal dağılım özelliği göstermeyen ($n < 30$) gruplar için non-parametrik teknikler kullanılırken, normal dağılım özelliği gösteren değişken dağılımları için ise, parametrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu bağlamda iki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi ve “t” testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında ise, Kruskal Wallis-H testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı olarak Man Whitney-U testi testi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular %95 güven aralığında ve %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın temel problemi çerçevesinde, probleminin çözümü için araştırmaya katılan öğretmen ve okul müdürlerinden anket yoluyla toplanan verilerin analiziyle elde edilen bulgular ve bulgulara dayalı olarak yapılan açıklama ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1 Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin

Bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun demografik özelliklerine göre dağılımı tanımlayıcı istatistikler yoluyla incelenmiştir.

Tablo 4.1
Öğretmen ve Okul Müdürlerinin Tanımlayıcı Özellikleri

		Öğretmen		Okul Müdürü		p
		n	%	n	%	
Cinsiyet	Kadın	197	%57,9	30	%23,6	$X^2=43,595$ p=0,000
	Erkek	143	%42,1	97	%76,4	
Yaş	30 Yaş Ve Altı	160	%47,1	8	%6,3	$X^2=98,854$ p=0,000
	31-35 Yaş	79	%23,2	19	%15,0	
	36-40 Yaş	46	%13,5	38	%29,9	
	40 Yaş üstü	55	%16,2	62	%48,8	
Kıdem	5 Yıl Ve Altı	165	%48,5	13	%10,2	$X^2=96,656$ p=0,000
	6-12 Yıl	87	%25,6	19	%15,0	
	13-20 Yıl	54	%15,9	59	%46,5	
Okul Kademesi	20 Yıl üstü	34	%10,0	36	%28,3	$X^2=2,523$ p=0,283
	İlkokul	120	%35,3	53	%41,7	
	Ortaokul	130	%38,2	39	%30,7	
	Lise	90	%26,5	35	%27,6	

Cinsiyet ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2= 43,595$; $p= 0,000<0.05$). Öğretmen olanların 197'si (%57,9) kadın, 143'ünün (%42,1) erkek; okul müdürü olanların 30'unun (%23,6) kadın, 97'si (%76,4) erkek olduğu görülmektedir.

Yaş ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2= 98,854$; $p= 0,000<0.05$). Öğretmen olanların 160'ının (%47,1) 30 yaş ve altı, 79'unun (%23,2) 31-35 yaş, 46'sinin (%13,5) 36-40 yaş, 55'i (%16,2) 40 yaş üstü; okul müdürü olanların 8'i (%6,3) 30 yaş ve altı, 19'unun (%15,0) 31-35 yaş, 38'i (%29,9) 36-40 yaş, 62'si (%48,8) 40 yaş üstü olduğu görülmektedir.

Kıdem ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=96,656$; $p=0,000<0.05$). Öğretmen olanların 165'i (%48,5) 5 yıl ve altı, 87'si (%25,6) 6-12 yıl, 54'ünün (%15,9) 13-20 yıl, 34'ünün (%10,0) 20 yıl üstü; okul müdürü olanların

13'ünün (%10,2) 5 yıl ve altı, 19'unun (%15,0) 6-12 yıl, 59'unun (%46,5) 13-20 yıl, 36'sının (%28,3) 20 yıl üstü olduğu görülmektedir.

Okul Kademesi ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=2,523$; $p=0,283>0.05$). Öğretmen olanların 120'si (%35,3) ilkokul, 130'unun (%38,2) ortaokul, 90'nının (%26,5) lise; okul müdürü olanların 53'ünün (%41,7) ilkokul, 39'unun (%30,7) ortaokul, 35'i (%27,6) lise olduğu görülmektedir.

4.2 Maddelere İlişkin Temel İstatistikler

Araştırmaya katılan müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik ile ilgili ifadelere verdiği cevapların dağılımları Tablo 4.2.'de görülmektedir.

Tablo 4.2
Müdürlerin Ders Denetim Yetkinlik Anketi İle İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları

Değişkenler	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		(\bar{x}) Arit. Ort	(Ss) Stan. Sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Dersliğin Düzenlenmesi, Bakımı Ve Temizliğini Dikkate Alabilir.	3	2,4	3	2,4	6	4,7	46	36,2	69	54,3	4,380	0,872
Derslikte Gerekli Olan Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Oluşturmayı Dikkate Alabilir.	1	0,8	0	0,0	14	11,0	61	48,0	51	40,2	4,270	0,718
Derslikte Seviyeye Uygun Ders/oyun, Araç, Gereç Ve Materyalleri Bulundurmaya Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	9	7,1	61	48,0	56	44,1	4,350	0,649
Sınıf Kitaplığı Kitap Köşesi Oluşturma Ve Gerekli Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir.	2	1,6	5	3,9	19	15,0	54	42,5	47	37,0	4,090	0,904
Öğretim Plânlarını Hazırlama Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	3	2,4	13	10,2	47	37,0	64	50,4	4,350	0,761
Öğrenme İlkelerini Gözetme, Dersin/etkinliğin Araç Ve Konusuna Uygun Strateji Yöntem, Teknik Ve Araçları Seçme, Etkili Kullanma Ve Kullandırma Becerilerini Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	11	8,7	57	44,9	58	45,7	4,350	0,673
Derslikteki Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Etkili Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	2	1,6	15	11,8	59	46,5	51	40,2	4,250	0,723
Gezi, Gözlem, İnceleme Ve Araştırma İle Deneylere Yer Verme Durumunuzu Dikkate Alabilir.	0	0,0	0	0,0	21	16,5	50	39,4	56	44,1	4,280	0,731
Öğrencilerin Öğrenme Etkinliklerine Aktif Katılımını Sağlayacak Ortam Ve Süreçleri Hazırlamayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	2	1,6	7	5,5	48	37,8	70	55,1	4,460	0,676
Öğrencilerle Etkili İletişim Kurma Ve Sürdürmeyi Dikkate Alabilir.	0	0,0	2	1,6	5	3,9	44	34,6	76	59,8	4,530	0,653
Öğrenci Seviyesine Ve Mevzuatına Uygun Görev Ödev Vermeyi Ve Araştırma Yaptırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	16	12,6	53	41,7	57	44,9	4,310	0,718
Öğrencilere Bilgiye Ulaşma Yollarını Öğretmeyi, Öğrenmeyi Öğrenen Bireyler Yetiştirmeyi Dikkate Alabilir.	0	0,0	3	2,4	7	5,5	44	34,6	73	57,5	4,470	0,711

Değişkenler	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		(x̄) Arit. Ort	(Ss) Stan. Sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
	Öğrencilerde Ulusal Bilinci Ve Ulusal Değerlere Saygı Ve Sevgiyi Geliştirmeyi Dikkate Alabilir.	1	0,8	0	0,0	7	5,5	25	19,7	94		
Öğrencilere Okuma Zevki Ve Alışkanlığı Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	10	7,9	38	29,9	78	61,4	4,520	0,677
Türkçeyi Etkili Ve Doğru Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	6	4,7	36	28,3	84	66,1	4,600	0,621
Öğrencilere Ders Programlarının Öngördüğü Hedef Ve Hedef Davranışları Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	6	4,7	58	45,7	62	48,8	4,430	0,624
Sınıflarda Özel Eğitimi Gerektiren Öğrencilerle İlgili Etkinlikleri Yürütmeyi Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	16	12,6	55	43,3	55	43,3	4,290	0,714
Öğrenci Başarısını Ölçme Ve Değerlendirmeyi Dikkate Alabilir.	0	0,0	0	0,0	8	6,3	54	42,5	65	51,2	4,450	0,613
Sevgi, Saygı Ve Sorumluluk Gibi Güven Oluşturan Temel Değerleri Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	0	0,0	3	2,4	36	28,3	88	69,3	4,670	0,520
Öğrenme, Öğretme Ve Değerlendirme Süreçlerinin Tasarlanması Ve Uygulanması Sırasında Öğrencinin Gelişim Seviyesini Dikkate Alabilir.	0	0,0	0	0,0	9	7,1	46	36,2	72	56,7	4,500	0,628
Öğretmenin İşlediği Konuyu Öğrencileriyle Birlikte Değerlendirme Durumunu Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	17	13,4	61	48,0	48	37,8	4,230	0,704
Öğrenci, ürün (portfolyo) Dosyalarının Düzenlenmesini Ve Buradaki Verilerin Değerlendirme Sürecinde Kullanılmasını Dikkate Alabilir.	1	0,8	3	2,4	36	28,3	55	43,3	32	25,2	3,900	0,834
Eğitsel Kol Etkinliklerine Tüm Öğrencilerin Katılımının Sağlanmasını Dikkate Alabilir.	2	1,6	5	3,9	23	18,1	57	44,9	40	31,5	4,010	0,895
Derslerin İşleyişinde Günlük Olaylardan Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	15	11,8	52	40,9	59	46,5	4,330	0,713
Öğrencilerin Uygulama Becerilerini Ölçmeye Yönelik Çağdaş Değerlendirme Tekniklerini Dikkate Alabilir (performans, Rubrik -dereceli Puanlama Anahtarı-, Vb.)	0	0,0	5	3,9	12	9,4	58	45,7	52	40,9	4,240	0,781
Öğrencilerin Müzik, Resim, Beden Eğitimi Derslerindeki Kazanımlarını Dikkate Alabilir	0	0,0	6	4,7	14	11,0	48	37,8	59	46,5	4,260	0,838
Öğrencilerin İşbirlikçi Çalışmalara Yönlendirilmesini Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	12	9,4	54	42,5	60	47,2	4,360	0,686
Çevreyi Tanıtma Ve Koruma, Velilerle Uyumlu İlişkiler Kurma, Eğitim Öğretim Etkinliklerinde Çevreden Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	11	8,7	50	39,4	65	51,2	4,410	0,683
Öğrencileri, Okulunu Ve Öğretmenlik Mesleğini Sevme, Benimseme Ve Örnek Olmayı Dikkate Alabilir	0	0,0	1	0,8	6	4,7	48	37,8	72	56,7	4,500	0,628
Kendini Yetiştirme, Eğitimle İlgili Eserleri Okuma Mevzuatı Ve Çağdaş Öğretim Stratejilerini İzleme, Öğrenme Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	1	0,8	1	0,8	4	3,1	55	43,3	66	52,0	4,450	0,675

Değişkenler	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		(x̄) Arit. Ort	(Ss) Stan. Sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Veli Görüşmeleriyle Edinilen Bilgilerin Eğitim Ortamına Yansıtılmasını Dikkate Alabilir.	2	1,6	3	2,4	18	14,2	47	37,0	57	44,9	4,210	0,888
Derslerin İşlenişinde Kaynak Kişi Kullanma Durumunu Dikkate Alabilir.	1	0,8	6	4,7	31	24,4	55	43,3	34	26,8	3,910	0,877
Yönetici, Öğretmen Ve Diğer Personel İle İş Birliği İçinde Verilen Görevlerini Yapmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	1	0,8	11	8,7	35	27,6	80	63,0	4,530	0,688
Sınıf Ve Dersle İlgili Defter, Dosya Ve Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir.	0	0,0	2	1,6	8	6,3	54	42,5	63	49,6	4,400	0,681
Törenlere, Mesleki Toplantı, Eğitici Kol Etkinlikleri, Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenleri Kurulu Ve Zümre Öğretmenleri Toplantılarına Katılma. Kararlar Alma Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	1	0,8	0	0,0	5	3,9	40	31,5	81	63,8	4,570	0,649
Mesleğin Ve Görevinin Gerektirdiği İlke Ve Kurallara Uymayı Dikkate Alabilir.	1	0,8	0	0,0	5	3,9	31	24,4	90	70,9	4,650	0,637

Araştırmaya katılan müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik ile ilgili ifadelerine verdiği cevaplar incelendiğinde;

“*Dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %2,4’ü (n=3) “Hiç Katılmıyorum”, %2,4’ü (n=3) “Katılmıyorum”, %4,7’si (n=6) “Kararsızım”, %36,2’si (n=46) “Katılıyorum”, %54,3’ü (n=69) “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,380 ± 0,872) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, “Hiç katılmıyorum”, %0,8’i (n=1) “Kararsızım”, %11,0’ı (n=14) “Katılıyorum”, %48,0’ı (n=61) “Tamamen katılıyorum”, %40,2’si (n=51) yanıtını vermiştir. Müdürlerin “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,270 ± 0,718) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslikte seviyeye uygun ders/ oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, “%0,8’i (n=1) “Katılmıyorum”, %7,1’i (n=9) “Kararsızım”, %48,0’ı (n=61) “Katılıyorum”, %44,1’i (n=56) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,350 ± 0,649) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%1,6’sı (n=2) “Hiç katılmıyorum”, %3,9’u (n=5) “Katılmıyorum”, %15,0’ı (n=19) “Kararsızım”, %42,5’i (n=54) “Katılıyorum”, %37,0’ı (n=47) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,090 ± 0,904) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%2,4’ü (n=3) “Katılmıyorum”, %10,2’si (n=13) “Kararsızım”, %37,0’ı (n=47) “Katılıyorum”, %50,4’ü (n=64) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,350 ± 0,761) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8’i (n=1) “Katılmıyorum”, %8,7’si (n=11) “Kararsızım”, %44,9’u (n=57) “Katılıyorum”, %45,7’si (n=58) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,350 ± 0,673) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%1,6’sı (n=2) “Katılmıyorum”, %11,8’i (n=15) “Kararsızım”, %46,5’i (n=59) “Katılıyorum”, %40,2’si (n=51) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,250 ± 0,723) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir.” ifadesine müdürleri, “%16,5’i (n=21) “Kararsızım”, %39,4’ü (n=50) “Katılıyorum”, %44,1’i (n=56) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,280 ± 0,731) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%1,6’sı (n=2) “Katılmıyorum”, %5,5’i (n=7) “Kararsızım”, %37,8’i (n=48) “Katılıyorum”, %55,1’i

(n=70) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,460 \pm 0,676$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%1,6'sı (n=2) “Katılmıyorum”, %3,9'u (n=5) “Kararsızım”, %34,6'sı (n=44) “Katılıyorum”, %59,8'i (n=76) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,530 \pm 0,653$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %12,6'sı (n=16) “Kararsızım”, %41,7'si (n=53) “Katılıyorum”, %44,9'u (n=57) “tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,310 \pm 0,718$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%2,4'ü (n=3) “Katılmıyorum”, %5,5'i (n=7) “Kararsızım”, %34,6'sı (n=44) “Katılıyorum”, %57,5'i (n=73) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,470 \pm 0,711$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %5,5'i (n=7) “Kararsızım”, %19,7'si (n=25) “Katılıyorum”, %74,0'ı (n=94) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,660 \pm 0,657$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “ %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %7,9'u (n=10) “Kararsızım”, %29,9'u (n=38) “Katılıyorum”, %61,4'ü (n=78) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,520 \pm 0,677$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %4,7'si (n=6) “Kararsızım”, %28,3'ü

(n=36) “Katılıyorum”, %66,1'i (n=84) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,600 \pm 0,621$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %4,7'si (n=6) “Kararsızım”, %45,7'si (n=58) “Katılıyorum”, %48,8'i (n=62) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,430 \pm 0,624$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %12,6'sı (n=16) “Kararsızım”, %43,3'ü (n=55) “Katılıyorum”, %43,3'ü (n=55) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,290 \pm 0,714$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%6,3'ü (n=8) “Kararsızım”, %42,5'i (n=54) “Katılıyorum”, %51,2'si (n=65) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,450 \pm 0,613$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%2,4'ü (n=3) “Kararsızım”, %28,3'ü (n=36) “Katılıyorum”, %69,3'ü (n=88) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,670 \pm 0,520$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%7,1'i (n=9) “Kararsızım”, %36,2'si (n=46) “Katılıyorum”, %56,7'si (n=72) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,500 \pm 0,628$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %13,4'ü (n=17) “Kararsızım”, %48,0'ı (n=61) “Katılıyorum”, %37,8'i (n=48) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,230 ± 0,704) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %2,4'ü (n=3) “Katılmıyorum”, %28,3'ü (n=36) “Kararsızım”, %43,3'ü (n=55) “Katılıyorum”, %25,2'si (n=32) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,900 ± 0,834) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme.” ifadesine müdürlerin, “%1,6'sı (n=2) “Hiç katılmıyorum”, %3,9'u (n=5) “Katılmıyorum”, %18,1'i (n=23) “Kararsızım”, %44,9'u (n=57) “Katılıyorum”, %31,5'i (n=40) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme.” ifadesine yüksek (4,010 ± 0,895) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine müdürlerin, “%0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %11,8'i (n=15) “Kararsızım”, %40,9'u (n=52) “Katılıyorum”, %46,5'i (n=59) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,330 ± 0,713) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)” ifadesine müdürlerin, %3,9'u (n=5) “Katılmıyorum”, %9,4'ü (n=12) “Kararsızım”, %45,7'si (n=58) “Katılıyorum”, %40,9'u (n=52) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)” ifadesine çok yüksek (4,240 ± 0,781) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir” ifadesine müdürlerin, %4,7'si (n=6) “Katılmıyorum”, %11,0'ı (n=14)

“Kararsızım”, %37,8'i (n=48) “Katılıyorum”, %46,5'i (n=59) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir” ifadesine çok yüksek ($4,260 \pm 0,838$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %9,4'ü (n=12) “Kararsızım”, %42,5'i (n=54) “Katılıyorum”, %47,2'si (n=60) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,360 \pm 0,686$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %8,7'si (n=11) “Kararsızım”, %39,4'ü (n=50) “Katılıyorum”, %51,2'si (n=65) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,410 \pm 0,683$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %4,7'si (n=6) “Kararsızım”, %37,8'i (n=48) “Katılıyorum”, %56,7'si (n=72) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir” ifadesine çok yüksek ($4,500 \pm 0,628$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %3,1'i (n=4) “Kararsızım”, %43,3'ü (n=55) “Katılıyorum”, %52,0'ı (n=66) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,450 \pm 0,675$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %1,6'sı (n=2) “Hiç katılmıyorum”, %2,4'ü (n=3) “Katılmıyorum”, %14,2'si (n=18) “Kararsızım”, %37,0'ı (n=47) “Katılıyorum”, %44,9'u (n= 57) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “veli

görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,210 \pm 0,888$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %4,7'si (n=6) “Katılmıyorum”, %24,4'ü (n= 31) “Kararsızım”, %43,3'ü (n=55) “Katılıyorum”, %26,8'i (n=34) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir.” ifadesine yüksek ($3,910 \pm 0,877$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Katılmıyorum”, %8,7'si (n=11) “Kararsızım”, %27,6'sı (n=35) “Katılıyorum”, %63,0'ı (n=80) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,530 \pm 0,688$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %1,6'sı (n=2) “Katılmıyorum”, %6,3'ü (n=8) “Kararsızım”, %42,5'i (n=54) “Katılıyorum”, %49,6'sı (n=63) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,400 \pm 0,681$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. Kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %3,9'u (n=5) “Kararsızım”, %31,5'i (n=40) “Katılıyorum”, %63,8'i (n=81) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,570 \pm 0,649$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir.*” ifadesine müdürlerin, %0,8'i (n=1) “Hiç katılmıyorum”, %3,9'u (n=5) “Kararsızım”, %24,4'ü (n=31) “Katılıyorum”, %70,9'u (n=90) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Müdürlerin “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,650 \pm 0,637$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik/yeterlikleri ile ilgili ifadelere verdiği cevapların dağılımları Tablo 4.3’de görülmektedir.

Tablo 4.3

Öğretmenlerin Ders Denetim Yetkinlik Anketi İle İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları

Değişkenler	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		(\bar{x}) Arit. Ort	(Ss) Stan. Sap.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
	Dersliğin Düzenlenmesi, Bakımı Ve Temizliğini Dikkate Alabilir.	9	2,6	20	5,9	44	12,9	126	37,1	141		
Derslikte Gerekli Olan Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Oluşturmayı Dikkate Alabilir.	9	2,6	20	5,9	57	16,8	136	40,0	118	34,7	3,980	0,995
Derslikte Seviyeye Uygun Ders/oyun, Araç, Gereç Ve Materyalleri Bulundurmayı Dikkate Alabilir.	10	2,9	20	5,9	61	17,9	143	42,1	106	31,2	3,930	0,994
Sınıf Kitaplığı Kitap Köşesi Oluşturma Ve Gerekli Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir.	11	3,2	39	11,5	66	19,4	117	34,4	107	31,5	3,790	1,105
Öğretim Plânlarını Hazırlama Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	11	3,2	13	3,8	55	16,2	109	32,1	152	44,7	4,110	1,022
Öğrenme İlkelerini Gözetme, Dersin/etkinliğin Araç Ve Konusuna Uygun Strateji Yöntem, Teknik Ve Araçları Seçme, Etkili Kullanma Ve Kullandırma Becerilerini Dikkate Alabilir.	9	2,6	22	6,5	49	14,4	134	39,4	126	37,1	4,020	1,007
Derslikteki Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Etkili Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	10	2,9	27	7,9	58	17,1	123	36,2	122	35,9	3,940	1,054
Gezi, Gözlem, İnceleme Ve Araştırma İle Deneylere Yer Verme Durumunuzu Dikkate Alabilir.	14	4,1	24	7,1	61	17,9	129	37,9	112	32,9	3,890	1,073
Öğrencilerin Öğrenme Etkinliklerine Aktif Katılımını Sağlayacak Ortam Ve Süreçleri Hazırlamayı Dikkate Alabilir.	9	2,6	17	5,0	43	12,6	132	38,8	139	40,9	4,100	0,983
Öğrencilerle Etkili İletişim Kurma Ve Sürdürmeyi Dikkate Alabilir.	18	5,3	22	6,5	32	9,4	118	34,7	150	44,1	4,060	1,127
Öğrenci Seviyesine Ve Mevzuatına Uygun Görev Ödev Vermeyi Ve Araştırma Yaptırmayı Dikkate Alabilir.	9	2,6	26	7,6	52	15,3	135	39,7	118	34,7	3,960	1,023
Öğrencilere Bilgiye Ulaşma Yollarını Öğretmeyi, Öğrenmeyi Öğrenen Bireyler Yetiştirmeyi Dikkate Alabilir.	5	1,5	26	7,6	44	12,9	122	35,9	143	42,1	4,090	0,991
Öğrencilerde Ulusal Bilinci Ve Ulusal Değerlere Saygı Ve Sevgiyi Geliştirmeyi Dikkate Alabilir.	10	2,9	16	4,7	37	10,9	103	30,3	174	51,2	4,220	1,014
Öğrencilere Okuma Zevki Ve Alışkanlığı Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	8	2,4	20	5,9	55	16,2	104	30,6	153	45,0	4,100	1,026
Türkçeyi Etkili Ve Doğru Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	5	1,5	24	7,1	40	11,8	113	33,2	158	46,5	4,160	0,987

	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Öğrencilere Ders Programlarının Öngördüğü Hedef Ve Hedef Davranışları Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	8	2,4	21	6,2	47	13,8	120	35,3	144	42,4	4,090	1,008
Sınıflarda Özel Eğitimi Gerektiren Öğrencilerle İlgili Etkinlikleri Yürütmeyi Dikkate Alabilir.	9	2,6	25	7,4	53	15,6	128	37,6	125	36,8	3,990	1,029
Sevgi, Saygı Ve Sorumluluk Gibi Güven Oluşturan Temel Değerleri Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	2	0,6	18	5,3	36	10,6	119	35,0	165	48,5	4,260	0,890
Öğrenme, Öğretme Ve Değerlendirme Süreçlerinin Tasarlanması Ve Uygulanması Sırasında Öğrencinin Gelişim Seviyesini Dikkate Alabilir.	5	1,5	15	4,4	56	16,5	135	39,7	129	37,9	4,080	0,921
Öğretmenin İşlediği Konuyu Öğrencileriyle Birlikte Değerlendirme Durumunu Dikkate Alabilir.	8	2,4	25	7,4	56	16,5	136	40,0	115	33,8	3,960	1,005
Öğrenci, ürün (portfolyo) Dosyalarının Düzenlenmesini Ve Buradaki Verilerin Değerlendirme Sürecinde Kullanılmasını Dikkate Alabilir.	12	3,5	30	8,8	83	24,4	132	38,8	83	24,4	3,720	1,040
Eğitsel Kol Etkinliklerine Tüm Öğrencilerin Katılımının Sağlanmasını Dikkate Alabilme.	14	4,1	37	10,9	61	17,9	136	40,0	92	27,1	3,750	1,094
Derslerin İşleyişinde Günlük Olaylardan Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	7	2,1	26	7,6	55	16,2	145	42,6	107	31,5	3,940	0,983
Öğrencilerin Uygulama Becerilerini Ölçmeye Yönelik Çağdaş Değerlendirme Tekniklerini Dikkate Alabilir (performans, Rubrik -dereceli Puanlama Anahtar-, Vb.)	10	2,9	29	8,5	72	21,2	114	33,5	115	33,8	3,870	1,069
Öğrencilerin Müzik, Resim, Beden Eğitimi Derslerindeki Kazanımlarını Dikkate Alabilir	11	3,2	27	7,9	58	17,1	123	36,2	121	35,6	3,930	1,065
Öğrencilerin İşbirlikçi Çalışmalara Yönlendirilmesini Dikkate Alabilir.	7	2,1	18	5,3	54	15,9	124	36,5	137	40,3	4,080	0,978
Çevreyi Tanıtma Ve Koruma, Velilerle Uyumlu İlişkiler Kurma, Eğitim Öğretim Etkinliklerinde Çevreden Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	5	1,5	20	5,9	40	11,8	132	38,8	143	42,1	4,140	0,943
Öğrencileri, Okulunu Ve Öğretmenlik Mesleğini Sevme, Benimseme Ve Örnek Olmayı Dikkate Alabilir	9	2,6	20	5,9	39	11,5	122	35,9	150	44,1	4,130	1,008
Kendini Yetiştirme, Eğitimle İlgili Eserleri Okuma Mevzuatı Ve Çağdaş Öğretim Stratejilerini İzleme, Öğrenme Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	6	1,8	21	6,2	38	11,2	130	38,2	145	42,6	4,140	0,963
Veli Görüşmeleriyle Edinilen Bilgilerin Eğitim Ortamına Yansıtılmasını Dikkate Alabilir.	5	1,5	21	6,2	54	15,9	126	37,1	134	39,4	4,070	0,965
Derslerin İşlenişinde Kaynak Kişi Kullanma Durumunu Dikkate Alabilir.	7	2,1	22	6,5	60	17,6	142	41,8	109	32,1	3,950	0,970
Yönetici, Öğretmen Ve Diğer Personel İle İş Birliği İçinde Verilen Görevlerini Yapmayı Dikkate Alabilir.	10	2,9	13	3,8	49	14,4	116	34,1	152	44,7	4,140	0,996
Sınıf Ve Dersle İlgili Defter, Dosya Ve Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir	5	1,5	15	4,4	43	12,6	110	32,4	167	49,1	4,230	0,935

	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Törenlere, Mesleki Toplantı, Eğitici Kol Etkinlikleri, Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenleri Kurulu Ve Zümre Öğretmenleri Toplantılarına Katılma Kararlar Alma Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	4	1,2	20	5,9	26	7,6	109	32,1	181	53,2	4,300	0,928
Mesleğin Ve Görevinin Gerektirdiği İlke Ve Kurallara Uymayı Dikkate Alabilir.	6	1,8	11	3,2	25	7,4	99	29,1	199	58,5	4,390	0,891

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik ile ilgili ifadelerine verdiği cevaplar incelendiğinde;

“*Dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir.*” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %12,9'u (n=44) “Kararsızım”, %37,1'i (n=126) “Katılıyorum”, %41,5'i (n=141) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,090 ± 1,006) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir.*” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %16,8'i (n=57) “Kararsızım”, %40,0'ı (n=136) “Katılıyorum”, %34,7'si (n=118) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,980 ± 0,995) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir.*” ifadesine öğretmenlerin, %2,9'u (n=10) hiç “Katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %17,9'u (n=61) “Kararsızım”, %42,1'i (n=143) “Katılıyorum”, %31,2'si (n=106) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,930 ± 0,994) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir.*” ifadesine öğretmenlerin, %3,2'si (n=11) “Hiç katılmıyorum”, %11,5'i (n=39) “Katılmıyorum”, %19,4'ü (n=66) “Kararsızım”, %34,4'ü (n=117) “Katılıyorum”, %31,5'i (n=107) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,790 ± 1,105) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir.*” ifadesine öğretmenlerin, %3,2'si (n=11) “Hiç katılmıyorum”, %3,8'i (n=13) “Katılmıyorum”,

%16,2'si (n=55) “Kararsızım”, %32,1'i (n=109) “Katılıyorum”, %44,7'si (n=152) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,110 ± 1,022) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %6,5'i (n=22) “Katılmıyorum”, %14,4'ü (n=49) “Kararsızım”, %39,4'ü (n=134) “Katılıyorum”, %37,1'i (n=126) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,020 ± 1,007) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,9'u (n=10) “Hiç katılmıyorum”, %7,9'u (n=27) “Katılmıyorum”, %17,1'i (n=58) “Kararsızım”, %36,2'si (n=123) “Katılıyorum”, %35,9'u (n=122) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,940 ± 1,054) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %4,1'i (n=14) “Hiç katılmıyorum”, %7,1'i (n=24) “Katılmıyorum”, %17,9'u (n=61) “Kararsızım”, %37,9'u (n=129) “Katılıyorum”, %32,9'u (n=112) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,890 ± 1,073) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %5,0'ı (n=17) “Katılmıyorum”, %12,6'sı (n=43) “Kararsızım”, %38,8'i (n=132) “Katılıyorum”, %40,9'u (n=139) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,100 ± 0,983) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %5,3'ü (n=18) “Hiç katılmıyorum”, %6,5'i (n=22) “Katılmıyorum”,

%9,4'ü (n=32) “Kararsızım”, %34,7'si (n=118) “Katılıyorum”, %44,1'i (n=150) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,060 ± 1,127) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %7,6'sı (n=26) “Katılmıyorum”, %15,3'ü (n=52) “Kararsızım”, %39,7'si (n=135) “Katılıyorum”, %34,7'si (n=118) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,960 ± 1,023) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5'i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %7,6'sı (n=26) “Katılmıyorum”, %12,9'u (n=44) “Kararsızım”, %35,9'u (n=122) “Katılıyorum”, %42,1'i (n=143) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,090 ± 0,991) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,9'u (n=10) “Hiç katılmıyorum”, %4,7'si (n=16) “Katılmıyorum”, %10,9'u (n=37) “Kararsızım”, %30,3'ü (n=103) “Katılıyorum”, %51,2'si (n=174) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,220 ± 1,014) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,4'ü (n=8) “Hiç katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %16,2'si (n=55) “Kararsızım”, %30,6'sı (n=104) “Katılıyorum”, %45,0'ı (n=153) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,100 ± 1,026) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5'i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %7,1'i (n=24) “Katılmıyorum”, %11,8'i (n=40) “Kararsızım”, %33,2'si (n=113) “Katılıyorum”, %46,5'i (n=158)

“Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,160 ± 0,987) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,4’ü (n=8) “Hiç katılmıyorum”, %6,2’si (n=21) “Katılmıyorum”, %13,8’i (n=47) “Kararsızım”, %35,3’ü (n=120) “Katılıyorum”, %42,4’ü (n=144) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,090 ± 1,008) düzeyinde katılım gösterdikleri görülmüştür.

“Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,6’sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %7,4’ü (n=25) “Katılmıyorum”, %15,6’sı (n=53) “Kararsızım”, %37,6’sı (n=128) “Katılıyorum”, %36,8’i (n=125) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin “Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,990 ± 1,029) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,2’si (n=4) “Hiç Katılmıyorum”, %6,2’si (n=21) “Katılmıyorum”, %12,4’ü (n=42) “Kararsızım”, %34,4’ü (n=117) “Katılıyorum”, %45,9’u (n=156) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. öğretmenlerin “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,180 ± 0,952) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %0,6’sı (n=2) “Hiç katılmıyorum”, %5,3’ü (n=18) “Katılmıyorum”, %10,6’sı (n=36) “Kararsızım”, %35,0’ı (n=119) “Katılıyorum”, %48,5’i (n=165) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,260 ± 0,890) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5’i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %4,4’ü (n=15) “Katılmıyorum”, %16,5’i (n=56) “Kararsızım”, %39,7’si (n=135) “Katılıyorum”, %37,9’u (n=129)

“Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,080 ± 0,921) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,4’ü (n=8) “Hiç katılmıyorum”, %7,4’ü (n=25) “Katılmıyorum”, %16,5’i (n=56) “Kararsızım”, %40,0’ı (n=136) “Katılıyorum”, %33,8’i (n=115) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,960 ± 1,005) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %3,5’i (n=12) “Hiç katılmıyorum”, %8,8’i (n=30) “Katılmıyorum”, %24,4’ü (n=83) “Kararsızım”, %38,8’i (n=132) “Katılıyorum”, %24,4’ü (n=83) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,720 ± 1,040) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme.” ifadesine öğretmenlerin, %4,1’i (n=14) “Hiç katılmıyorum”, %10,9’u (n=37) “Katılmıyorum”, %17,9’u (n=61) “Kararsızım”, %40,0’ı (n=136) “Katılıyorum”, %27,1’i (n=92) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme.” ifadesine yüksek (3,750 ± 1,094) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,1’i (n=7) “Hiç katılmıyorum”, %7,6’sı (n=26) “Katılmıyorum”, %16,2’si (n=55) “Kararsızım”, %42,6’sı (n=145) “Katılıyorum”, %31,5’i (n=107) “tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,940 ± 0,983) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)”

ifadesine öğretmenlerin, %2,9'u (n=10) “Hiç katılmıyorum”, %8,5'i (n=29) “Katılmıyorum”, %21,2'si (n=72) “Kararsızım”, %33,5'i (n=114) “Katılıyorum”, %33,8'i (n=115) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)” ifadesine yüksek (3,870 ± 1,069) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir” ifadesine öğretmenlerin, %3,2'si (n=11) “Hiç katılmıyorum”, %7,9'u (n=27) “Katılmıyorum”, %17,1'i (n=58) “Kararsızım”, %36,2'si (n=123) “Katılıyorum”, %35,6'sı (n=121) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir” ifadesine yüksek (3,930 ± 1,065) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,1'i (n=7) “Hiç katılmıyorum”, %5,3'ü (n=18) “Katılmıyorum”, %15,9'u (n=54) “Kararsızım”, %36,5'i (n=124) “Katılıyorum”, %40,3'ü (n=137) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,080 ± 0,978) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5'i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %11,8'i (n=40) “Kararsızım”, %38,8'i (n=132) “Katılıyorum”, %42,1'i (n=143) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,140 ± 0,943) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir” ifadesine öğretmenlerin, %2,6'sı (n=9) “Hiç katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %11,5'i (n=39) “Kararsızım”, %35,9'u (n=122) “Katılıyorum”, %44,1'i (n=150) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir” ifadesine yüksek (4,130 ± 1,008) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine

öğretmenlerin, %1,8'i (n=6) “Hiç katılmıyorum”, %6,2'si (n=21) “Katılmıyorum”, %11,2'si (n=38) “Kararsızım”, %38,2'si (n=130) “Katılıyorum”, %42,6'sı (n=145) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,140 ± 0,963) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5'i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %6,2'si (n=21) “Katılmıyorum”, %15,9'u (n=54) “Kararsızım”, %37,1'i (n=126) “Katılıyorum”, %39,4'ü (n=134) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,070 ± 0,965) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,1'i (n=7) “Hiç katılmıyorum”, %6,5'i (n=22) “Katılmıyorum”, %17,6'sı (n=60) “Kararsızım”, %41,8'i (n=142) “Katılıyorum”, %32,1'i (n=109) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (3,950 ± 0,970) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %2,9'u (n=10) “Hiç katılmıyorum”, %3,8'i (n=13) “Katılmıyorum”, %14,4'ü (n=49) “Kararsızım”, %34,1'i (n=116) “Katılıyorum”, %44,7'si (n=152) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir.” ifadesine yüksek (4,140 ± 0,996) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,5'i (n=5) “Hiç katılmıyorum”, %4,4'ü (n=15) “Katılmıyorum”, %12,6'sı (n=43) “Kararsızım”, %32,4'ü (n=110) “Katılıyorum”, %49,1'i (n=167) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek (4,230 ± 0,935) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,2'si (n=4) “Hiç

katılmıyorum”, %5,9'u (n=20) “Katılmıyorum”, %7,6'sı (n=26) “Kararsızım”, %32,1'i (n=109) “Katılıyorum”, %53,2'si (n=181) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,300 \pm 0,928$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir.” ifadesine öğretmenlerin, %1,8'i (n=6) “Hiç katılmıyorum”, %3,2'si (n=11) “Katılmıyorum”, %7,4'ü (n=25) “Kararsızım”, %29,1'i (n=99) “Katılıyorum”, %58,5'i (n=199) “Tamamen katılıyorum” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin, “Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir.” ifadesine çok yüksek ($4,390 \pm 0,891$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinliği ile ilgili yanıtların öğretmen ve okul müdürlerine göre verdiği cevapların dağılımları Tablo 4.4’de görülmektedir.

Tablo 4.4

Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Anketi İle İlgili Yanıtların Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Fark

Gruplar	Öğretmen (n=340)		Okul Müdürü (n=127)		t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Dersliğin Düzenlenmesi, Bakımı Ve Temizliğini Dikkate Alabilir.	4,090	1,006	4,380	0,872	-2,866	0,004
Derslikte Gerekli Olan Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Oluşturmayı Dikkate Alabilir.	3,980	0,995	4,270	0,718	-2,956	0,001
Derslikte Seviyeye Uygun Ders/oyun, Araç, Gereç Ve Materyalleri Bulundurmayı Dikkate Alabilir.	3,930	0,994	4,350	0,649	-4,503	0,000
Sınıf Kitaplığı Kitap Köşesi Oluşturma Ve Gerekli Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir.	3,790	1,105	4,090	0,904	-2,741	0,003
Öğretim Plânlarını Hazırlama Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	4,110	1,022	4,350	0,761	-2,435	0,006
Öğrenme İlkelerini Gözetme, Dersin/etkinliğin Araç Ve Konusuna Uygun Strateji Yöntem, Teknik Ve Araçları Seçme, Etkili Kullanma Ve Kullandırma Becerilerini Dikkate Alabilir.	4,020	1,007	4,350	0,673	-3,486	0,000
Derslikteki Etkinlik Ve İlgi Köşelerini Etkili Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	3,940	1,054	4,250	0,723	-3,063	0,000
Gezi, Gözlem, İnceleme Ve Araştırma İle Deneylere Yer Verme Durumunuzu Dikkate Alabilir.	3,890	1,073	4,280	0,731	-3,782	0,000
Öğrencilerin Öğrenme Etkinliklerine Aktif Katılımını Sağlayacak Ortam Ve Süreçleri Hazırlamayı Dikkate Alabilir.	4,100	0,983	4,460	0,676	-3,822	0,000
Öğrencilerle Etkili İletişim Kurma Ve Sürdürmeyi Dikkate Alabilir.	4,060	1,127	4,530	0,653	-4,416	0,000
Öğrenci Seviyesine Ve Mevzuatına Uygun Görev Ödev Vermeyi Ve Araştırma Yaptırmayı Dikkate Alabilir.	3,960	1,023	4,310	0,718	-3,496	0,000
Öğrencilere Bilgiye Ulaşma Yollarını Öğretmeyi, Öğrenmeyi Öğrenen Bireyler Yetiştirmeyi Dikkate Alabilir.	4,090	0,991	4,470	0,711	-3,939	0,000
Öğrencilerde Ulusal Bilinci Ve Ulusal Değerlere Saygı Ve Sevgiyi Geliştirmeyi Dikkate Alabilir.	4,220	1,014	4,660	0,657	-4,554	0,000

Gruplar	Öğretmen		Okul Müdürü		t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Öğrencilere Okuma Zevki Ve Alışkanlığı Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	4,100	1,026	4,520	0,677	-4,275	0,000
Türkçeyi Etkili Ve Doğru Kullanma Ve Kullandırmayı Dikkate Alabilir.	4,160	0,987	4,600	0,621	-4,653	0,000
Öğrencilere Ders Programlarının Öngördüğü Hedef Ve Hedef Davranışları Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	4,090	1,008	4,430	0,624	-3,493	0,000
Sınıflarda Özel Eğitimi Gerektiren Öğrencilerle İlgili Etkinlikleri Yürütmeyi Dikkate Alabilir.	3,990	1,029	4,290	0,714	-3,085	0,000
Öğrenci Başarısını Ölme Ve Değerlendirmeyi Dikkate Alabilir.	4,180	0,952	4,450	0,613	-2,998	0,000
Sevgi, Saygı Ve Sorumluluk Gibi Güven Oluşturan Temel Değerleri Kazandırmayı Dikkate Alabilir.	4,260	0,890	4,670	0,520	-4,926	0,000
Öğrenme, Öğretme Ve Değerlendirme Süreçlerinin Tasarlanması Ve Uygulanması Sırasında Öğrencinin Gelişim Seviyesini Dikkate Alabilir.	4,080	0,921	4,500	0,628	-4,670	0,000
Öğretmenin İşlediği Konuyu Öğrencileriyle Birlikte Değerlendirme Durumunu Dikkate Alabilir.	3,960	1,005	4,230	0,704	-2,808	0,001
Öğrenci, ürün (portfolyo) Dosyalarının Düzenlenmesini Ve Buradaki Verilerin Değerlendirme Sürecinde Kullanılmasını Dikkate Alabilir.	3,720	1,040	3,900	0,834	-1,751	0,054
Eğitsel Kol Etkinliklerine Tüm Öğrencilerin Katılımının Sağlanmasını Dikkate Alabilir.	3,750	1,094	4,010	0,895	-2,375	0,010
Derslerin İşleyişinde Günlük Olaylardan Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	3,940	0,983	4,330	0,713	-4,111	0,000
Öğrencilerin Uygulama Becerilerini Ölçmeye Yönelik Çağdaş Değerlendirme Tekniklerini Dikkate Alabilir (performans, Rubrik -dereceli Puanlama Anahtarı-, Vb.)	3,870	1,069	4,240	0,781	-3,548	0,000
Öğrencilerin Müzik, Resim, Beden Eğitimi Derslerindeki Kazanımlarını Dikkate Alabilir	3,930	1,065	4,260	0,838	-3,151	0,002
Öğrencilerin İşbirlikçi Çalışmalara Yönlendirilmesini Dikkate Alabilir.	4,080	0,978	4,360	0,686	-3,026	0,000
Çevreyi Tanıtma Ve Koruma, Velilerle Uyumlu İlişkiler Kurma, Eğitim Öğretim Etkinliklerinde Çevreden Yararlanmayı Dikkate Alabilir.	4,140	0,943	4,410	0,683	-2,932	0,001
Öğrencileri, Okulunu Ve Öğretmenlik Mesleğini Sevme, Benimseme Ve Örnek Olmayı Dikkate Alabilir	4,130	1,008	4,500	0,628	-3,912	0,000
Kendini Yetiştirme, Eğitimle İlgili Eserleri Okuma Mevzuatı Ve Çağdaş Öğretim Stratejilerini İzleme, Öğrenme Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	4,140	0,963	4,450	0,675	-3,339	0,000
Veli Görüşmeleriyle Edinilen Bilgilerin Eğitim Ortamına Yansıtılmasını Dikkate Alabilir.	4,070	0,965	4,210	0,888	-1,476	0,141
Derslerin İşlenişinde Kaynak Kişi Kullanma Durumunu Dikkate Alabilir.	3,950	0,970	3,910	0,877	0,482	0,630
Yönetici, Öğretmen Ve Diğer Personel İle İş Birliği İçinde Verilen Görevlerini Yapmayı Dikkate Alabilir.	4,140	0,996	4,530	0,688	-4,056	0,000
Sınıf Ve Dersle İlgili Defter, Dosya Ve Kayıtları Tutmayı Dikkate Alabilir.	4,230	0,935	4,400	0,681	-1,862	0,033

Gruplar	Öğretmen		Okul Müdürü		t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Törenlere, Mesleki Toplantı, Eğitici Kol Etkinlikleri, Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenleri Kurulu Ve Zümre Öğretmenleri Toplantılarına Katılma. Kararlar Alma Ve Uygulamayı Dikkate Alabilir.	4,300	0,928	4,570	0,649	-3,036	0,000
Mesleğin Ve Görevinin Gerektirdiği İlke Ve Kurallara Uymayı Dikkate Alabilir.	4,390	0,891	4,650	0,637	-2,915	0,001

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.866$; $p=0.004<0,05$). Okul Müdürlerinin dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,380$), öğretmenlerin dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,090$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.956$; $p=0.001<0,05$). Okul Müdürlerinin derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,270$), öğretmenlerin derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,980$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.503$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,350$), öğretmenlerin derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,930$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı

bulunmuştur ($t=-2.741$; $p=0.003<0,05$). Okul Müdürlerinin sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,090$), öğretmenlerin sınıf kitaplığı kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,790$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.435$; $p=0.006<0,05$). Okul Müdürlerinin öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,350$), öğretmenlerin öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,110$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.486$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,350$), öğretmenlerin öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,020$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.063$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,250$), öğretmenlerin derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,940$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunu dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan

anlamli bulunmuştur ($t=-3.782$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,280$), öğretmenlerin gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,890$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.822$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,460$), öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,100$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.416$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,530$), öğretmenlerin öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,060$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.496$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,310$), öğretmenlerin öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,960$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.939$; $p=0.000<0,05$). Okul

Müdürlerinin öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,470$), öğretmenlerin öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,090$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.554$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,660$), öğretmenlerin öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,220$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.275$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,520$), öğretmenlerin öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,100$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.653$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,600$), öğretmenlerin Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,160$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.493$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin

öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,430$), öğretmenlerin öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,090$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.085$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,290$), öğretmenlerin sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,990$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.998$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,450$), öğretmenlerin öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,180$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.926$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,670$), öğretmenlerin sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,260$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.670$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin

tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,500$), öğretmenlerin öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,080$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.808$; $p=0.001<0,05$). Okul Müdürlerinin öğretmenlerin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,230$), öğretmenler öğretmenlerin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,960$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.375$; $p=0.010<0,05$). Okul Müdürlerinin eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme puanları ($\bar{x}=4,010$), öğretmenlerin eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilme puanlarından ($\bar{x}=3,750$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.111$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,330$), öğretmenlerin derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,940$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik - dereceli puanlama anahtarı-, vb.). Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı

bulunmuştur ($t=-3.548$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.) puanları ($\bar{x}=4,240$), öğretmenlerin öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.) puanlarından ($\bar{x}=3,870$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.151$; $p=0.002<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,260$), öğretmenlerin öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=3,930$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.026$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,360$), öğretmenlerin öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,080$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.932$; $p=0.001<0,05$). Okul Müdürlerinin çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,410$), öğretmenlerin çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,140$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olmayı dikkate alabilir. Puanları

ortalamlarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.912$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,500$), öğretmenlerin öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,130$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.339$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,450$), öğretmenlerin kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,140$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.056$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,530$), öğretmenlerin yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,140$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-1.862$; $p=0.033<0,05$). Okul Müdürlerinin sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,400$), öğretmenlerin sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,230$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.036$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,570$), öğretmenlerin törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,300$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2.915$; $p=0.001<0,05$). Okul Müdürlerinin mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir puanları ($\bar{x}=4,650$), öğretmenlerin mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir puanlarından ($\bar{x}=4,390$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir, veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir, derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir. Puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.3 Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Karşılaştırılması

Katılımcıların ankete verdiği yanıtlarını alt boyutların öğretmenlerin okul müdürlerine göre farklı verileri tablo 4.5' de gösterilmiştir.

Tablo 4.5
Ders Denetimine İlişkin Anketin Alt Boyutlarının Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Fark

Gruplar	Öğretmen (n=340)		Okul Müdürü (n=127)		t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	4,119	0,815	4,508	0,446	-5,103	0,000
Mesleki Gelişim	3,929	0,812	4,189	0,530	-3,354	0,000
Yönetim İlişkileri	4,212	0,791	4,469	0,527	-3,381	0,000
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	3,972	0,825	4,297	0,526	-4,133	0,000
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	4,053	0,750	4,369	0,423	-4,490	0,000

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-5.103$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları ($\bar{x}=4,508$), öğretmenlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanlarından ($\bar{x}=4,119$) yüksek bulunmuştur.

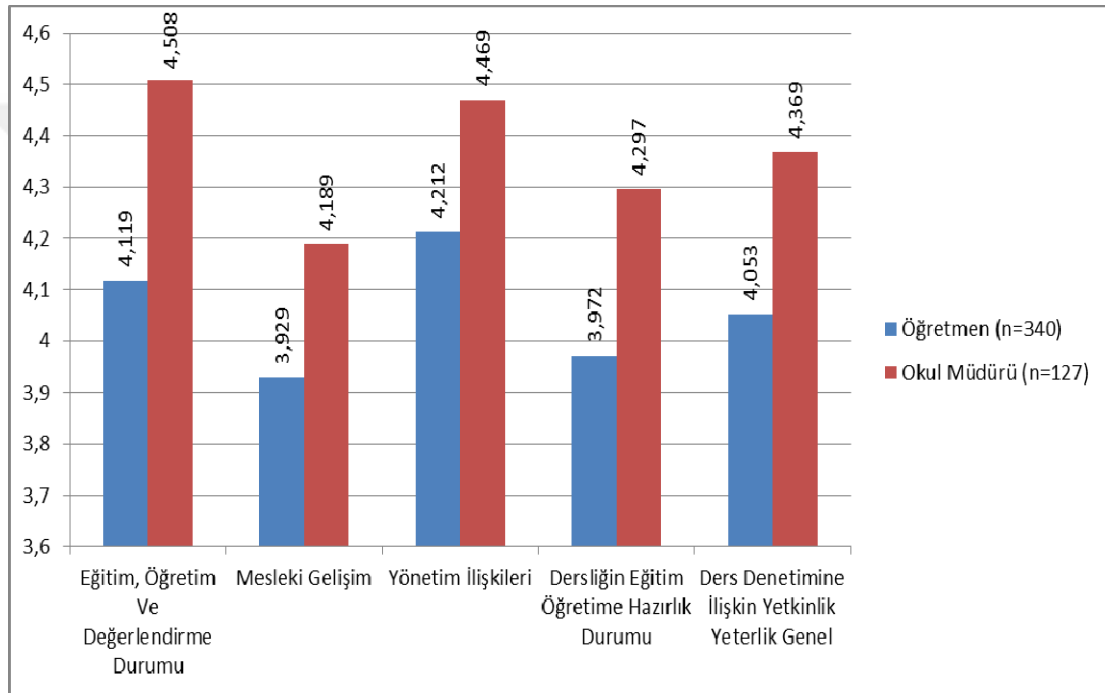
Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki gelişim puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.354$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin mesleki gelişim puanları ($\bar{x}=4,189$), öğretmenlerin mesleki gelişim puanlarından ($\bar{x}=3,929$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yönetim ilişkileri puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3.381$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin yönetim ilişkileri puanları ($\bar{x}=4,469$), öğretmenlerin yönetim ilişkileri puanlarından ($\bar{x}=4,212$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.133$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ($\bar{x}=4,297$),

öğretmenlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından ($\bar{x}=3,972$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-4.490$; $p=0.000<0,05$). Okul Müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ($\bar{x}=4,369$), öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($\bar{x}=4,053$) yüksek bulunmuştur.

Şekil 4.1. Öğretmen ve Okul Müdürlerine Göre Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerine Ait Diyagram

4.4. Alt Boyutlara Göre Madde Bulgular

Araştırmanın anketi dört alt boyutta kıdem, okul kademesi, yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılıklar incelenmiştir.

4.4.1. Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark

Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin kıdem değişkenine göre fark verileri tablo 4.6' de gösterilmiştir.

Tablo 4.6
Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark

Alt boyut	Kıdem	N	Sıra Ort.	Ss.	Ki Kare	p
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	5 Yıl Ve Altı	13	4,329	0,584	5,159	0,161
	6-12 Yıl	19	4,330	0,701		
	13-20 Yıl	59	4,522	0,340		
	20 Yıl üstü	36	4,644	0,327		
Mesleki Gelişim	5 Yıl Ve Altı	13	3,872	0,666	4,604	0,203
	6-12 Yıl	19	4,076	0,672		
	13-20 Yıl	59	4,230	0,460		
	20 Yıl üstü	36	4,296	0,465		
Yönetim İlişkileri	5 Yıl Ve Altı	13	4,128	0,993	2,245	0,523
	6-12 Yıl	19	4,395	0,570		
	13-20 Yıl	59	4,506	0,431		
	20 Yıl üstü	36	4,569	0,355		
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	5 Yıl Ve Altı	13	3,945	0,656	5,794	0,122
	6-12 Yıl	19	4,143	0,750		
	13-20 Yıl	59	4,361	0,429		
	20 Yıl üstü	36	4,401	0,422		
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Yeterlik Genel	5 Yıl Ve Altı	13	4,086	0,582	6,923	0,074
	6-12 Yıl	19	4,233	0,620		
	13-20 Yıl	59	4,405	0,327		
	20 Yıl üstü	36	4,484	0,312		

Araştırmaya katılan müdürlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, mesleki gelişim, yönetim ilişkileri, dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu, ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının kıdem değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Öğretmenlerin okul müdürleri ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin kıdem değişkenine göre fark verileri tablo 4.7’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.7
Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Kıdeme Göre Fark

Alt Boyut	Kıdem	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	5 Yıl Ve Altı	165	4,078	0,865	1,318	0,725
	6-12 Yıl	87	4,107	0,775		
	13-20 Yıl	54	4,234	0,688		
	20 Yıl üstü	34	4,163	0,872		
Mesleki Gelişim	5 Yıl Ve Altı	165	3,871	0,853	2,361	0,501
	6-12 Yıl	87	3,912	0,813		
	13-20 Yıl	54	4,037	0,700		
	20 Yıl üstü	34	4,078	0,763		
Yönetim İlişkileri	5 Yıl Ve Altı	165	4,198	0,809	2,277	0,517
	6-12 Yıl	87	4,153	0,789		
	13-20 Yıl	54	4,272	0,748		
	20 Yıl üstü	34	4,338	0,785		

Alt Boyut	Kıdem	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	5 Yıl Ve Altı	165	3,907	0,828	7,102	0,069
	6-12 Yıl	87	3,925	0,824		
	13-20 Yıl	54	4,188	0,734		
	20 Yıl üstü	34	4,071	0,913		
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	5 Yıl Ve Altı	165	4,007	0,779	3,046	0,385
	6-12 Yıl	87	4,023	0,727		
	13-20 Yıl	54	4,177	0,667		
	20 Yıl üstü	34	4,152	0,789		

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, mesleki gelişim, yönetim ilişkileri, dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu, ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının kıdem değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.4.2. Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark

Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin okul kademesi değişkenine göre fark verileri tablo 4.8’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.8
Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark

Alt Boyutlar	Okul Kademesi	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	İlkokul	53	4,460	0,528	0,575	0,750
	Ortaokul	39	4,580	0,335		
	Lise	35	4,501	0,420		
Mesleki Gelişim	İlkokul	53	4,254	0,541	2,936	0,230
	Ortaokul	39	4,100	0,510		
	Lise	35	4,191	0,535		
Yönetim İlişkileri	İlkokul	53	4,465	0,476	0,574	0,750
	Ortaokul	39	4,534	0,433		
	Lise	35	4,400	0,679		
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	İlkokul	53	4,278	0,595	2,148	0,342
	Ortaokul	39	4,388	0,461		
	Lise	35	4,225	0,480		
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	İlkokul	53	4,366	0,469	0,768	0,681
	Ortaokul	39	4,400	0,328		
	Lise	35	4,339	0,451		

Araştırmaya katılan müdürlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, mesleki gelişim, yönetim ilişkileri, dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu, ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Öğretmenlerin okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin okul kademesi değişkenine göre fark verileri tablo 4.9' de gösterilmiştir.

Tablo 4.9 Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Okul Kademesine Göre Fark							
Alt Boyutlar	Okul Kademesi	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p	Fark
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	İlkokul	120	4,103	0,732	12,372	0,002	2 > 1 2 > 3
	Ortaokul	130	4,312	0,701			
	Lise	90	3,861	0,991			
Mesleki Gelişim	İlkokul	120	3,939	0,773	5,397	0,067	
	Ortaokul	130	4,053	0,717			
	Lise	90	3,736	0,952			
Yönetim İlişkileri Yönetim İlişkileri	İlkokul	120	4,235	0,717	10,333	0,006	2 > 3
	Ortaokul	130	4,395	0,599			
	Lise	90	3,919	1,019			
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	İlkokul	120	3,948	0,804	9,678	0,008	2 > 1 2 > 3
	Ortaokul	130	4,156	0,658			
	Lise	90	3,740	0,997			
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	İlkokul	120	4,049	0,683	10,599	0,005	1 > 2 2 > 3
	Ortaokul	130	4,223	0,609			
	Lise	90	3,811	0,939			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=12,372; p=0,002<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; okul kademesi ortaokul olanların eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları (4,312 ± 0,701), okul kademesi ilkokul olanların eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanlarından (4,103 ± 0,732) yüksek bulunmuştur. Okul kademesi ortaokul olanların eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları (4,312 ± 0,701), okul kademesi lise olanların eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanlarından (3,861 ± 0,991) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yönetim ilişkileri puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=10,333; p=0,006<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; okul kademesi ortaokul olanların yönetim ilişkileri

puanları ($4,395 \pm 0,599$), okul kademesilise olanların yönetim ilişkileri puanlarından ($3,919 \pm 1,019$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=9,678$; $p=0,008<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; okul kademesi ortaokul olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ($4,156 \pm 0,658$), okul kademesi ilkokul olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından ($3,948 \pm 0,804$) yüksek bulunmuştur. Okul kademesi ortaokul olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ($4,156 \pm 0,658$), okul kademesi lise olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından ($3,740 \pm 0,997$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=10,599$; $p=0,005<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; okul kademesi ortaokul olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ($4,223 \pm 0,609$), okul kademesi ilkokul olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($4,049 \pm 0,683$) yüksek bulunmuştur. Okul kademesi ortaokul olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ($4,223 \pm 0,609$), okul kademesi lise olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($3,811 \pm 0,939$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki gelişim puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.4.3. Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark

Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin yaş değişkenine göre fark verileri tablo 4.10' de gösterilmiştir

Tablo 4.10							
Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark							
Alt Boyut	Yaş	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p	Fark
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	30 Yaş Ve Altı	8	4,273	0,709	0,862	0,835	
	31-35 Yaş	19	4,388	0,685			
	36-40 Yaş	38	4,531	0,348			
	40 Yaş üstü	62	4,562	0,355			
Mesleki Gelişim	30 Yaş Ve Altı	8	3,736	0,772	3,712	0,294	
	31-35 Yaş	19	4,170	0,652			
	36-40 Yaş	38	4,190	0,475			
	40 Yaş üstü	62	4,253	0,467			
Yönetim İlişkileri	30 Yaş Ve Altı	8	3,938	1,221	2,551	0,466	
	31-35 Yaş	19	4,342	0,607			
	36-40 Yaş	38	4,522	0,353			
	40 Yaş üstü	62	4,543	0,409			
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	30 Yaş Ve Altı	8	3,679	0,707	8,099	0,044	3 > 1 4 > 1
	31-35 Yaş	19	4,293	0,754			
	36-40 Yaş	38	4,308	0,449			
	40 Yaş üstü	62	4,371	0,411			
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Yeterlik Genel	30 Yaş Ve Altı	8	3,939	0,711	5,119	0,163	
	31-35 Yaş	19	4,300	0,626			
	36-40 Yaş	38	4,389	0,305			
	40 Yaş üstü	62	4,434	0,330			

Araştırmaya katılan müdürlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=8,099; p=0,044<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 36-40 yaş olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları (4,308 ± 0,449), yaşı 30 yaş ve altı olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından (3,679 ± 0,707) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları (4,371 ± 0,411), yaşı 30 yaş ve altı olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından (3,679 ± 0,707) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müdürlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, mesleki gelişim, yönetim ilişkileri, ders denetimine ilişkin yetkinlik yeterlik genel puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05).

Öğretmenlerin Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin yaş değişkenine göre fark verileri tablo 4.11’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.11

Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Yaşa Göre Fark

Alt Boyutlar	Grup	N	Sıra Ort.	Ss	Ki Kare	p	Fark
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	30 Yaş Ve Altı	160	4,039	0,892	4,254	0,235	
	31-35 Yaş	79	4,146	0,709			
	36-40 Yaş	46	4,150	0,735			
	40 Yaş üstü	55	4,284	0,781			
Mesleki Gelişim	30 Yaş Ve Altı	160	3,817	0,862	8,453	0,038	4 > 1
	31-35 Yaş	79	3,976	0,778			
	36-40 Yaş	46	3,942	0,738			
	40 Yaş üstü	55	4,174	0,720			
Yönetim İlişkileri	30 Yaş Ve Altı	160	4,119	0,859	6,746	0,080	
	31-35 Yaş	79	4,243	0,682			
	36-40 Yaş	46	4,257	0,746			
	40 Yaş üstü	55	4,403	0,742			
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	30 Yaş Ve Altı	160	3,855	0,846	12,038	0,007	4 > 1 4 > 2
	31-35 Yaş	79	3,975	0,759			
	36-40 Yaş	46	4,090	0,740			
	40 Yaş üstü	55	4,213	0,872			
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Yeterlik Genel	30 Yaş Ve Altı	160	3,954	0,803	8,301	0,040	4 > 1 4 > 2
	31-35 Yaş	79	4,081	0,661			
	36-40 Yaş	46	4,100	0,678			
	40 Yaş üstü	55	4,261	0,738			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki gelişim puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=8,453; p=0,038<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 40 yaş üstü olanların mesleki gelişim puanları (4,174 ± 0,720), yaşı 30 yaş ve altı olanların mesleki gelişim puanlarından (3,817 ± 0,862) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=12,038; p=0,007<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 40 yaş üstü olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları (4,213 ± 0,872), yaşı 30 yaş ve altı olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından (3,855 ± 0,846) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları (4,213

$\pm 0,872$), yaşı 31-35 yaş olanların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından ($3,975 \pm 0,759$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=8,301$; $p=0,040 < 0,05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 40 yaş üstü olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ($4,261 \pm 0,738$), yaşı 30 yaş ve altı olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($3,954 \pm 0,803$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik yeterli genel puanları ($4,261 \pm 0,738$), yaşı 31-35 yaş olanların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($4,081 \pm 0,661$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, yönetim ilişkileri puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

4.4.4. Katılımcıların Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Fark

Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre fark verileri tablo 4.12' de gösterilmiştir.

Tablo 4.12

Müdürlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Fark

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Ss	U	p
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	Kadın	30	4,330	0,594	1 110,000	0,049
	Erkek	97	4,563	0,376		
Mesleki Gelişim	Kadın	30	4,074	0,590	1 265,000	0,279
	Erkek	97	4,225	0,508		
Yönetim İlişkileri	Kadın	30	4,233	0,760	1 102,500	0,043
	Erkek	97	4,541	0,408		
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	Kadın	30	4,062	0,644	1 040,500	0,018
	Erkek	97	4,370	0,464		
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	Kadın	30	4,186	0,552	1 054,000	0,023
	Erkek	97	4,426	0,359		

Araştırmaya katılan müdürlerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney $U=1 110,000$; $p=0,049 < 0,05$). Kadınların eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu

puanları ($\bar{x}=4,330$), erkeklerin eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu puanlarından ($\bar{x}=4,563$) düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müdürlerin yönetim ilişkileri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=1 102,500; p=0,043<0,05). Kadınların yönetim ilişkileri puanları ($\bar{x}=4,233$), erkeklerin yönetim ilişkileri puanlarından ($\bar{x}=4,541$) düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müdürlerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=1 040,500; p=0,018<0,05). Kadınların dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanları ($\bar{x}=4,062$), erkeklerin dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu puanlarından ($\bar{x}=4,370$) düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=1 054,000; p=0,023<0,05). Kadınların ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ($\bar{x}=4,186$), erkeklerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından ($\bar{x}=4,426$) düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müdürlerin mesleki gelişim puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Öğretmenlerin Okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre fark verileri tablo 4.13' de gösterilmiştir.

Tablo 4.13
Öğretmenlerin Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Fark

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Ss	U	p
Eğitim, Öğretim Ve Değerlendirme Durumu	Kadın	197	4,105	0,861	13 915,500	0,849
	Erkek	143	4,137	0,750		
Mesleki Gelişim	Kadın	197	3,913	0,852	13 996,500	0,921
	Erkek	143	3,951	0,756		
Yönetim İlişkileri	Kadın	197	4,203	0,828	13 877,500	0,814
	Erkek	143	4,225	0,740		

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Ss	U	p
Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu	Kadın	197	3,914	0,877	13 123,500	0,281
	Erkek	143	4,052	0,742		
Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik Genel	Kadın	197	4,030	0,796	13 899,000	0,835
	Erkek	143	4,084	0,683		

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, eğitim, öğretim ve değerlendirme durumu, mesleki gelişim, yönetim ilişkileri, dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu, ders denetimine ilişkin yetkinlik yeterli genel puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

BÖLÜM V: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1 Tartışma

Eğitim kurumlarında okul müdürlerinin ders içi denetim yetkinlik kriterleri ile ilgili, okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak yapılan araştırma sonucunda erişilen bulgular yorumlanmış ve elde edilen sonuçlar aşağıda açıklanmıştır:

Okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik düzeyleri ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri anketinin genel aritmetik ortalaması “çok yüksek” düzeydedir. Katılımcılar ölçeğe tam katılım göstermiş olmalarına rağmen yöneticiler okul müdürlerini öğretmenlere göre ders denetiminde daha yetkin görmüştür. Anketin alt boyutları olan Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık durumu, Eğitim- Öğretim ve Değerlendirme Durumu, Mesleki Gelişim ve Yönetim İlişkileri ayrı ayrı incelendiğinde okul yöneticilerin görüşleri aritmetik ortalaması öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamasından daha yüksektir. Bu durum okul yöneticilerin öğretmenlere göre okul müdürlerin ders denetimde daha yetkin görmelerini ifade eder.

Bige (2014), çalışmasında öğretmenlerin okul müdürlerinin ders denetimleri ile ilgili planlama, sınıf yönetimi ve iletişimi ile sınıf içi etkinlikler ve öğrenciyi yönlendirme boyutlarındaki görüşleri “olumlu” düzeyindedir. Bu bulgu araştırmayı destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik anketinin genel puanları ortalamalarının kıdem değişkeni açısından anlamlı fark bulunmamıştır.

Şahin (2005), İlköğretim düzeyinde ders denetimiyle ilgili yeterlilikler hakkında denetmen ve öğretmen görüşleri çalışmasında ilköğretim düzeyinde öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre ders denetimiyle ilgili yeterlilikler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark bulmamıştır. Bu bulgu araştırmayı desteklemektedir.

4.2 Sonuçlar

Araştırmaya katılan okul müdürleri, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı fark bulunmazken, öğretmenlerin okul yöneticiler okul müdürlerinin ders denetimi değerlendirme yetkinliğine ilişkin görüşleri ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının okul kademesi değişkeni açısından anlamlı fark bulunmuştur. Ortaokulda görev yapan öğretmenler ilkokul ve lisede görev yapan öğretmenlere göre okul müdürlerini ders denetiminde daha yetkin görmüşlerdir.

Okul yöneticilerin, okul müdürlerin dersliğin eğitim ğretim hazırlık durumunu değerlendirmeye ilişkin görüşleri yaş değişkeni açısından anlamlı fark bulunmuştur. 40 yaş ve üstü okul yöneticiler 30 yaş ve altı okul yöneticilerine göre, 36-40 yaş okul yöneticileri 30 yaş ve altı okul yöneticilerine göre okul müdürlerini dersliğin eğitim ğretim hazırlık durumunu değerlendirmeye ilişkin daha yetkin olduğunu yapılan Kruakal Wallis H testi sonrası Mann Whitney U testi göstermiştir. Öğretmenlerin ise ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı fark bulunmuştur. 40 yaş üstü öğretmenler okul müdürlerini ders denetimine ilişkin daha yetkin görmüşlerdir.

Araştırmaya katılan erkek okul yöneticiler okul müdürlerinin ders denetimi değerlendirme yetkinliğine ilişkin görüşleri bayan yöneticiler göre daha olumlu olduğunu yapılan Mann Whitney-U-testi göstermiştir. Öğretmenlerin ise ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile yapılan t-testi sonucunda, grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Okul Müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanları öğretmenlerin ders denetimine ilişkin yetkinlik genel puanlarından yüksek bulunmuştur. Okul müdürleri öğretmenlere göre okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin daha yetkin görmüşlerdir. Bu sonuç araştırmanın hipotezini destekler niteliktedir.

Göktaş (2008), Araştırmasında erkek ve kadın öğretmenlerin, müfettişlerin “Dersliğin eğitim ve öğretime hazırlık durumu”, “Eğitim, ğretim ve değerlendirme durumu”, “Yönetim İlişkileri ” alt boyutlarına ilişkin görüşleri değerlendirmeleri

cinsiyetlere göre farklılık göstermemiştir. Müfettişlerin öğretmenlerin “Mesleki Gelişim” değerlendirme durumunu dikkate alabilme yeterliliğine ilişkin erkek öğretmenlerin görüşleri kadın öğretmenlere göre daha olumlu bulmuştur. Bu bulgu araştırmayı destekler niteliktedir.

Milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında okul müdürlerin ders denetimine ilişkin yetkinlikleri ile ilgili kriterler konusunda aşağıdaki genel sonuçlara ulaşılmıştır:

1- Okul müdürleri ders denetiminde dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate almalıdır.

2- Öğretim planlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate almalıdır.

3- Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin /etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate almalıdır.

4- Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate almalıdır

5- Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate almalıdır

6- Öğrencilere bilgi ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate almalıdır.

7- Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate almalıdır

8- Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate almalıdır.

9- Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate almalıdır

10- Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate almalıdır.

11- Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate almalıdır

12- Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate almalıdır

13- Çevreyi tanıtmaya ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate almalıdır

14- Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olmayı dikkate almalıdır.

15- Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate almalıdır.

16- Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate almalıdır

17- Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu şube öğretmenler kurulu ve zümre öğretmenler toplantılarına katılma, kararlar alma ve uygulamayı dikkate almalıdır

18- Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate almalıdır

4.3 Öneriler

Araştırma neticesinde ulaşılan sonuçlardan hareketle aşağıdaki önerilerin yapılması uygun bulunmuştur.

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Okul müdürlerin ders denetiminde kullanabilecekleri yasalarla standartlaştırılmış maddeler formu oluşturulabilir
2. Öğrenci başarısında kilit rolü olan okul müdürlerinin niteliğini artırmanın önemli ayaklarından biri de mevcut okul müdürlerinin hizmet içinde/işbaşında yetiştirilmesidir (Karataş, 2016, s.197). Okul müdürlerin ders denetim alanında yetkinliklerini artırmak için uzmanlar tarafından verilen hizmet içi yetiştirme programlarına yer verilebilir.
3. Okul müdürlerinin hizmet için yetiştirme programlarında klinik denetim, performans değerlendirme, bilgi yönetimi gibi alanlarda kendilerini geliştirmeleri fırsatı verilebilir.
4. Okul müdürlerine eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmaları sağlanabilir

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Çalışma evreni olarak İstanbul ilinin bazı ilçelerindeki devlet okullar ele alınmıştır. Türkiye veya İstanbul ili evren alınarak çalışma daha geniş bir evrene yayılabilir.
2. Bu araştırma sadece İstanbul'daki devlet okullarında yapılmıştır. Aynı araştırma özel okullarda da yapıp karşılaştırmalar yapılabilir.
3. Çalışmada okul müdürlerinin ders denetimleri ile ilgili okul yöneticisi ve öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Okul müdürlerinin ders denetimleri ile ilgili maarif müfettişlerin de görüşlerine başvurularak karşılaştırmalar yapılabilir.
4. Bu araştırma, okullarda görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerle nicel veri toplama yöntemi ile yürütülmüştür. Öğretmen ve okul müdürlerinin katıldığı nicel ve nitel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullandığı karma tipte desenlemiş ve daha ayrıntılı bulgulara ulaşma olanağı verecek araştırmalar yapılabilir.
5. Öğretmen, okul müdürü, maarif müfettişleri görüşlerine başvurularak ders denetimlerinin nasıl olması gerektiği konusu ile ilgili bir çalışma yapılabilir.
6. Bu çalışmada müdürün ders denetimi ile ilgili genel olarak "çok yüksek" düzeyde bir sonuca ulaşılmıştır. Okul yöneticilerin ve Öğretmenlerin görüşlerinin neden "çok olumlu" olduğunu belirlemeye yönelik nitel bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Açıkalın, Ş. (1992). “*Müfettişlerin Görev Beklentileri*”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 7, 117-123.
- Adalı, M. ve Kakırman, İ. (2015). İstanbul İl Milli Eğitim İstatistikleri: 2014-2015 İstatistik Verileri, İstanbul: İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yayını.
- Aküzüm, C. (2012). Türkiye’de ilköğretim Okullarında Eğitim Denetimi (Bir Meta-Sentez Çalışması), Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.
- Aküzüm, C. ve Özmen, F. (2013). “*Eğitim Denetmenlerinin Rollerini Gerçekleştirme Yeterlikleri Bir Meta-Sentez Çalışması*”, Ekev Akademi Dergisi, Cilt 56, Sayı 56, 97-102.
- Altun, B. (2014). Denetime Eleştirel Yaklaşım: Öğretmen Denetimi Nasıl Olmalı?, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Altıntaş, R. (1980). Liselerde Kurum Teftişi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Altınok, F. (2013). İlkokul ve Ortaokullarda Yapılan Sınıf İçi Denetim Etkinliklerinin Klinik Denetim Modeli Açısından İncelenmesi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Aydın, M. (2013). Çağdaş Eğitim Denetimi, Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
- Aypay, A. (2016). Türkiye’de Eğitim Yöneticiliği ve Maarif Müfettişliği Seçme, Atama ve Yetiştirme, Ankara: Pegem Akademi.
- Bakıoğlu, A. (2014). Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi Pısa’da Başarılı Ülkelerin Eğitim Sistemleri, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Baran, H. (2015). Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Lisansüstü Programının Okul Yöneticisi Yeterlikleri Bağlamında İncelenmesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- Başar, H. (1995). Eğitim denetçisi “Rolleri, Yeterlikleri, Seçilmesi, Yetiştirilmesi, Ankara: Personel Eğitim Merkezi Yayını.
- Barutcu, Ş. (2003). Erzurum İli Merkez İlköğretim Okulu Müfettiş Yönetici ve Öğretmenlerin Bakışları Açısından Yönetici Teftiş Formu’nda Yer Alan Davranışların Önem ve Gösterilme Düzeyi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Başaran, E. (1989). Eğitim Yönetim, Ankara: Gül Yayınevi.
- Biçer, G. ve Düztepe, Ş. (2003). “*Yetkinlikler ve Yetkinliklerin İşletmeler Açısından Önemi*”, Havacılık Ve Uzay Teknolojileri Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, 13-20.
- Bursalıoğlu, Z. (1981). Eğitim Yöneticisinin Yeterlikleri, Ankara: A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayını
- Bursalıoğlu, Z. (2002). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Pegem Akademi.
- Canakay, Ö. (2013). Eğitim Denetmenlerinin Rehberlik Görevlerini Yerine Getirmeleri Konusunda Okulöncesi Öğretmenlerinin Görüşleri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2001). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dönmez, B. (2002). “Müfettiş, Okul Müdürü ve Öğretmen Algılarına Göre İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlilikler”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Cilt 29, Sayı 29, 27-45.
- Dilbaz, E. ve Erkilic, T. (2015). “Denetçi Rol ve Yeterlilikleri Bağlamında 1999, 2011 ve 2014 Müfettişlik Yönetmeliklerinin Müfettiş Yardımcısı Atama ve Yetiştirme Anlayışlarının Karşılaştırılması”, Eğitimde Nitel Araştırma Dergisi, Cilt.3, Sayı.2, 7-24.
- Eğitim, Güncel. (2015). Okullarda Öğretmen ve Ders Denetimi Kalktı mı?, Erişim: <http://www.guncelegitim.com/haber/7591-okullarda-ogretmen-ve-ders-denetimi-kalkti-mi.html>, Erişim Tarihi: 20/06/2016.
- Erdoğan, İ. (2004). Okul Yönetimi Öğretim Liderliği, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ersan, N. (1987). Yönetim Süreçleri ve Teorileri, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları.
- Ertaş, B. (2012). İlköğretim Okullarında Kurum Denetiminin İncelenmesi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Fıncioğulları Bige, E. (2014). İlkokul Müdürlerinin Ders Denetimleri İle İlgili Öğretmen Görüşleri, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Gelmez, Ş. (2011). İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Gökçe, F. (1994). “Eğitimde Denetimin Amaç ve İlkeleri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 10, 73-78.
- Göktaş, A. (2008). İlköğretim Okulu Müdürlerinin ve İlköğretim Müfettişlerinin Ders Denetimine İlişkin Yeterliliklerinin Sınıf Öğretmenlerince Değerlendirilmesi (Kırıkkale İl Örneği), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale.
- Gürsel, M. (2003). Okul Yönetimi, Konya : Eğitim Kitabevi.
- Gülşen, C. (2016). Türkiye’de Eğitim Yöneticileri ve Maarif Müfettişleri, Seçme Atama ve Yetiştirme, Ankara: Pegem Akademi Yayını.
- Gülşen, C. ve Gökyer, N. (2015). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Ankara: Anı Yayıncılık
- İlgaz, A. (2011). Öğretmen Performansına Denetimin ve Yöneticilerin Etkileri, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- İstatistikanaliz. (2016). Faktör analizi, Erişim: http://www.istatistikanaliz.com/faktor_analizi.asp Erişim Tarihi: 20/06/2015.

- Karabay, H. (2014). Okul Yöneticilerinin Ders Denetimleri Yönüyle Branş Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine Katkıları, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Karataş, İ. H. (2009). “*Muallimin Meslek Ahlakı Üzerine Bir Değerlendirme: Aklın Yolu Bir ya da Bir Arpa Boyu Yol Alamamak*”, İş Ahlakı Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, 40-44.
- Kazancı Tınmaz, A ve Tepe, N. (2013). Okul Yöneticilerinin Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesine Yönelik Öğretmen ve Yönetici Görüşleri, İstanbul: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 8. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi, Bildiri Özeti
- Kurt, S. (2009). İlköğretim Kurumlarındaki Yöneticilerin Denetleme Faaliyetlerine İlişkin Yönetici Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Edirne Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
- Librera, W. L., Eyck, R.T., Dolan, J., Brady, J. and Aviss-Spedding, E. (2004). New Jersey Professional standards for teachers and school leaders. Professional Standards for Teachers and School Leaders Initiative, Erişim: <http://www.state.nj.us/education/profdev/profstand/> Erişim Tarihi:04.05.2016.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (1993). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2393.
- MEB (1999). İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı: 23785.
- MEB (2000). Okul-Kurum Müdürü Görev Tanımları, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2508.
- MEB (2001). İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2521.
- MEB (2009). Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2623.
- MEB (2010). Denetim Görevlilerinin Uyacakları Meslekî Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı: 27699.
- MEB (2011). Öğretmen Denetim Rehberi, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı Yayını.
- MEB (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı İle Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı:29009.
- MEB (2015). İlköğretimde Denetim ve Performans Değerlendirme Esasları, Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- MEB (2015). Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı: 29329.

- MEB (2016). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı İle Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı:29655.
- MEB İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü. (2015). Eğitimciler İçin Mesleki Etik İlkeler Sayı: 97202150/730.06/6531543.
- MEB (2015). İlkokul / Ortaokul Rehberlik ve Denetim Rehberi, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı Yayını.
- Memduhoğlu, H, B. ve Zengin, M. (2011). “Çağdaş Eğitim Denetimi Modeli Olarak Öğretimsel Denetimin Türk Eğitim Sisteminde Uygulanabilirliği”, Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, 131-142.
- Mevzuat Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü. (2004). Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 5176.
- Mevzuat Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü. (2005). Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 25785.
- Özmen, F. ve Güngör, A. (2008). “Eğitim Denetiminde Etik”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 15, 137–155.
- Rizzo, J, F. (2004). Teachers' Supervisors' Perceptions of Current and İdeal Supervision and Evaluation Practices, Unpublished doctoral dissertation, Erişim: <http://scholarworks.umass.edu/dissertations/AAI3118327>, Erişim Tarihi: 04/05/2016.
- Stronge, J, H. & Leeper, L, M. (2012). Research synthesis of virginia principal evaluation competencies and standards, Erişim: http://www.doe.virginia.gov/teaching/performance_evaluation/research_synthesis_of_principal_eval.pdf. Erişim Tarihi: 04. 05. 2016.
- Şahin, S. (2005). “İlköğretim Okullarında Uygulanan Öğretmen Teftiş Formlarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi (Gaziantep İli Şahinbey İlçesi Örneği), Elazığ”: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 15, Sayı 1, 113-124.
- Şahin, T. (2005). İlköğretim Düzeyinde Ders Denetimiyle İlgili Yeterlilikler Hakkında Denetmen ve Öğretmen Görüşleri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Şarlak, Ş. (2009). Ortaöğretim Kurumlarında Görevli Yönetici ve Öğretmenlerin Denetimin Fonksiyonlarına ilişkin Algı ve Beklenti Düzeyleri, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2003). Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi.
- Şişman, M. (2011). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Tan, Ö. (2010). İlköğretim Okul Müdürlerinin Yeterlilikleri(İstanbul İli Örneği), Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Taymaz, H. (1989). Okul Yönetimi, Ankara: A.Ü.Yayınları.

Taymaz, H. (1993). Teftiş Kavramlar İlkeler Yöntemler, Ankara: Kadioğlu Matbası.

Taymaz, H. (2013). Teftiş Kavramlar İlkeler Yöntemler, Ankara: Pegem Akademi.

Tezbaşaran, A. (2008). Likert Tipi Ölçme Hazırlama Klavuzu E-kitap,
Erişim:http://www.academia.edu/1288035/Likert_Tipi_%C3%961%C3%A7ek_Haz%C4%B1rlama_K%C4%B1lavuzu Erişim Tarihi: 20/06/2016.

Yıldırım, M, K. (2013). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin, Müdürlerinin Denetim Görevlerini Gerçekleştirmelerine İlişkin Algılarının Örgütsel Bağlılıklarına Etkisi (Elazığ İli Örneği), Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

EKLER

Ek 1. Anket Onayı

**T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

18.04.2016

Sayı : 59090411-44-E.4354826
Konu: Anket Araştırma İzni

FATİH ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsüne)

İlgi: a) 29.03.2016 tarih ve 97 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 18.04.2016 tarih ve 4324193 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Songül ÇELENK'in "**Okul Yöneticilerinin Ders Denetim Yetkinliklerine İlişkin Okul Müdürlerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri**" konulu tezi hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Harun TÜYSÜZ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.4324193

18/04/2016

Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Fatih Üniversitesinin 29.03.2016 tarih ve 97 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tek. Gn Md. 07.03.2012 tarih ve 3616 sayılı 2012/13 nolu gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 11.04.2016 tarihli tutanağı.

Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Songül ÇELENK'in "*Okul Yöneticilerinin Ders Denetim Yetkinliklerine İlişkin Okul Müdürlerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri*" konulu tezi kapsamında, ilimiz Arnavutköy, Beylikdüzü, Bayrampaşa, Bağcılar, Gaziosmanpaşa, Esenler ve Esenyurt ilçelerinde görev yapan öğretmen ve idarecilere; kişisel bilgi formu ve anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
18/04/2016

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

Ek 2. Okul Yöneticilerine Yönelik Anket Formu

Sayın Okul Müdürüm,
Elinizdeki anket formu, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik ve yeterliliklerinin, okul müdürlerce değerlendirilerek, okul müdürlerinin ders denetimine hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla, iki bölümden oluşan "Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik/Yeterlik Düzeyleri Anketi" kullanılacaktır. Anketin I. Bölümünde demografik bilgiler, II. Bölümünde ise, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlikleri/yeterlilikleri konusunda okul müdürü görüşlerini belirlemeye yönelik ifadeler bulunmaktadır. Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için, sizlerin ifadeleri değerlendirirken içtenlikle ve titizlikle davranmanız büyük önem taşımaktadır. Elde edilen bilgiler araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır ve bu veriler İl Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla sizlerle de paylaşılacaktır. Gereken ilgi ve özeni göstereceğimize olan inancımızla, katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN
Fatih Üniversitesi Eğitim Fakültesi
EYYPE Anabilim Dalı Başkanı
celalgulsen@gmail.com

Songül ÇELENK
Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst.
EYYPE. Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
songulcelenk@hotmail.com

I. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER						
1. Cinsiyetiniz nedir?	1. () Kadın	2. () Erkek				
2. Yaşınız kaçtır?	1. () 30 yaş ve altı	2. () 31-35 yaş				
	3. () 36-40 yaş	4. () 41 yaş ve üstü				
3. Mesleğinizdeki kıdeminiz	1. () 5 yıl ve altı	2. () 6-12 yıl				
	3. () 13-20 yıl	4. () 21 yıl ve üstü				
4. Görev Yaptığınız Okul Kademesi	1. () İlkokul	2. () Ortaokul	3. () Lise			
5. Görev Yaptığınız Okul Türü	1. () Resmi (Kamu) Okul	2. () Özel Okul				
II. BÖLÜM: DERS DENETİM YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ANKET MADDELERİ						
Madde No	Okul müdürünün ders denetimine ilişkin yetkinlik/yeterlilik alanlarına sahip oluş derecesiyle, ders denetimlerine hazır bulunuşluk düzeyleri hakkındaki görüşlerinizi "Kendinizin ders denetimine ilişkin Yetkinlik/Yeterlik Düzeyi" şeklinde düşünerek sağ taraftaki seçeneklerden birisini işaretleyerek (X) belirtiniz.	1	2	3	4	5
A	Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu	1	2	3	4	5
1	Dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilirim.					
2	Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilirim.					
3	Derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilirim.					
4	Sınıf kitaplığı/ kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilirim.					
B	Eğitim, Öğretim ve Değerlendirme Durumu	1	2	3	4	5
5	Öğretim planlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilirim.					
6	Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırmaya becerilerini dikkate alabilirim.					
7	Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmaya dikkate alabilirim.					
8	Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilirim.					
9	Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamaya dikkate alabilirim.					
10	Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilirim.					
11	Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev/ödev vermeyi ve araştırma yaptırmaya dikkate alabilirim.					
12	Öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilirim.					
13	Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilirim.					
14	Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmaya dikkate alabilirim.					
15	Türkçe'yi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmaya dikkate alabilirim.					
16	Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmaya dikkate alabilirim.					

Lütfen diğer sayfaya geçiniz.

"Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik/Yeterlilik Düzeyleri" Anketi-2

Madde No	Okul müdürünün ders denetimine ilişkin yetkinlik/yeterlilik alanlarına sahip oluş derecesiyle, ders denetimlerine hazır bulunuşluk düzeyleri hakkındaki görüşlerinizi "Kendinizin ders denetimine ilişkin Yetkinlik/Yeterlilik Düzeyi" şeklinde düşünerek sağ taraftaki seçeneklerden birisini işaretleyerek (X) belirtiniz.	Hiç						
		Katılmıyorum	Az	Katılıyorum	Ara Sıra	Katılıyorum	Çoğunlukla	Katılıyorum
		1	2	3	4	5		
C Mesleki Gelişim								
17	Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilirim.							
18	Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilirim.							
19	Sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilirim.							
20	Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilirim.							
21	Öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilirim.							
22	Öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilirim.							
23	Eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilirim.							
24	Derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilirim.							
25	Öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilirim (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)							
26	Öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilirim							
27	Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilirim.							
28	Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilirim.							
29	Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olmayı dikkate alabilirim							
30	Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilirim.							
31	Veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilirim.							
32	Derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilirim.							
D Yönetim İlişkileri		1	2	3	4	5		
33	Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilirim.							
34	Sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilirim.							
35	Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. Kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilirim.							
36	Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilirim.							

Anket sona ermiştir. Katkılarınız için teşekkür ederiz. Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN & Songül ÇELENK

GSC

Ek 3. Öğretmenlere Yönelik Anket Formu

Sayın Öğretmenim,
Elinizdeki anket formu, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlik ve yeterliliklerinin, öğretmenlerce değerlendirilerek, okul müdürlerinin ders denetimine hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla, iki bölümden oluşan "Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik/Yeterlik Düzeyleri Anketi" kullanılacaktır. Anketin I. Bölümünde demografik bilgiler, II. Bölümünde ise, okul müdürlerinin ders denetimine ilişkin yetkinlikleri/yeterlilikleri konusunda öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik ifadeler bulunmaktadır. Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için, sizlerin ifadeleri değerlendirirken içtenlikle ve titizlikle davranmanız büyük önem taşımaktadır. Elde edilen bilgiler araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır ve bu veriler İl Millî Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla sizlerle de paylaşılacaktır. Gereken ilgi ve özeni göstereceğinize olan inancımızla, katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN
Fatih Üniversitesi Eğitim Fakültesi
EYTPE Anabilim Dalı Başkanı
celalgulsen@gmail.com

Songül ÇELENK
Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst.
EYTPE. Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
songulcelenk@hotmail.com

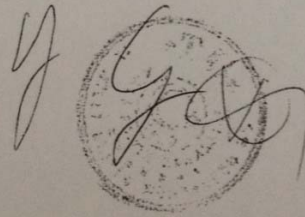
I. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER						
1. Cinsiyetiniz nedir?	1. () Kadın	2. () Erkek				
2. Yaşınız kaçtır?	1. () 30 yaş ve altı	2. () 31-35 yaş				
	3. () 36-40 yaş	4. () 41 yaş ve üstü				
3. Mesleğinizdeki kıdeminiz	1. () 5 yıl ve altı	2. () 6-12 yıl				
	3. () 13-20 yıl	4. () 21 yıl ve üstü				
4. Görev Yaptığınız Okul Kademesi	1. () İlkokul	2. () Ortaokul	3. () Lise			
5. Görev Yaptığınız Okul Türü	1. () Resmi (Kamu) Okul	2. () Özel Okul				
II. BÖLÜM: DERS DENETİM YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ANKET MADDELERİ						
Madde No	Okulunuzda görevli okul müdürünün ders denetimine ilişkin yetkinlik/yeterlilik alanlarına sahip oluş derecesiyle, ders denetimlerine hazır bulunuşluk düzeyleri hakkındaki görüşlerinizi her maddeyi "Okul müdürünüzün ders denetimine ilişkin Yetkinlik/Yeterlik Düzeyi" şeklinde düşünerek sağ taraftaki seçeneklerden birisini işaretleyerek (X) belirtiniz.	1	2	3	4	5
A Dersliğin Eğitim-Öğretme Hazırlık Durumu		1	2	3	4	5
1	Dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliğini dikkate alabilir.					
2	Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturmayı dikkate alabilir.					
3	Derslikte seviyeye uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurmaya dikkate alabilir.					
4	Sınıf kitaplığı/ kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutmayı dikkate alabilir.					
B Eğitim, Öğretim ve Değerlendirme Durumu		1	2	3	4	5
5	Öğretim plânlarını hazırlama ve uygulamayı dikkate alabilir.					
6	Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma becerilerini dikkate alabilir.					
7	Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.					
8	Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme durumunuzu dikkate alabilir.					
9	Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlamayı dikkate alabilir.					
10	Öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürmeyi dikkate alabilir.					
11	Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun görev/ödev vermeyi ve araştırma yaptırmayı dikkate alabilir.					
12	Öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmeyi dikkate alabilir.					
13	Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirmeyi dikkate alabilir.					
14	Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırmayı dikkate alabilir.					
15	Türkçe'yi etkili ve doğru kullanma ve kullandırmayı dikkate alabilir.					
16	Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırmayı dikkate alabilir.					

Lütfen diğer sayfaya geçiniz.

"Okul Müdürünün Ders Denetimine İlişkin Yetkinlik/Yeterlilik Düzeyleri" Anketi-2

Madde No	Okulunuzda görevli okul müdürünün ders denetimine ilişkin yetkinlik/yeterlilik alanlarına sahip oluş derecesiyle, ders denetimlerine hazır bulunuşluk düzeyleri hakkındaki görüşlerinizi "Okul Müdürünüzün ders denetimine ilişkin Yetkinlik/Yeterlilik Düzeyi" şeklinde düşünerek sağ taraftaki seçeneklerden birisini işaretleyerek (X) belirtiniz.					
		Hiç Katılmıyorum	Az Katılmıyorum	Orta Sıra Katılmıyorum	Çoğunlukla Katılmıyorum	Her Zaman Katılmıyorum
C	Mesleki Gelişim	1	2	3	4	5
17	Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütmeyi dikkate alabilir.					
18	Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmeyi dikkate alabilir.					
19	Sevgi, saygı ve sorumluluk gibi güven oluşturan temel değerleri kazandırmayı dikkate alabilir.					
20	Öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçlerinin tasarlanması ve uygulanması sırasında öğrencinin gelişim seviyesini dikkate alabilir.					
21	Öğretmenin işlediği konuyu öğrencileriyle birlikte değerlendirme durumunu dikkate alabilir.					
22	Öğrenci, ürün (portfolyo) dosyalarının düzenlenmesini ve buradaki verilerin değerlendirme sürecinde kullanılmasını dikkate alabilir.					
23	Eğitsel kol etkinliklerine tüm öğrencilerin katılımının sağlanmasını dikkate alabilir.					
24	Derslerin işleyişinde günlük olaylardan yararlanmayı dikkate alabilir.					
25	Öğrencilerin uygulama becerilerini ölçmeye yönelik çağdaş değerlendirme tekniklerini dikkate alabilir (performans, rubrik -dereceli puanlama anahtarı-, vb.)					
26	Öğrencilerin müzik, resim, beden eğitimi derslerindeki kazanımlarını dikkate alabilir					
27	Öğrencilerin işbirlikçi çalışmalara yönlendirilmesini dikkate alabilir.					
28	Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanmayı dikkate alabilir.					
29	Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olmayı dikkate alabilir					
30	Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulamayı dikkate alabilir.					
31	Veli görüşmeleriyle edinilen bilgilerin eğitim ortamına yansıtılmasını dikkate alabilir.					
32	Derslerin işlenişinde kaynak kişi kullanma durumunu dikkate alabilir.					
D	Yönetim İlişkileri	1	2	3	4	5
33	Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevlerini yapmayı dikkate alabilir.					
34	Sınıf ve dersle ilgili defter, dosya ve kayıtları tutmayı dikkate alabilir.					
35	Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. Kararlar alma ve uygulamayı dikkate alabilir.					
36	Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uymayı dikkate alabilir.					

Anket sona ermiştir. Katkılarınız için teşekkür ederiz. Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN & Songül ÇELENK

AŞG

ÖZGEÇMİŞ

1991 yılında Trabzon'un Akçaabat ilçesinde doğdu. İlkokulu Trabzon'un Düzköy ilçesinde, liseyi Trabzon'un Akçaabat ilçesinde bitirdi.2013 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Fen bilimleri bölümünden bölüm üçüncüsü olarak mezun oldu.

2013 yılında İstanbul Arnavutköy ilçesinin Hadimköy Toki Anadolu İmam Hatip Lisesinin ortaokul bölümüne fen bilgisi öğretmeni olarak atandı.2015 yılında Arnavutköy'ün Akşemsettin İmam Hatip Ortaokulda fen bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaya başlamıştır. Halen Akşemsettin İmam Hatip Ortaokulunda fen bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

2014 yılında Fatih Üniversitesi Eğitim Yönetimi, Denetimi, Teftişi ve Ekonomisi Yüksek Lisans öğrenimine başladı. 2016 yılında İstanbul Üniversitesinde Yüksek Lisans öğretimine devam etmiştir.

E posta:songulcelenk@hotmail.com